

Poročilo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost za leto 2021

Mesto 65+, Staranje med umikom in urbanostjo

Sodelovanje študijske skupine *Trgi, ulice in stavbe okoli nas* na razstavi
Društva arhitektov Ljubljana. Oktober 2021, Kongresni trg, Ljubljana

Ljubljana, marec 2022

Poročilo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje,
združenja za izobraževanje in družbeno vključenost
za leto 2021

Ljubljana, marec 2022

Poročilo slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost za leto 2021

Ljubljana, marec 2022

Besedilo: prof. dr. Ana Krajnc, dr. Dušana Findeisen, Alijana Šantej, Urška Telban, Petra Bališ, Alenka Gabriela Ščuka

Uredila: Alijana Šantej

Jezikovni pregled: Alijana Šantej, Urška Telban

Oblikovala: Urška Telban

Fotografije: arhiv SUTŽO, Janez Platiše

Fotografija na naslovnici: VIZIJE SO 16: Mesto 65+, Staranje med umikom in urbanostjo. Sodelovanje študijske skupine *Trgi, ulice in stavbe okoli nas* na razstavi Društva arhitektov Ljubljana. 16.–21. 10. 2021, Kongresni trg, Ljubljana
Foto: Meta Kutin

Izdala:

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje,
združenje za izobraževanje in družbeno vključenost
Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana
Zanjo: Ana Krajnc

Tisk: Pancopy Printstudio Silvan Dan Pančur s. p.

Naklada: 5 izvodov

Predgovor

Tudi v letu 2021 je epidemija covid-19 vse mesece spremljala in obeleževala delovanje Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost (skr. Združenje SUTŽO). Delo smo sproti prilagajali pogojem in možnostim ter glede na aktualne ukrepe izvajali izobraževalno, projektno in ostalo delo na daljavo ali v živo.

V predgovoru navajamo glavne poudarke delovanja združenja v letu 2021, ki jih v nadaljevanju poročila podrobneje predstavljamo po posameznih sekcijah ali področjih dela.

Članice *mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje* je v mesecih februar–april 2021 povezal cikel treh spletnih posvetov na temo »Delovati ustvarjalno in psihološko obvladovati epidemijo«, ki smo ga izvedli ob finančni podpori Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS. V začetku decembra smo v mreži izvedli posvet »Med digitalizacijo in osebnimi stiki«, ki smo ga povezali z razširjeno letno sejo mreže SUTŽO. Mrežo, ki združuje 56 univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji, vodi predsednica prof. dr. Ana Krajnc.

Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja vodi razvojno, raziskovalno in projektno delo na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni. Inštitut vodi njegova predstojnica dr. Dušana Findeisen v sodelovanju s strokovno sodelavko Urško Majaron. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je bila v letu 2021 vključena v sedem evropskih projektov Erasmus+: (1) Timeless – Cultural Interpretation as a Non-Formal and Informal Learning Method in Adult Education, (2) TAG – True to age, true to gender, (3) GGA: Go Get Award – Keep going, reach goals, get an award: empowering senior volunteerism, (4) Dreamlike Neighbourhood – Older people are making meaningful connections in their communities, (5) LearnersMot2 – Creating a continuous supportive learning environment for the 45+, low educated and low skilled learners, (6) Funmilies – Intergenerational Sport Solution for Healthy Ageing, (7) DAICE – Digital Approaches for Intergenerational Cultural Education. V evropskem projektu CODANEC – osebni zakladi kulturne dediščine, sodelujeta dr. Dušana Findeisen in Alenka Gabriela Ščuka.

Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani je študijsko leto 2020/21 v maju zaključila z izobraževanjem na daljavo. Oktobra 2021, ob začetku novega študijskega leta 2021/22, je začelo delovati 198 študijskih skupin, od tega 97 študijskih skupin na daljavo, 101 skupina v predavalnicah. V novembru se je zaradi poslabšanja zdravstvenih razmer in zaostritve ukrepov del študijskih skupin, ki so v oktobru začele z delovanjem v živo, preselil na splet, del študijskih skupin ječasno prenehal z delovanjem.

Tako je bilo izobraževalno delo v študijskih skupinah pretežno vse leto 2021 obeleženo z delovanjem na daljavo, kar pomeni stalno motiviranje mentorjev in študentov UTŽO ter stalno spremljanje, svetovanje in nudenje tehnične podpore pri izobraževanju prek spleta.

Najvišja udeležba študentov je v izobraževalnih programih za umetnostno zgodovino (25,2 %), zgodovino (10,6 %), angleščino (10,1 %), računalništvo in nove tehnologije (9,5 %), geografijo (9,5 %), italijanščino (7,4 %). Udeležba v ostalih izobraževalnih programih je nižja od 5 %.

Sekcijo Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani vodi Alijana Šantej ob sodelovanju strokovnih sodelavk Alenke Gabriele Ščuka, Urše Kramberger in Urške Telban. Področje računalniškega izobraževanja in spoznavanja novih tehnologij vodi Miha Kržič.

V letu 2021 smo kot konzorcijski partner nadaljevali s sodelovanjem v projektu *KORAK – Kompetence za razvoj kariere 2018–2022*, ki ga vodi Javni zavod Cene Štupar. Namen projekta je spodbujati vključevanje manj izobraženih zaposlenih oseb, starejših od 45 let, v izobraževanje. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje izvaja v okviru projekta izobraževalne programe za pridobivanje temeljnih digitalnih in jezikovnih kompetenc. V letu 2021 smo v projektu izvedli tri programe: program *Spletna orodja za delo in komunikacijo na daljavo* za pridobivanje digitalnih kompetenc in dva programa *Mozaik v angleškem jeziku* za pridobivanje jezikovnih kompetenc. Projekt koordinira Petra Bališ v sodelovanju z Urško Telban.

Inštitut za disleksijo, ki ga vodi Petra Bališ, je v letu 2021 za ozaveščanje javnosti o disleksiji izvedel tri brezplačna javna predavanja prek spleta in dvodnevno spletno usposabljanje »Nikoli sam z disleksijo« za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju (program usposabljanja je vpisan v katalog KATIS pri MIZŠ). Število testiranj za disleksijo se je v letu 2021 v primerjavi s predhodnim letom povečalo za 63 % (v letu 2021 je bilo izvedenih 59, v letu 2020 zgolj 22 testiranj). Zelo je obiskana Facebook stran Inštituta za disleksijo, ki ima že preko 3.200 sledilcev. Inštitut za disleksijo ima zaradi boljše prepoznavnosti oblikovano tudi lastno spletno stran: <https://www.institutzadisleksijo.si>.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje ima status nevladne organizacije v javnem interesu na področju izobraževanja, kar potrjuje in izkazuje njeno delovanje v javno dobro. Ima status prostovoljske organizacije in je vpisana v Javni razvid prostovoljskih organizacij pri AJ PES. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je vključena v mrežo EAPN Slovenija, ki je del Evropske mreže za boj proti revščini in socialni izključenosti (European Anti-Poverty Network). V imenu SUTŽO sodeluje v EAPN Slovenija dr. Dušana Findeisen. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je članica Slovenske mreže prostovoljskih organizacij pri Slovenski filantropiji. Smo tudi sopodpisniki Listine raznolikosti Slovenija, mreže organizacij, ki se zavezujemo, da v svoje delovanje integriramo vrednote raznolikosti, vključenosti in enakosti.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je vključena v več mednarodnih združenj. Je članica Evropskega združenja za raziskovanje izobraževanja odraslih ESREA (European Society for Research on the Education of Adults), evropskega združenja za starejše EURAG, Združenja DANET, obdonavski sosedi (Danube Networkers), Združenja obdonavskih civilnih organizacij Danube Civil Society Forum. Prof. dr. Ana Krajnc je predstavnica SUTŽO v svetovni mreži Pass It On Network: A Global Exchange for Positive Ageing (Mreža Predaj naprej: svetovna izmenjava za pozitivno staranje), dr. Dušana Findeisen je predstavnica SUTŽO v mednarodni zvezi univerz za tretje življenjsko obdobje IAUTA (International Association of Universities of the Third Age).

Besedilo za letno poročilo so prispevali strokovni sodelavci SUTŽO po svojih področjih dela: prof. dr. Ana Krajnc za sekcijo Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, dr. Dušana Findeisen za Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja, Petra Bališ za Inštitut za disleksijo in projekt KORAK – Kompetence za razvoj kariere, Alenka Gabriela Ščuka za projekt CODANEC, Alijana Šantej in Urška Telban za sekcijo Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani in druge dejavnosti združenja.

Vsebino letnega poročila dopolnjuje zbirka elektronskih novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje Teklo je leto 2021, dostopna na: <http://www.utzo.si/e-novice/>

Alijana Šantej

KAZALO VSEBINE

POSŁANSTVO IN ORGANIZIRANOST ZDRUŽENJA SUTŽO	1
MREŽA SLOVENSKA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE	3
1. Mreža povezuje in združuje	4
2. Strokovni posveti mreže SUTŽO	7
3. Druge oblike delovanja in povezovanja članic mreže SUTŽO ter zastopanje mreže na nacionalni in mednarodni ravni	10
UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE V LJUBLJANI.....	16
1. Študijski krožki in študijske skupine ter druge oblike izobraževanja in delovanja	16
2. Število študentov in študijskih mest, udeležba po izobraževalnih programih.....	24
3. Študenti UTŽO Ljubljana po spolu, starosti, izobrazbi in poklicih	29
4. Pregled dogodkov na UTŽO Ljubljana, njenega delovanja v javnosti in sodelovanja z drugimi organizacijami v okolju	32
INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE IN RAZVOJ IZOBRAŽEVANJA	39
Uvod	40
I. Snovanje, vodenje in izvajanje transnacionalnih projektov.....	41
1. Projekti v teku	41
2. Drugi projekti.....	49
3. Dogovori o prijavi projektov/potrjeni projekti za leto 2022-2024.....	50
II. Sodelovanje s prispevki na konferencah	50
III. Informiranje in osveščanje javnosti	51
IV. Izdajanje znanstvenih in strokovnih publikacij	53
INŠTITUT ZA DISLEKSIO	54
Dejavnosti Inštituta za disleksijo	54
Poročilo o delu Inštituta za disleksijo za leto 2021	54
DRUGE DEJAVNOSTI ZDRUŽENJA	58
Projekt KORAK – Kompetence za razvoj kariere 2018-2022	58
Specialna knjižnica.....	59
Mentorstvo študentom in podpora raziskovalcem.....	60
Programi organiziranega prostovoljnega dela v javnih ustanovah.....	62
Sodelovanje z drugimi organizacijami	63
Javna kampanja	65
FINANČNO POROČILO ZA LETO 2021	70
PRILOGE	71

Priloga 1: Izobraževalni programi, študijske skupine, število in udeležba študentov v študijskih letih 2019/2020, 2020/2021 in 2021/2022	71
Priloga 2: Mentorji UTŽO Ljubljana v študijskem letu 2021/2022	74
Priloga 3: Članice mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v letu 2021	78
Priloga 4: Organi Združenja SUTŽO	83
Priloga 5: Zaposleni in zunanji sodelavci v letu 2021	84

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2016–2021	24
Graf 2: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2016–2021	25
Graf 3: Študenti UTŽO Ljubljana po spolu	29
Graf 4: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti.....	30
Graf 5: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi	30

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2016–2021	24
Tabela 2: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2016–2021.....	25
Tabela 3: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih programih	26
Tabela 4: Udeležba moških v študijskih programih	27
Tabela 5: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po številu obiskovanja študijskih skupin	28
Tabela 6: Študenti UTŽO po spolu.....	29
Tabela 7: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti.....	29
Tabela 8: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi	30
Tabela 9: Najbolj pogosti poklici študentov UTŽO Ljubljana	31

POSŁANSTVO IN ORGANIZIRANOST ZDRUŽENJA SUTŽO

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost (skr. Združenje SUTŽO) je združenje državlanske narave, ki starejšim odraslim omogoča večjo vključenost v družbo, uveljavljanje večje družbene enakosti, doseganje prepoznavnosti v družbi, pridobivanje družbene moči, dejavno staranje, krepitev družbenih vezi z drugimi generacijami in družbenimi skupinami, vse na temelju znanja, kulture in organiziranega delovanja v lokalni skupnosti.

Združenje izvaja te naloge tudi s pomočjo internacionalizacije svojega delovanja, raziskovanja, razvoja, svetovanja, izobraževanja mentorjev in prostovoljcev animatorjev, z izvajanjem kampanje za prepričevanje javnosti, nudenjem podporne strukture samo-organiziranim študijskim in drugim skupinam starejših ter njihovemu prostovoljskemu delovanju na temelju pridobljenega znanja in kulture.

Namen združenja je:

- ◇ prizadevati si za pravice starejših in jim v ta namen omogočati pridobivanje znanja,
- ◇ spodbujati delovanje starejših v dobro razvoja lokalne skupnosti,
- ◇ spremljati in uvajati inovativne prakse izobraževanja, učenja in delovanja starejših,
- ◇ manjšati neenakost družbenih skupin in delovati za doseganje družbene prepoznavnosti in enakosti starejših,
- ◇ krepiti kritično mišljenje in zmožnosti starejših za medsebojno strpnost, upoštevanje drugačnosti, spoštovanje človekovih pravic in svoboščin,
- ◇ omogočati družbeno participacijo starejših in njihovo politično delovanje,
- ◇ spodbujati, razvijati in izvajati zagovorništvo starejših zaboljšanje in utrjevanje njihovega družbenega položaja ter družbenih vezi z drugimi generacijami,
- ◇ spodbujati, boljšati in omogočati povezovanje in samo-organiziranost ter medsebojno pomoč starejših s pomočjo izobraževanja, kulture, svetovanja, raziskovanja in delovanja v javnosti,
- ◇ ustvarjati okoliščine za osebno rast starejših za njihovo vključenost v družbo, dejavno starost, solidarnost in sodelovanje z drugimi generacijami in to s pomočjo izobraževanja, kulture, svetovanja, raziskovanja, zagovorništva in delovanja v javnosti,
- ◇ nuditi podporo, informacije, izobraževanje in nasvete starejšim glede njihovih življenjskih okoliščin, glede prostovoljskega sodelovanja v družbi, v ta namen spodbujati nastanek novih prostovoljskih programov in drugih organiziranih dejavnosti, v katere se starejši lahko vključijo,
- ◇ analizirati in raziskovati vprašanja starejših, starost in staranje ter izobraževanje starejših tako z osebnega kot družbenega vidika,
- ◇ preučevati in lajšati posebne učne težave ter spodbujati talente oseb z disleksijo ne glede na njihovo starost,
- ◇ povečati osveščenost strokovnjakov in javnosti glede vprašanj starejših v lokalnem, narodnem in mednarodnem okolju,

- ◇ predstavljati starejše, jih organizirati in skupaj z njimi zagovarjati njihove potrebe in interese v javnosti ter v odnosu do lokalnih, nacionalnih in mednarodnih ustanov.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje deluje v dobro starejših upokojenih, starejših na prehodu v upokojitev, dolgotrajno brezposelnih starejših, starejših, ki so invalidsko upokojeni ali so na dolgotrajni zdravstveni ali psiho-socialni rehabilitaciji. Poleg izobraževanja starejših za dejavno državljanstvo, ki je njena temeljna dejavnost, deluje Univerza tudi v širši javnosti in izvaja obširno javno kampanjo za razumevanje položaja starejših v družbi in krepitev njihove družbene vrednosti. Ima status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju izobraževanja, kar izkazuje in potrjuje vrednost njenega delovanja v javno dobro.

Organiziranost

Za doseganje svojega poslanstva ima združenje štiri sekcije:

- ◇ Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje
- ◇ Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani
- ◇ Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja
- ◇ Inštitut za disleksijo

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje združuje 56 univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji, spodbuja razvoj novih univerz za tretje življenjsko obdobje, informira, koordinira in povezuje članice mreže, jim nudi strokovno in svetovalno podporo ter jih zastopa na nacionalni ravni. Mrežo vodi predsednica prof. dr. Ana Krajnc.

Sekcija *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* združuje samo-organizirane skupine starejših, ki temeljijo na načelih prostovoljstva, proste izbire, vzajemnosti, medsebojne pomoči ter izmenjavi znanja, izkušenj in kulture. Skupine svoje učenje in delovanje uravnavajo same. V skupinah poteka pod mentorjevim vodstvom skupna gradnja novega znanja v podporo razvoja dejavnega državljanstva starejših. Sekcijo vodi Alijana Šantej.

Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja vodi razvojno, raziskovalno in projektno delo na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni na področjih, kjer raziskovanje podpira razvoj izobraževanja za osebno rast in družbeno delovanje starejših državljanov. V izpolnjevanju svojega poslanstva sledi načelu javnega interesa, sodeluje v presoji in raziskovanju pomembnih družbenih vprašanj, ki jih postavijo njegovi člani, državni organi, organizacije, civilna družba ter posamezni raziskovalci. Razvojna naloga Inštituta je, da raziskuje in napoveduje potrebe starejših po izobraževanju, da ugotavlja družbene potrebe ter razvija ustrezne inovativne izobraževalne programe za starejše odrasle in odrasle. Inštitut vodi predstojnica dr. Dušana Findeisen.

Inštitut za disleksijo preučuje disleksijo, osvešča javnost za razumevanje disleksije in oseb z disleksijo, posveča pa se tudi iskanju individualnih rešitev v podporo otrokom in njihovim staršem, odraslim in starejšim odraslim. Delo Inštituta je namenjeno tudi podpori pri odkrivanju strategij, ki jih posamezniki razvijejo za premagovanje učnih in drugih težav. V ta namen organizira Inštitut javna predavanja, svetovanja in testiranja. Delo Inštituta vodi Petra Bališ, v strokovnem delu Inštituta sodelujejo prof. dr. Ana Krajnc, dr. Vesna Radonjić Miholič, dr. Dušana Findeisen in mag. Marija Velikonja.

MREŽA SLOVENSKA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

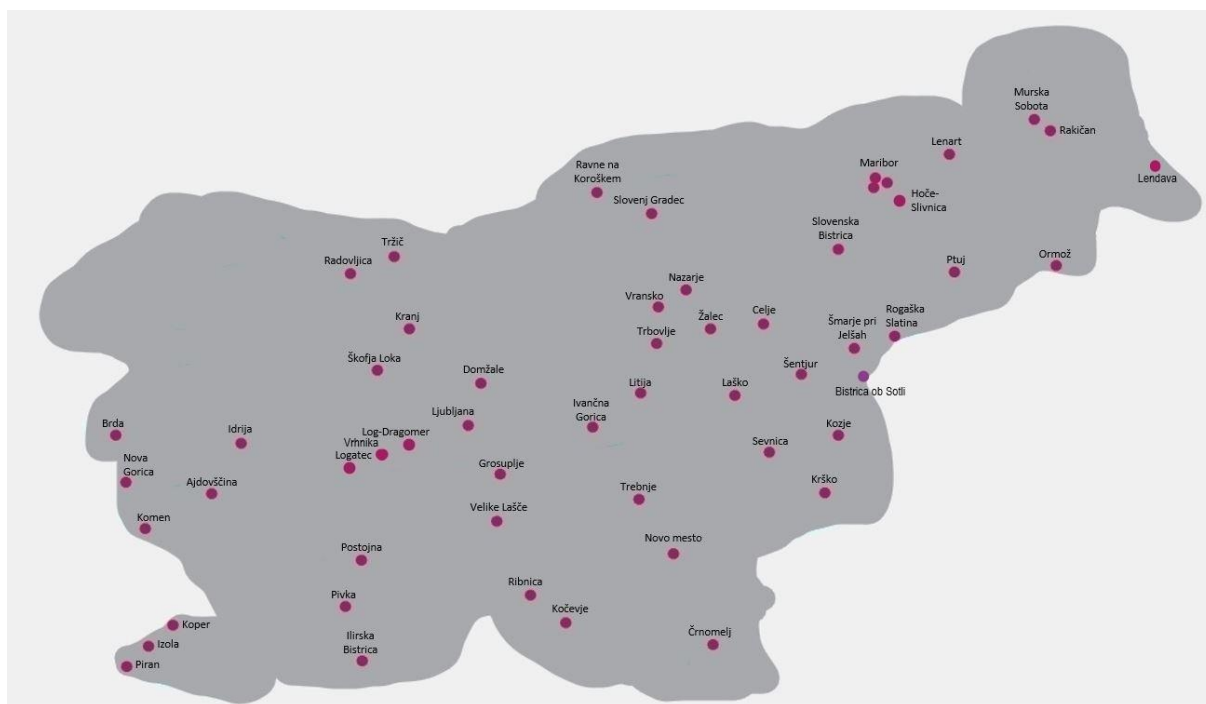
Namen Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je povezovanje članic mreže, pospešitev njihovega strokovnega razvoja, povečanje socialnega in človeškega kapitala ter povečanje njihove družbene moči. Članice mreže so organizirane kot nevladne organizacije ali kot del druge organizacije (npr. drugega društva, javnega zavoda za izobraževanje odraslih ali na področju kulture itd.), če imajo lastno organizacijsko strukturo skladno z opredeljenim konceptom delovanja univerze za tretje življenjsko obdobje, določeno stopnjo samostojnosti znotraj organizacije in če v lokalnem okolju delujejo po načelu samo-organizacije.

Za uresničevanje svojega namena mreža razvija, izvaja in spodbuja naslednje dejavnosti:

- mreženje članic kot podpora nacionalnemu, regijskemu in lokalnemu socialno-ekonomskemu razvoju;
- razvijanje področja izobraževanja starejših v Sloveniji ter spremljanje razvoja potreb in stanja na področju izobraževanja starejših;
- izvajanje raziskovalne dejavnosti kot podlage za oblikovanje nacionalnih strategij in slovenske zakonodaje na področju socialnega razvoja in novih ekonomskih vzorcev dejavnega staranja v tretjem življenjskem obdobju;
- prizadevanje za pridobivanje finančnih virov za delovanje mreže in razvoj izobraževanja starejših;
- izdajanje priročnikov za usposabljanje mentorjev in drugih strokovnjakov za tretje življenjsko obdobje, izdajanje študijskega gradiva, promocijskega gradiva (predstavitvene zgibanke, plakati) in razvijanje spremljajočih dejavnosti;
- sodelovanje in koordinacija z drugimi pristojnimi nacionalnimi organizacijami in vladnimi organi (ministrstvi, pristojnimi za izobraževanje, znanost, socialne zadeve, enake možnosti, zdravje, kulturo in drugimi ministrstvi, Andragoškim centrom Slovenije, Zvezo društev upokojencev Slovenije in drugimi organizacijami);
- urejanje in razvijanje osrednjega specializiranega informacijsko-dokumentacijskega centra o starejših in specializirane knjižnice;
- načrtovanje, organiziranje in izvajanje izobraževalnih dejavnosti za starejše za premagovanje socialne izločenosti in v podporo novi družbeni integraciji ljudi po upokojitvi in za medgeneracijsko sodelovanje;
- razvijanje in uvajanje modela medgeneracijskega učenja in sodelovanja;
- raziskovanje in sodelovanje v mednarodnih projektih, mednarodni mobilnosti starejših, izvajanje študijskih in drugih izmenjav, sodelovanje na skupnih spletnih portalih in drugih spletnih aplikacijah za pospeševanje mednarodnega sodelovanja v praksi.

1. Mreža povezuje in združuje

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO) povezuje 56 UTŽO, članic mreže, po Sloveniji. Članice mreže informira, koordinira in povezuje ter omogoča strokovno in svetovalno podporo z individualnimi svetovalnimi obiski, organiziranimi posveti in usposabljanji za vodje UTŽO, mentorje in animatorje. V ta namen organizira izobraževalna in svetovalna srečanja, strokovne posvete, mednarodni festival znanja in kulture starejših in druge izmenjave med članicami mreže ter spodbuja razvoj novih UTŽO po Sloveniji. Mreža podpira razvoj kakovosti izobraževanja starejših, zato posveča posebno skrb usposabljanju vodstev UTŽO, mentorjev in animatorjev. Povezovanje članic mreže in prenos tekočih informacij o dogajanjih v mreži poteka tudi preko E-novic SUTŽO.

Mreža SUTŽO povezuje 56 univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je priznana kot eno od šestih nacionalnih strokovnih združenj na področju izobraževanja odraslih in je nosilna mreža za izobraževanje starejših v Sloveniji. Dejavnosti mreže delno sofinancira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS preko letnega javnega razpisa za sofinanciranje programov in dejavnosti za izobraževanje odraslih.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je zaščiteni ime in predstavlja jasno opredeljen koncept in model socialnega subjekta: študij poteka kontinuirano skozi vse študijsko leto v obliki študijskih krožkov, s sodelovanjem mentorja in animatorja ter aktivnega sodelovanja vseh članov skupine ter prenašanjem znanja, izkušenj in nasledkov izobraževalnega dela v lokalno okolje. Študenti sami prevzamejo odgovornost za svoje delo in učenje ter prenos znanja in izkušenj v lokalno skupnost; v delovanje, ki je osebni izziv in obenem koristno za skupnost. Takšen način delovanja se v formaliziranih dejavnostih v okviru institucije težje razvije, širino dobi v nevladni organizaciji. Izobraževanje na univerzah za tretje življenjsko obdobje temelji na znanstvenih vedah in disciplinah ter je naravnano izrazito neprofitno.

Svet mreže SUTŽO

Mrežo SUTŽO ima svet mreže, sestavljen iz regijskih predstavnikov članic mreže. Vsaka seja sveta je zaradi boljšega sodelovanja in pretoka informacij razširjena seja, kamor vabimo predstavnike vseh članic mreže. Sejo sveta običajno spremlja strokovni posvet na izbrano aktualno temo ali usposabljanje mentorjev in vodij članic mreže SUTŽO, kar podpira razvoj celotne mreže, naše skupnosti. Koordinacijsko, strokovno in administrativno delo za mrežo opravljajo strokovne sodelavke na sedežu Združenja SUTŽO.

Razširjena seja Sveta mreže SUTŽO, 28. po vrsti, se je odvila 2. 12. 2021 v okviru posveta *Med digitalizacijo in osebnimi stiki*. Tako posvet kot seja sta potekala v spletnem okolju. Seja je bila namenjena analizi študijskega leta 2021/22 na slovenskih univerzah za tretje življenjsko obdobje, ki že tretje študijsko leto poteka v obeležju pandemije covid-19. Večina predstavnikov mreže je izpostavila, da nekaj študijskih skupin deluje na daljavo, nekaj pa v živo. Veliko je odvisno tudi od prostorskih možnosti posamezne UTŽO (pogoj za delovanje je zagotavljanje fizične distance med člani skupin).

Članstvo na univerzah za tretje življenjsko obdobje je ponekod upadlo, predvsem zaradi slabe zdravstvene situacije v državi novembra 2021. Nekaj študijskih skupin sicer na vsaki UTŽO deluje v živo, vendar so pogoji delovanja dokaj oteženi (upoštevanje in preverjanje pogoja PCT, medsebojna varnostna razdalja itd.). Sejo, ki se je udeležilo 45 udeležencev, je vodila Nevenka Tomšič, podpredsednica mreže.

Pandemija je vsekakor pospešila digitalizacijo izobraževanja starejših. Mnogo starejših se je naučilo uporabljati IKT orodja, saj je postalo učenje na daljavo dostikrat edina možnost za pridobivanje znanja. Po drugi strani pa pandemija uničuje bistvo univerz za tretje življenjsko obdobje, ko izobraževanje v živo poleg pridobivanja znanja omogoča nastajanje novih trdnih, prijateljskih, medosebnih odnosov za zadovoljevanje temeljnih prirojenih psiho-socialnih, čustvenih potreb starejših, predvsem v osebnih stikih z učenjem in druženjem v živo, ko se razvijajo nove socialne mreže in povezovanje z lokalno skupnostjo.

Predsednica Ana Krajnc je ob zaključku seje povedala, da bomo na podlagi vnaprej pripravljenega vprašalnika izvedli v mreži raziskavo o delovanju članic mrež (izobraževalni programi, število udeležencev, način delovanja, novi pojavi, digitalizacija starejših ipd.) in analizo rezultatov predstavili na naslednji seji mreže ter jo objavili na domači strani SUTŽO.

Povezovanje mreže SUTŽO na nacionalni in mednarodni ravni

SUTŽO kot vodilna mreža za izobraževanje starejših redno sodeluje z Ministrstvom za izobraževanje znanost in šport. Občasno sodeluje tudi na razpisih Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za javno upravo in Ministrstva za zdravje, če se razpisi tematsko pokrivajo s področji našega delovanja. Članice mreže s svojim delovanjem rešujemo tudi socialne in zdravstvene probleme. Z delovanjem naše skupnosti zmanjšujemo psihične in zdravstvene težave starejših, ker delujemo v dobro zdravega in dejavnega staranja. Naše delovanje je usmerjeno tudi v razvoj digitalizacije starejših, saj bodo ti brez računalniškega znanja ostali na obrobju družbe.

Pri raziskovanju in razvoju izobraževanja starejših ter nastajanju nove strokovne literature se SUTŽO povezuje predvsem z Oddelkom za pedagogiko in andragogiko pri Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, s SAZU za razvoj skupnostnega raziskovanja, z Andragoškim centrom

Slovenije v pripravi skupnih tematskih dogodkov ter občasno tudi z drugimi sorodnimi organizacijami v okolju (npr. Zvezo društev upokojencev Slovenije, Gerontološkim društvom Slovenije, Slovensko filantropijo itd.). Pri razvoju abonmajev za starejše se povezujemo z vidnimi kulturnimi ustanovami v okolju: s Slovenskim mladinskim gledališčem, Mestnim kinom Kinodvor, Slovensko kinoteko in na ta način širimo model sodelovanja s kulturnimi ustanovami med članice mreže, saj tovrstno sodelovanje bogati in podpira kakovost izobraževanja starejših.

Pomembno je povezovanje in sodelovanje mreže z mednarodnimi organizacijami, saj na ta način pridobivamo širši vpogled v mednarodno dogajanje, hkrati pa širimo dobre primere domačih praks tudi v mednarodni prostor. Mreža zastopa članice mreže v mednarodnem sodelovanju s članstvom in sodelovanjem v evropski organizaciji za starejše EURAG, Evropskem združenju za raziskovanje izobraževanja odraslih (ESREA), Združenju DANET, prof. dr. Ana Krajnc je nacionalna predstavnica SUTŽO v svetovni mreži Pass It On Network (PION), v kateri so zbrani svetovno znani strokovnjaki za izobraževanje starejših, ki želijo odigrati aktivno vlogo v teh prehodnih časih, polnih sprememb, ko znanje postaja ključno za preživetje, življenje in delo. Dr. Dušana Findeisen je predstavnica SUTŽO v mednarodni zvezi univerz za tretje življenjsko obdobje IAUTA. SUTŽO zastopa članice mreže tudi z uspešnim sodelovanjem v evropskih projektih Erasmus+, s čimer se znanje prenaša tudi nazaj v mrežo.

Družbena vloga mreže SUTŽO

Izobraževanje starejših, to je izobraževanje v obdobju po upokojitvi, ki lahko traja 30 in tudi več let, je pomemben del vseživljenjskega izobraževanja. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, ki deluje že 38 let, ima veliko družbeno odgovornost za razvoj izobraževanja starejših in dejavne starosti, saj je največja in nosilna mreža za izobraževanje starejših v slovenskem prostoru. Naloga mreže SUTŽO je spodbujanje in razvijanje dejavne starosti in dejavnega državljanstva starejših. Izobraževanje in delovanje sta dva vzporedna in tesno prepletajoča se vseživljenjska procesa. Človek živi, ko deluje in se uči, ne glede na starost. Če se starejši ne razvijajo, postanejo namesto medsebojnega dopolnjevanja breme mlajšim generacijam. V Sloveniji je več kot 600.000 upokojencev, kar pomeni skoraj tretjino vsega prebivalstva. Demokratična, zdrava in ustvarjalna družba ne more imeti take množice socialno izločenih ljudi. Evropska in svetovna javnost si prizadevata za vključujočo družbo (inclusive society) vseh generacij.

Izobraževanje starejših vpliva na kakovost življenja njih samih in drugih generacij. V ta namen vodimo v mreži več dejavnosti: zagovorništvo za področje izobraževanja in družbenega delovanja starejših na nacionalni ravni (delovna skupina za zagovorništvo SUTŽO), razvijamo in dopolnjujemo koncept vseživljenjskega učenja in vseživljenjskega delovanja (delovna skupina za srebrno ekonomijo ali vseživljenjsko delo), oblikujemo skupne cilje, za katere si prizadevamo, da se uresničujejo (filmsko usposabljanje, gledališče starejših, usposabljanje za računalniško programiranje).

Razvijamo in izvajamo kontinuirano usposabljanje mentorjev in animatorjev, izdajamo učna pisma ***Mentor in znanje*** ter ***E-novice*** Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, ki jih posredujemo mentorjem in vodstvom članic, **izdajamo strokovne in znanstvene publikacije, sodelujemo v evropskih projektih**, prizadevamo si za kakovostno izobraževanje starejših in dejavno staranje. Izobraževanje starejših je nepogrešljiv del vseživljenjskega izobraževanja. V sodobni družbi starejši ne morejo obstati brez učenja, sicer postanejo breme mlajšim

generacijam, kar ni prednost dolgožive družbe. Tudi v letu 2021 je bilo zaradi pandemije kar nekaj dejavnosti mreže okrnjenih ali so potekale zgolj prek spleta.

Vodimo tudi **dokumentacijo za mrežo SUTŽO** in **tematsko knjižnico** o izobraževanju in delovanju starejših. Nadaljujemo s sodelovanjem v evropskih projektih s partnerji širom Evrope, kjer **posredujemo svoje znanje in izkušnje**, hkrati pa prenašamo v mrežo SUTŽO evropske smernice nadaljnjega razvoja dolgožive družbe.

Sofinanciranje članic mreže SUTŽO

V letu 2021 je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS sofinanciralo dejavnost članic mreže SUTŽO v višini 1.000 € za posamezno UTŽO. Simbolično vsoto vsaka od univerz oplemeniti in »pomnoži« s prostovoljnim delom. Četudi majhna vsota, pa je pomembna, ker daje priznanje in družbeni pomen univerzam za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji.

Nova UTŽO v letu 2021

Vodstvo mreže spodbuja nastajanje novih UTŽO v krajih po Sloveniji, kjer le-te še ne delujejo. V letu 2021 se je mreži pridružila nova članica: Univerza za tretje življenjsko obdobje Lendava, ki je nastala pri Ljudski univerzi Lendava.

2. Strokovni posveti mreže SUTŽO

Cikel posvetov Delovati ustvarjalno in psihološko obvladovati epidemijo (spletno okolje)

V mesecih februar, marec in april 2021 smo v mreži izvedli cikel spletnih posvetov z naslovom ***Delovati ustvarjalno in psihološko obvladovati epidemijo***. Cikel je zasnovala in vodila prof. dr. Ana Krajnc, predsednica mreže, v izvedbi posvetov so sodelovali še: prof. dr. Mirjana Nastran Ule, Alijana Šantej in Miha Kržič. Izvedbo posvetov je sofinanciralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS.

Posveti so obsegali štiri osnovne teme:

- gradnja in utrjevanje spletne skupnosti članic mreže SUTŽO,
- digitalizacija izobraževanja starejših,
- psihološko obvladovanje epidemije,
- kaj vpliva na motivacijo žensk in kaj na motivacijo moških za vključitev v izobraževanje ter kako pritegniti starejše moške v izobraževalne dejavnosti.

Na prvem posvetu 18. 2. 2021 smo spoznavali, zakaj potrebujemo neformalne skupnosti in kakšen je njihov pomen. V skupnosti zadovoljujemo naše skupne potrebe in interese ter iščemo rešitve za skupne probleme. V neformalni skupnosti je položaj vseh sodelujočih enakovreden in temelji na medsebojnem zaupanju, spoštovanju, upoštevanju in medsebojni pomoči. Brez teh pogojev skupnost ne more uspešno delovati in se razvijati. Prof. dr. Ana Krajnc je izpostavila, da je ena tovrstnih skupnosti tudi mreža SUTŽO, katere delovanje temelji na skupnih ciljih in vrednotah, medsebojnem povezovanju in sodelovanju. Spletni posveti so v

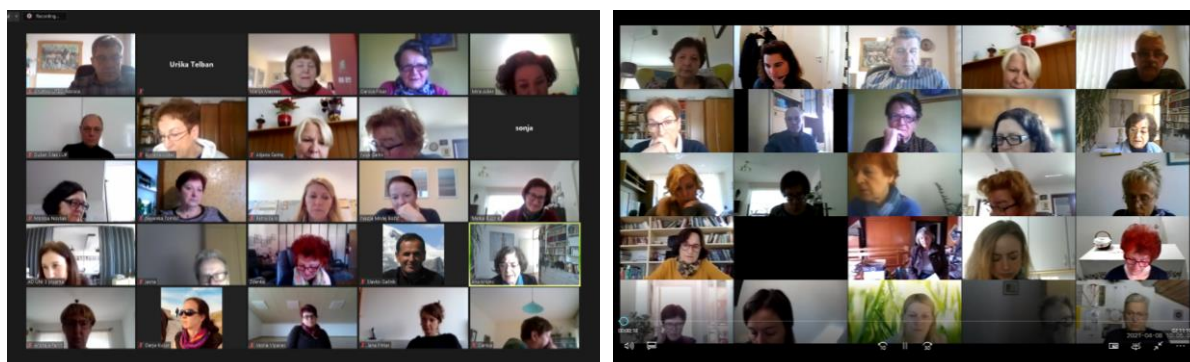
času epidemije, ko je onemogočeno srečevanje v živo, dobra priložnost za gradnjo spletne skupnosti članic mreže SUTŽO.

Na posvetu smo obravnavali tudi evropski dokument *Zelena knjiga o staranju (The Green Paper on Ageing)*, ki ga je dala v javno obravnavo Evropska komisija. Alijana Šantej je udeležencem posveta predstavila dokument, sicer so ga članice mreže že predhodno prejele po elektronski pošti. Skupaj smo oblikovali pripombe in pobude na dokument, ki smo jih posredovali v spletno aplikacijo Evropske komisije (Demographic Change in Europe – Contributions – Green Paper on Ageing). Prvega strokovnega posveta se je udeležilo 32 predstavnikov slovenskih UTŽO, članic mreže SUTŽO.

Drugi posvet mreže 18. 3. 2021 smo namenili procesom digitalizacije, ki vse bolj posegajo na vsa področja našega življenja in udejstvovanja. Članice mreže so se strinjale, da digitalizacija polarizira mlajše in starejše bolj kot kdaj koli doslej. Posebej izpostavljeni postajajo starejši brez tehničnih možnosti ali znanja za digitalno vključevanje in prav te bo potrebno usposobiti in motivirati za delovanje in izobraževanje po spletu, saj bodo sicer ostali popolnoma izločeni iz vseh sfer življenja. Posebej smo se posvetili digitalizaciji izobraževanja starejših in pomenu vloge mentorja pri izobraževanju na daljavo: mentor navdušuje, opogumlja in spodbuja člane študijske skupine za izobraževanje na daljavo.

Prof. dr. Ana Krajnc je v uvodnem predavanju poudarila, da izobraževanje na daljavo omogoča, da čim bolj normalno preživljamo obdobje epidemije in se znamo z njo spoprijemati. Izobraževanje na daljavo ima svoje raznolike prednosti, lahko se vanj, denimo, vključujejo osebe iz različno oddaljenih krajev.

Miha Kržič, vodja računalniških programov na UTŽO Ljubljana, je udeležencem posveta predstavil proces animacije članov UTŽO Ljubljana za vključitev v spletno izobraževanje. Predstavil je, da smo bili v prvem valu epidemije marca 2020 popolnoma nepripravljeni na spletno izobraževanje, v tekočem študijskem letu pa deluje na daljavo vseh 22 računalniških skupin UTŽO Ljubljana. Da je to uspelo, je bilo potrebno predhodno usposabljanje, predvsem pa motiviranje udeležencev z osebnimi telefonskimi klici, prepričevanjem, navduševanjem in opogumljanjem. Predstavil je tudi Zoom bonton in izpostavil značilnosti in posebnosti komunikacije ter izobraževalnega dela prek spletnih orodij. Pripravil je priročnik »Navodila za namestitve in uporabo Zoom aplikacije«, ki smo ga posredovali vsem članicam mreže. Odgovarjal je tudi na različna tehnična vprašanja udeležencev posveta. Drugega posveta se je udeležilo 34 predstavnikov slovenskih UTŽO, članic mreže SUTŽO.

Povezani v digitalno skupnost: predstavniki mreže SUTŽO na posvetu 18. 3. 2021

Prvi del tretjega posveta 8. 4. 2021 smo posvetili razmišljanju, kako razumeti, sprejeti in psihološko obvladovati epidemijo ter kako ustvarjalno delovati (tudi) v času epidemije. Prof. dr. Ana Krajnc je v predavanju izpostavila, da je epidemija poleg vseh težav in problemov pokazala tudi možnosti za prevrednotenje vrednot: čas epidemije lahko namenimo svoji osebnostni rasti, učenju, vračanju k naravi, večji skrbi za telo in telesno gibanje, obudimo (četrudi digitalne) stike z ljudmi, za katere morda prej nismo našli časa, z razbremenilnimi pogovori lahko pomagamo drugim ljudem premagovati psihološke stiske ipd.

V drugem delu posveta je prof. dr. Mirjana Nastran Ule skupaj z udeleženci iskala odgovore na vprašanje, zakaj je udeležba moških v izobraževanju starejših občutno nižja od udeležbe žensk. Ta pojav je značilen za celotno Evropo, ne zgolj za Slovenijo. Izpostavila je sociološko-kulturološko pogojeno vlogo moškega, ki naj bi bil »močan, vse znal in vedel«, zato težko prizna potrebo po novem znanju in to, da nekaj ne ve ali ne zna. Tudi sicer so ženske praviloma bolj nagnjene k učenju v skupinah, lažje javno priznajo, da česa ne vedo, niso obremenjene z zgodovinsko pogojeno vlogo »vsevednega moškega«, ki težko prizna svojo nevednost. Verjetno bi bilo potrebno nasloviti moške tudi s posebej zanje uporabnimi in zanimivimi temami, predvsem pa predhodno raziskati njihove interese za želene vsebine in programe, ki bi jih pritegnili v izobraževanje. Tretjega strokovnega posveta se je udeležilo 41 predstavnikov slovenskih UTŽO, članic mreže SUTŽO.

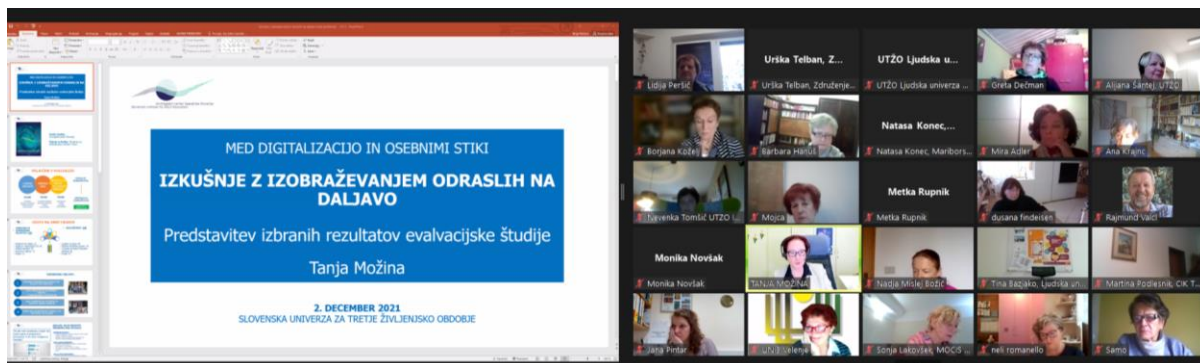
Spletna srečanja članic mreže SUTŽO so bila namenjena tudi izmenjavi medsebojnih izkušenj in primerov dobrih praks delovanja UTŽO v aktualnih epidemioloških razmerah. Namenjena so bila tudi pogovoru o tem, kako bo potekalo izobraževanje starejših po zaključeni epidemiji. Beseda je tekla o tem, kako po daljši prekinitvi pritegniti udeležence nazaj v izobraževanje, katere vsebine programov bodo najbolj potrebne in o tem, da bo del sedanjih udeležencev spletnega izobraževanja želel nadaljevati z izobraževanjem na daljavo, saj takšne želje izražajo že v sedanjem obdobju. Tako je potrebno tudi način izvajanja izobraževanja stalno prilagajati različnim interesom. Udeleženci so ob zaključku cikla izrazili veliko zadovoljstvo z vsebinami in predavatelji ter poudarili, da je v teh epidemioloških razmerah spletna povezanost nadvse dragocena in pomeni dodatno kakovost za njihovo delovanje kot tudi za graditev skupnosti mreže SUTŽO.

Posvet mreže SUTŽO: Med digitalizacijo in osebnimi stiki

Posvet z naslovom *Med digitalizacijo in osebnimi stiki*, ki smo ga izvedli 2. 12. 2021, je bil povezan z 28. sejo Sveta mreže SUTŽO.

Dr. Dušana Findeisen je na posvetu uvodoma spregovorila o psihološki razsežnosti pandemije in odzivih nanjo (od umika prek digitalizacije do sodelovanja), v nadaljevanju je predstavila evropske projekte Erasmus+, v katere je vključena Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje.

Dr. Tanja Možina z Andragoškega centra Slovenije je predstavila nasledke raziskav, v katere so bile v letih 2020 in 2021 vključene tudi članice mreže: (a) ugotavljanje potreb izobraževalcev v neformalnem izobraževanju po novih znanjih in spretnostih, (b) izkušnje mentorjev z izobraževanjem na daljavo v času pandemije, (c) vpliv pandemije covid-19 na vključenost odraslih v izobraževanje, posredno pa tudi na njihovo uspešnost v izobraževanju in kakovost pridobljenega znanja.

Med digitalizacijo in osebnimi stiki, posvet mreže SUTŽO 2. 12. 2021

Mag. Barbara Hanuš je predstavila svojo knjigo *Kavni krog*, ki nas poveže v razmislek o starosti in staranju oziroma v razmislek o tem, kako lahko preventivno delujemo, da bo naša starost čim bolj samostojna in neodvisna.

Prof. dr. Ana Krajnc, predsednica mreže, je posvet uvedla in zaokrožila s pomenom digitalizacije za podaljšanje osebne samostojnosti starejših: zgolj digitalno pismeni starejši bodo lahko enakovredni vključeni v družbeno dogajanje, sicer bodo postajali vse bolj izločeni in izrinjeni iz družbenega dogajanja. Posveta se je udeležilo 45 udeležencev iz 32 slovenskih UTŽO, članic Mreže SUTŽO.

3. Druge oblike delovanja in povezovanja članic mreže SUTŽO ter zastopanje mreže na nacionalni in mednarodni ravni

Hibridno izobraževanje v času pandemije in po njej: posvet SAZU in MIZŠ (spletno okolje)

Svet za razvoj pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti je v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport RS organiziral 12. 1. 2021 posvet o digitalni pismenosti v Sloveniji in zahtevah virtualne družbe, katere razvoj je dodatno spodbudila pandemija. Prispevki nastopajočih na posvetu so obravnavali stanje digitalne pismenosti, spodbujanje motivacije za dvig digitalnih kompetenc in razvoj didaktike izobraževanja na daljavo. V imenu SUTŽO se je posveta udeležila prof. dr. Ana Krajnc.

Sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc v mreži Pass It On Network: A global Exchange for Positive Ageing – PION

Prof. dr. Ana Krajnc je kot predstavnica mreže SUTŽO vse leto 2021 redno sodelovala na virtualnih srečanjih mreže Pass It On Network (PION) – A Global Exchange for Positive Ageing (slov. »Mreža predaj naprej: svetovna izmenjava za pozitivno staranje«). Velik poudarek mreže PION je na premagovanju prepada v digitalizaciji med mlajšima generacijama in starejšimi, kar bistveno ovira medgeneracijsko sodelovanje in samostojnost starejših. V mreži so oblikovali tudi svetovni zemljevid glede na stopnjo digitalne pismenosti starejših.

Mreža PION povezuje strokovnjake in druge zainteresirane za področje staranja in starejših iz vsega sveta z namenom učenja in izmenjave izkušenj o pozitivnih primerih, strategijah in inovacijah zdravega in aktivnega staranja. Več: <https://www.passitonnetwork.org>

Kako odgovoriti na izzive starajoče se družbe? Nacionalni posvet o evropskih demografskih izzivih (spletno okolje)

Poslanska pisarna evropskega poslanca dr. Milana Brgleza je 31. marca 2021 organizirala spletni posvet o demografskih spremembah v Evropi in njihovem vplivu na vsa področja človekovega in družbenega življenja. Namen posveta je bil spodbuditi nacionalno razpravo o Zeleni knjigi o staranju (ang. Green Paper On Ageing) ter zbrati pobude slovenskih deležnikov glede demografskih izzivov. Alijana Šantej je na posvetu predstavila pobude in pripombe, ki smo jih na Zeleno knjigo o staranju zbrali in oblikovali v mreži SUTŽO.

Posvet o prihodnjem evropskem programu za izobraževanje odraslih (spletno okolje)

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS je v sodelovanju z Andragoškim centrom Slovenije 15. aprila 2021 organiziralo nacionalni posvet o novi viziji izobraževanja odraslih v Evropi za naslednje desetletje. MIZŠ je organiziralo posvet kot nosilno ministrstvo za urejanje politike izobraževanja in s tem odprlo prostor za razpravo številnim zainteresiranim deležnikom, vključenim v področja izobraževanja odraslih.

Posveta se je udeležilo 44 predstavnikov ministrstev, javnih ustanov in nevladnih organizacij za izobraževanje odraslih. V imenu SUTŽO sta se posveta udeležili prof. dr. Ana Krajnc in Alijana Šantej, ki sta aktivno sodelovali v delovnih skupinah.

Glavne pobude in poudarki razprave na posvetu:

- enakovredna vključenost vseh ciljnih skupin odraslih v izobraževanje,
- novo znanje pridobivamo s formalnim, neformalnim in priložnostnim učenjem,
- bolj organizirana motivacijska kampanja za vključevanje odraslih v izobraževanje,
- nevladne organizacije izvajajo pomembno vlogo za uresničevanje vseživljenjskega izobraževanja, zato je potrebno dati nevladnemu sektorju večjo družbeno vrednost in urediti sofinanciranje izobraževanja starejših,
- prizadevanja za preseganje stereotipov o starejših in njihovem učenju,
- razvijati nacionalne modele kakovostnega učenja,
- potrebnih je več raziskav na področju izobraževanja starejših,
- razvoj digitalnih kompetenc za vse ciljne skupine odraslih (poznavanje digitalnih orodij je podlaga za pridobivanje drugih znanj),
- kontinuirano usposabljanje izobraževalcev odraslih,
- enakovredna geografska dostopnost do izobraževanja.

Posvet članic mreže SUTŽO z MIZŠ (spletno okolje)

18. 6. 2021 so se članice mreže SUTŽO sestale na spletnem posvetu s predstavnicama Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, mag. Katjo Dovžak in Emo Perme, ki sta predstavili *Resolucijo o nacionalnem programu izobraževanja odraslih* (ReNPIO) za obdobje 2021–2030. Posvet je vodila podpredsednica mreže SUTŽO Nevenka Tomšič.

Članice mreže so na ReNPIO 2021–2030 podale naslednje pobude in pripombe:

- ReNPIO naj naslavlja vsa področja izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja, enakovredno tudi področje izobraževanja starejših.
- Med prednostne ciljne skupine naj se enakovredno umestijo vsi odrasli ne glede na starost, enakovredno torej tudi starejši odrasli nad 65 let.
- Potrebno je zagotoviti sistemsko financiranje za nevladne organizacije (NVO) na področju izobraževanja odraslih.
- Poudariti je potrebno pomen splošnega neformalnega izobraževanja za starejše odrasle nad 65 let, ki jim omogoča enakovredno družbeno vključenost.
- Med cilje ReNPIO je potrebno vključiti digitalno usposabljanje odraslih nad 65 let in jim tudi zagotoviti ustrezno IKT infrastrukturo (računalniki, tablice, pametni telefoni, digitalna orodja itd.).
- Delež vključenosti odraslih v izobraževanje je potrebno spremljati tudi za starejše nad 64 let. Sedanji statistični kazalniki prikazujejo zgolj vključenost odraslih v izobraževanje do 64 let (oziroma do največ 74 let za stopnjo digitalnih spretnosti).
- Karierni centri naj bodo namenjeni vseživljenjskemu učenju za vse osebe ne glede na starost (ne zgolj za višje strokovno izobraževanje).
- V Izhodiščih ReNPIO navedeni mednarodni in nacionalni dokumenti so na kratko opisani. Predlagamo, da se besedilo preoblikuje tako, da bo navedeno, h katerim ciljem v teh dokumentih bomo prispevali s posameznimi prednostnimi področji in ukrepi v NPIO.

Pobude smo podali tudi v pisni obliki s konkretnimi pripombami na posamezna prednostna področja, ukrepe in kazalnike ReNPIO, ki jih je pripravila Olga Drofenik, predsednica UTŽO Log–Dragomer.

Sodelovanje Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje na 5. forumu EPUO Andragoškega centra Slovenije: Starajoča se družba in medgeneracijsko povezovanje

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je 30. novembra sodelovala na 5. spletnem forumu o prihodnosti izobraževanja odraslih (EPUO: Evropski program za učenje odraslih) v organizaciji ACS. Posvet je bil namenjen izzivom starajoče se družbe, uresničevanju pravice starejših do dostojnega življenja ter vseživljenjskega učenja in delovanja. Skupno učenje in delo pa povezujeta ne le pripadnike iste generacije, temveč lahko vzpostavljata trdne in sodelovalne vezi med vsemi generacijami. V imenu SUTŽO so sodelovale prof. dr. Ana Krajnc, dr. Dušana Findeisen in Meta Kutin. Prof. dr. Ana Krajnc je za forum prispevala predavanje z naslovom »Izobraževanje starejših spreminja podobo časa«, katerega posnetek je dosegljiv na povezavi: https://youtu.be/yj_HMLBcxyk

Dr. Dušana Findeisen je za forum prispevala predavanje »Izobraževanje starejših v vrtincu časa. Zakaj, kako in čemu?«, mentorica Meta Kutin pa je predstavila raziskovalni projekt svoje študijske skupine »Mesto 65+, staranje med umikom in urbanostjo«.

Vključenost članic mreže v raziskavo Andragoškega centra Slovenije

Članice mreže smo julija 2021 vključili v raziskavo Andragoškega centra Slovenije (vodila jo je dr. Tanja Možina) o vplivu pandemije covid-19 na vključenost starejših odraslih v izobraževanje, posredno pa tudi na njihovo uspešnost v izobraževanju in kakovost pridobljenega znanja. Dr. Tanja Možina je nasledke raziskave predstavila na posvetu mreže SUTŽO dne 2. 12. 2021.

Poletna spletna univerza (junij–september 2021)

Članice mreže smo povabili k udeležbi v izobraževalnih programih Poletne spletne univerze, ki smo jo razvili na ljubljanski UTŽO. Pri snovanju poletnega programa smo izhajali iz tega, da vedoželjnost v poletnih mesecih ne zamre, tudi v počitniškem času ostaja z nami motivacija za novo znanje. Obenem na tak način pridobivamo znanje v varnem domačem okolju (glede na še vedno prisotno zdravstveno krizo), prav tako pa tak način ni povezan s stroški prevoza na mesto izobraževanja. Spletni izobraževalni programi so tako v poletnem obdobju medsebojno povezali 419 članov in članic slovenskih UTŽO v učenju.

Spletne novice mreže SUTŽO

E-novice so del promocijske dejavnosti mreže SUTŽO za večjo prepoznavnost delovanja univerz za tretje življenjsko obdobje in utrjevanje njihove vloge na nacionalni ravni in v lokalnem okolju. Članice mreže povezujejo med seboj in predstavljajo primere dobrih praks v izobraževanju starejših doma in po svetu. Odpirajo tudi širša vprašanja starejših, širijo zavedanje o njihovih novih socialnih vlogah, spodbujajo in krepijo dejavno staranje ter dejavno državljanstvo starejših. V letu 2021 so izšle štiri številke *E-novic* mreže SUTŽO; posamezna številka obsega v povprečju osem do devet strani.

Mentor in znanje

V letu 2021 smo poslali na e-naslove članic mreže SUTŽO tri številke spletnih učnih pisem *Mentor in znanje*:

- Vzgoja v izobraževanju starejših odraslih. Čas je za vzgojo, socializacijo in čas je za premislek (januar 2021),
- O digitalni preobrazbi družbe (junij 2021),
- O zaupanju in nezaupanju. Kadar se družba vznemiri, se vznemirijo tudi naši študenti in študentke (oktober 2021).

Mesto živi v ljudeh. Predstavitve modela raziskovalnega učenja študijske skupine Trgi, ulice in stavbe okoli nas (virtualno okolje)

Članice mreže SUTŽO so 10. junija 2021 sodelovale na mednarodnem dogodku, na katerem so člani študijske skupine *Trgi, ulice in stavbe okoli nas* z UTŽO Ljubljana pod mentorstvom arh. Mete Kutin predstavili nasledke svojega raziskovalnega projekta *“Od peglezna do peglezna”*, v katerem so preučevali zgodovino in funkcije izbranega predela mesta - Poljanske ceste. Preučevali so, v kolikšni meri sodobne arhitekturne rešitve odpirajo pot razvoju in širjenju javnega prostora ter kako te rešitve spodbujajo medgeneracijsko sožitje in vabijo starejše, da so aktivni del mestnega življenja.

Na dogodku so mentorica in člani študijske skupine predstavili proces svojega delovanja in raziskovanja, projektno spletno stran, ki so jo sami oblikovali, svoja opažanja in zaključke. Dogodka se je udeležilo 47 udeležencev, med njimi 10 predstavnikov mreže SUTŽO iz različnih slovenskih krajev, ki si želijo uvesti tovrstni model raziskovalnega dela in učenja starejših študentov svoje UTŽO v lokalno okolje. Ostali udeleženci so bili z UTŽO Ljubljana, 16 pa iz tujine, od tega največ (11) z UTŽO Frankfurt, ostali tuji udeleženci so bili iz Hrvaške, Bolgarije, Severne Makedonije in Španije. Izvedbo projekta je delno sofinanciralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS.

25 let UTŽO Ilirska Bistrica

Univerza za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica je v letu 2021 praznovala 25. obletnico delovanja, ki jo je obeležila s slavnostnim dogodkom in izdajo zbornika *Naša pota*. Predsednica Nevenka Tomšič, ki vodi UTŽO Ilirska Bistrica že 10 let, je v svojem uvodnem nagovoru v zborniku opisala razvoj in dosežke UTŽO skozi 25 let delovanja ter poudarila pomen izobraževanja starejših in medgeneracijsko delovanje v dobro lokalne skupnosti. Na jubilejnem dogodku 31. 8. 2021 kot tudi s prispevkom v zborniku *Naša pota* je sodelovala prof. dr. Ana Krajnc, predsednica mreže SUTŽO.

Posredovanje vabil na spletne dogodke UTŽO po Sloveniji

Članicam mreže smo posredovali obvestila in vabila posameznih UTŽO:

- 31. 3. 2021: *Kaj pomeni biti človek?* Spletno predavanje prof. dr. Zvezdana Pirtoška na UTŽO – LU Krško,
- 12. 4. 2021: *Pogovori z Darjo Rojec* na UTŽO Log–Dragomer,
- 15. 4. 2021: *Moj heroj/My hero*: spletni literarni večer in plakatna razstava spremljevalnih ilustracij študijskega krožka za angleščino na UTŽO Celje, Osrednja knjižnica Celje,
- 6. 5. 2021: *Razvoj glasbil in glasbe od srednjega veka do romantike in razvoj ljudske glasbe*. Predavanje Javnega zavoda za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah (po posredovanju UTŽO Šmarje pri Jelšah),

- 15. 9. 2021: *Investicija v izobraževanje je najboljša naložba za prihodnost*. Predavanje dr. Danijele Brečko na odprtju TVU 2021 na LU Krško,
- 28. 9. 2021: virtualno odprtje študijskega leta UTŽO – MOCIS Slovenj Gradec, gostja prof. dr. Ana Krajnc.

Za medsebojno obveščanje smo na naši domači spletni strani www.utz.si oblikovali posebno podstran *Dogajanja v mreži*, kjer lahko članice mreže spremljajo aktualne dogodke na univerzah za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji: <http://www.utz.si/dogajanje-v-mrezi>

Samo-organizirane skupine študentov SUTŽO

V okviru mreže SUTŽO delujejo tri samo-organizirane skupine študentov UTŽO: (1) Skupina za razvoj srebrne ekonomije, (2) Skupina za zagovorništvo vseživljenjskega učenja in delovanja starejših, (3) Skupina za mednarodno izmenjavo študentov UTŽO.

Redno delovanje skupin je bilo zaradi epidemioloških razmer v letih 2020 in 2021 začasno prekinjeno. Že drugo leto zapored je odpadel tudi redni letni posvet o srebrni ekonomiji. Mirjam Bevc Peressutti, predsednica skupine za zagovorništvo, je 27. 10. 2021 sodelovala na posvetu ZDUS na temo Človekove pravice, starizem in medgeneracijsko sodelovanje.

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE V LJUBLJANI

1. Študijski krožki in študijske skupine ter druge oblike izobraževanja in delovanja

Splošno o sekciji Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani

Sekcija *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* združuje študijske skupine, študijske krožke in druge samo-organizirane skupine starejših, ki temeljijo na načelih prostovoljstva, proste izbire, vzajemnosti, izmenjave znanja, izkušenj in kulture med člani skupine in pod vodstvom usposobljenega mentorja. Sekcijo vodi Alijana Šantej ob sodelovanju strokovnih sodelavcev Alenke Gabriele Ščuka, Urše Kramberger, Urške Telban in Mihe Kržiča.

Osnovna organizacijska oblika v sekciji Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani je študijska skupina, katere člani z izmenjavo znanja in izkušenj, prostovoljnim delom, medsebojno pomočjo, javnim delovanjem in mesečno podporno članarino uresničujejo program svoje skupine in s tem poslanstvo in cilje Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost.

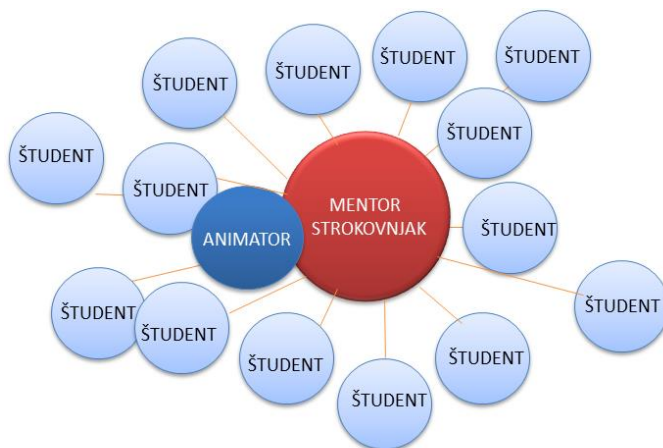
Načrtovanje, priprava, svetovanje, izvedba in evalvacija delovanja študijskih skupin zahtevajo obsežno strokovno, organizacijsko in administrativno delo. Na sedežu združenja poteka tekoče delo, kot je organizacija delovanja študijskih skupin, urejanje prostorov, urnikov, učnih pripomočkov, vodenje evidenc študentov, študijskih skupin, mentorjev, animatorjev itd., delo z mentorji ob oblikovanju novih študijskih programov, svetovanje ob vpisu, izvedba vpisa in oblikovanje ter uvajanje novih študijskih skupin, spremljanje študijskih skupin in mentorjev pri delu, individualno svetovanje mentorjem in animatorjem, evidentiranje prostih mest v študijskih skupinah in zapolnjevanje prostih mest, oblikovanje in vodenje baz podatkov, mesečni obračuni, priprava in obdelava statističnih podatkov ipd.

Pomemben del našega dela je vzdrževanje stikov z že vključenimi študenti (svetovanje pri premestitvi v drugo skupino, svetovanje v primeru organizacijskih in drugih težav v skupinah, združevanje skupin, svetovanje glede medsebojnih odnosov v skupini itd.). V letu 2021 so potekali stiki pretežno po telefonu ali elektronski pošti.

Redni letni program v študijskih skupinah teče praviloma strnjeno osem mesecev v okviru študijskega leta. Poleg rednega programa teče še vrsta razvojnih, podpornih in spremljevalnih aktivnosti: administrativna in tehnična podpora programu, javna kampanja, organizirani programi prostovoljnega dela v javnih ustanovah, študijske izmenjave, javne predstavitve nasledkov učenja študentov UTŽO, sodelovanje na javnih dogodkih, povezovanje in sodelovanje z drugimi strokovnimi ustanovami, publiciranje, izobraževanje mentorjev in animatorjev, vodenje in mentorstvo študentov na študijski praksi, evalvacija programa itd. Večine javnih dogodkov in programov prostovoljnega dela v letu 2021 zaradi epidemije nismo izvedli.

Animator in mentor študijske skupine

Animatorjeva vloga je večplastna, predvsem ima povezovalno vlogo v študijski skupini: je vezni člen med člani študijske skupine, med skupino in mentorjem ter med študijsko skupino in vodstvom UTŽO. Animator spodbuja spoznavanje in povezovanje med člani skupine, razvija pozitivno vzdušje in dobre odnose v skupini. Spodbuja učenje v študijskem krožku, išče in predlaga dodatne vire za učenje, obvešča skupino o aktualnih dogajanjih v okolju v povezavi z izobraževalnim programom. Animira in motivira člane skupine za dejavnosti v okolju (razstave, raziskave, preučevanje kulturne dediščine, aktivnosti za urejanje kraja ipd.), vodi in ureja evidence skupine ter je v oporo mentorju pri organizaciji dela in učenja študijske skupine.

Mentor študijske skupine je strokovni vodja za namembno študijsko področje, zato ima mentor v skupini središčno vlogo. Mentorji vodijo študijske skupine ob organizacijski podpori animatorja in sodelovanju vseh članov študijske skupine. Mentor, animator in študenti so drug drugemu vir znanja in vsi sodelujejo pri ustvarjanju novega znanja. Člani študijske skupine ob mentorjevem in animatorjevem spodbujanju in vodenju zlagoma sami vse bolj prevzemajo odgovornost za organizacijo učenja in delovanja svoje študijske skupine.

Študijsko leto 2020/21 (januar–maj 2021)

Epidemija covid-19 je skozi vse leto 2021 obeleževala izobraževalne in druge dejavnosti UTŽO Ljubljana. Študijsko leto 2020/21 smo v celoti izvedli na daljavo, saj se je epidemiološka situacija začelaboljšati šele v mesecu maju; preklic epidemije je bil razglašen 15. junija. Študijsko leto smo v maju zaključili s 143 študijskimi skupinami na daljavo, ki jih je obiskovalo 1.194 študentov.

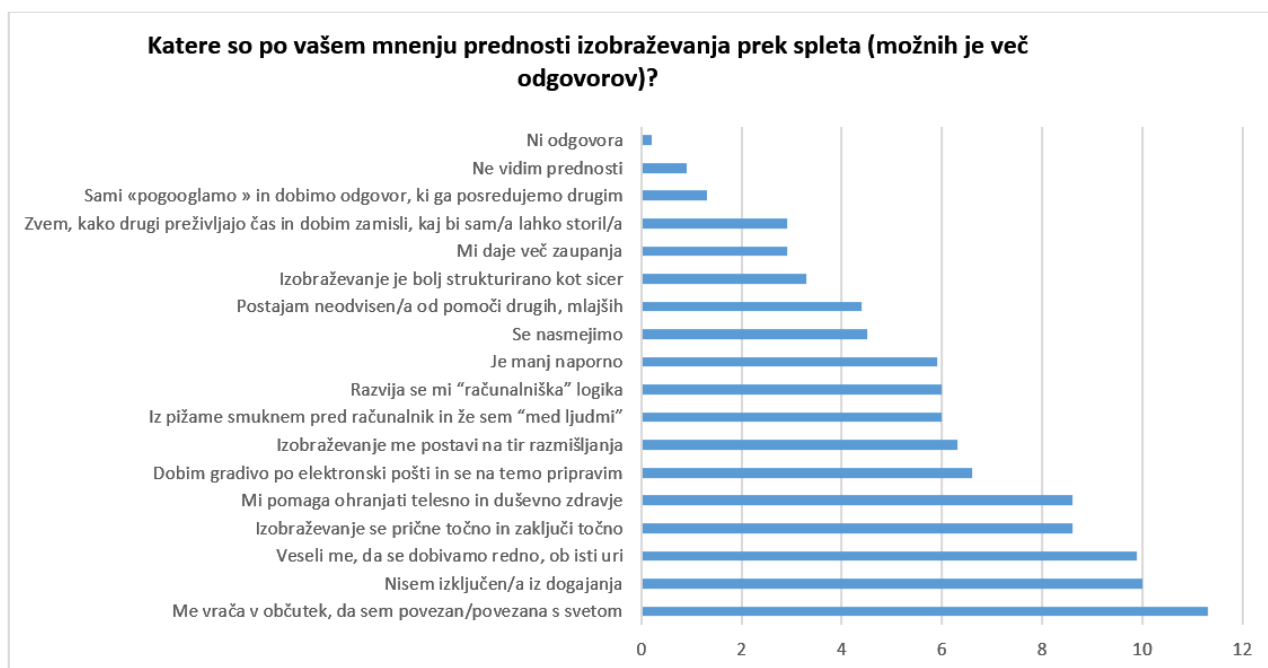
Anketa o izobraževanju na daljavo

Izobraževanje na daljavo je nova oblika izobraževanja na UTŽO, zato nas je zanimalo, v kolikšni meri so študenti z njim zadovoljni, v čem vidijo njegove prednosti in ovire, katere pripombe in predloge izražajo. S tem namenom smo v aprilu 2021 med njimi izvedli anketo, s katero smo želeli pridobiti čim več povratnih informacij in mnenj, ki so nam bila usmeritev za načrtovanje izobraževanja v prihodnje.

Anketni vprašalnik smo vnesli na spletno stran www.1ka.si. Povezavo do njega smo posredovali na e-naslove študentov UTŽO, ki so bodisi vključeni bodisi ne vključeni v izobraževanje na daljavo. Da bi zajeli čim večji in čim bolj raznovrstni vzorec študentov, smo nekaj vprašalnikov poslali tudi po redni pošti. Skupno smo anketni vprašalnik posredovali 1.837 naslovnikom. Anketiranje je potekalo od 31. 3. do 30. 4. 2021. Anketo je izpolnilo 471 oseb; od tega 69 % vključenih v izobraževanje na daljavo, 31 % pa ne.

Večina anketiranih prebiva na območju Mestne občine Ljubljana (72 %). Iz drugih krajev Slovenije je bilo 27 % anketiranih, 1 % anketiranih je spremljalo izobraževanje iz tujine. To je ena od prednosti izobraževanja na daljavo, ki omogoča udeležbo ne glede na kraj bivanja.

Med **prednostmi izobraževanja na daljavo** so anketirani največkrat navedli, da jim spletno izobraževanje daje občutek povezanosti (11,3 %), vključenosti v dogajanja (10 %), veseli jih, da se dobivajo redno, ob isti uri (9,9 %), da se izobraževanje prične in zaključi točno (8,6 %), pomaga jim ohranjati telesno in duševno zdravje (8,6 %), prejmejo predhodno učno gradivo po elektronski pošti in se na temo lahko pripravijo (6,6 %), izobraževanje jih postavi na tir razmišljanja (6,3 %), lahko kar iz pižame smuknejo pred računalnik in že so "med ljudmi" (6 %). Nadalje so izpostavili, da se jim razvija "računalniška" logika (6 %), da je izobraževanje na daljavo manj naporno (5,9 %), da se nasmejijo (4,5 %), postajajo neodvisni od pomoči drugih, mlajših (4,4 %), menijo, da je izobraževanje na daljavo bolj strukturirano (3,3 %).

Kot najbolj pogoste **vzroke za to, da v izobraževanje na daljavo niso vključeni**, so anketirani navedli: 25,4 % anketiranih bi se rajši srečevalo v živo, 16,5 % jih čaka na umiritev epidemioloških razmer in ponovno izobraževanje v živo, 7,6 % anketiranim pa izobraževanje na daljavo ni dovolj zanimivo. 3,6 % jih je bilo mnenja, da bi potrebovali več znanja za delo z računalnikom. Manj kot 3 % jih je menilo, da tehnologija ni za njih, da se dela z računalnikom bojijo ali pa so imeli ob vključitvi preveč tehničnih težav. Podali so tudi odgovora, da jih izobraževanje na daljavo bolj utruja in da pogrešajo učenje na terenu (študijski ogledi ipd.).

Zanimiv je podatek, da je **kar 38,3 % anketirancev izrazilo željo, da se izobraževanje na daljavo ohrani kot možnost tudi v prihodnje**, saj je bolj udobno in bolj varno. Pri tem so izpostavili lažjo dostopnost za vse, ki so iz oddaljenih krajev, za gibalno ovirane ali odvisne od javnega prevoza. Navajali so tudi zdravstveno preventivno vlogo take oblike izobraževanja (manj možnosti za okužbo) in izpostavili časovni prihranek (ni iskanja parkirišč, izgube časa za pot, lažja je udeležba v več izobraževalnih programih). 26,7 % anketiranih pa je bilo mnenja, da je izobraževanje na daljavo zgolj izhod v sili in da ni primerjave z izobraževanjem v živo.

Rezultati ankete so pokazali, da so udeleženci izobraževanja na daljavo prepoznali njegove številne prednosti: vključenost v dogajanje, socialna povezanost, strukturiranje časa, ohranjanje psihičnega in posledično fizičnega zdravja itd. Hkrati pa ne gre zanemariti, da domala 27 % anketiranih meni, da je izobraževanje na daljavo zgolj izhod v trenutni situaciji in izpostavljajo izključno prednost izobraževanja v živo.

Čakanje na delo na domu

V obdobju januar–junij 2021 je bil večji del zaposlenih sekcije UTŽO Ljubljana na čakanju na delo doma. Javni dogodki UTŽO so bili zaradi epidemije odpovedani. Izobraževanja so potekala zgolj prek spleta, s čimer je odpadlo tudi urejanje z najemodajalci po mestu glede prostorov. Delo smo organizirali tako, da je bila vedno prisotna na sedežu UTŽO najmanj ena oseba, predvsem za tehnično pomoč pri izobraževanju na daljavo, pripravo prijav na javne razpise, evidentiranje članarin, urejanje obračunov za mentorje in prostore ter drugo tekoče delo.

Poletna spletna univerza

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana, T: 01 433 20 90, E: univerza3@siol.net, I: www.utzo.si		
POLETNA SPLETNA UNIVERZA 2021		
PROGRAM	MENTOR / MENTORICA	TERMIN
UMETNOST NA JADRANSKI OBALI: OD PIRANA DO DUBROVNIKA	Doc. dr. Rajka Bračun Sova	JUNIJ, SEPTEMBER, torek, 9.00 do 10.30
KITAJSKA – DEŽELA VELIKEGA BRATA	Izr. prof. dr. Boštjan Kerbler	JUNIJ, SEPTEMBER, sreda, 9.00 do 10.30
SLEDI SLOVENCEV PO SVETU SKOZI ZGODOVINO	Ana Jevševar	JUNIJ, JULIJ, AVGUST, SEPTEMBER torek, 11.00 do 12.30
UMETNOSTNI BISERI TOSKANE	Donovan Pavlinec	JUNIJ, SEPTEMBER, ponedeljek, 10.30 do 12.00
RUSIJA IN DRŽAVE SREDNJE AZIJE – MED BOGASTVOM IN BEDO	Erik Logar, mag.	JUNIJ, SEPTEMBER, ponedeljek, 16.00 do 17.30
VIKINGI – RAZISKOVALCI ALI ROPARJI?	Miloš Klemen Mahorčič	JUNIJ, SEPTEMBER, ponedeljek, 11.00 do 12.30
MOJA PAMETNA NAPRAVA – OSNOVNI IN NADALJEVALNI PROGRAM	Martin Razpotnik	JUNIJ, sreda, 9.00 do 10.30 JUNIJ, četrtek, 9.00 do 10.30

Tudi počitniške mesece smo namenili pridobivanju novega znanja, tako smo za obdobje junij–september organizirali »Poletno spletno univerzo«. Mentorji UTŽO Ljubljana so pripravili nekaj izbranih izobraževalnih programov, ki so skozi poletne mesece povezali 419 študentov ljubljanske UTŽO in univerz za tretje življenjsko obdobje iz drugih krajev Slovenije.

Prispevek za strokovni zbornik Gerontološkega društva Slovenije in sodelovanje na posvetu

Alijana Šantej in Urška Telban sta prispevali besedilo za strokovni zbornik Gerontološkega društva Slovenije (GDS) »Ljubljana – starejšim prijazno mesto: izboljšanje socialne vključenosti starejših v Mestni občini Ljubljana po pandemiji Covid-19«. V prispevku z naslovom *Izobraževanje starejših kot podlaga za njihovo socialno vključenost* sta predstavili potrebo po izobraževanju starejših kot podlagi za njihovo družbeno vključenost in o nujnosti vseživljenjskega učenja za enakovredno sodelovanje vseh generacij v sodobni vključujoči družbi. Izpostavili sta pomen in vlogo univerze za tretje življenjsko obdobje, njeno delovanje med epidemijo, vpliv epidemije na življenje in delovanje starejših ter prizadevanja za vključenost njenih članov v tem obdobju. Predstavili sta tudi rezultate raziskave o vključevanju starejših v izobraževanje na daljavo in na podlagi rezultatov predlagali ukrepe za boljšo digitalno vključenost starejših v izobraževalne in druge aktivnosti. Prispevek sta predstavili tudi na istoimenskem spletnem posvetu Gerontološkega društva Slovenije 17. junija.

Animacija za vpis, potek vpisa

Zdaj je čas za vpis 01 433 20 90 www.utzo.si

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje – več kot 30 študijskih programov na daljavo:

Antična mitologija, Človek in okolje, Geografija, Umetnostna zgodovina, Svetovne religije in verstva, Kaj vse živi in raste okoli nas, Medsebojni odnosi in sporazumevanje, Zgodovina, Notranja oprema in kultura bivanja, Naravno vrtnarjenje, Ljubljana in Ljubljančani, Novinarstvo, Glasbena umetnost, Trgi, ulice in stavbe okoli nas, Vpliv klime na zgodovino, Računalniško izobraževanje in spoznavanje novih tehnologij, Jezikovno izobraževanje, Ustvarjalno pisanje, Spoznajmo svoje mesto in domovino, Znamenite zgodovinske osebnosti in drugi programi.

RECITE ZNANJU DA
ZDAJ JE ČAS ZA VPIS

SLOVENSKA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO
OBDOBJE, POLJANSKA C. 6
WWW.UTZO.SI
01 433 20 90

UTŽO je partnerska organizacija Kinodvora v programu Filmska srečanja ob kavi.

Kot vsako leto smo tudi tokrat namenili v mesecu septembru posebno pozornost animaciji za vpis, ki je tako kot predhodno leto potekala pod sloganom '*Recite znanju DA*'. Animacijsko besedilo s plakatom smo objavili na domači spletni in Facebook strani, spletnih portalih MojaLeta.si in Mojaobcina.si, spletni strani Seniorji.info in v Seniorskih novicah; na spletni strani in v e-novičkah Andragoškega centra Slovenije, v spletnem katalogu ACS Kam po znanje. Pripravili smo nov telop za objavo v Kinodvor-u. Na oglasnih panojih na Poljanski cesti 6 smo razstavili animacijske plakate in sezname izobraževalnih programov za vpis.

Vpis v študijske skupine UTŽO je potekal pretežno po telefonu in elektronski pošti, vendar je bilo v primerjavi s študijskimi leti pred korono novih vpisov malo. V obdobju od 15. avgusta do 30. septembra smo zabeležili 86 novih vpisnikov. Največ novih vpisnikov se je odločilo za izobraževalne programe: umetnostna zgodovina (22), angleški jezik (17), zgodovina (10), španski jezik (10), keramika (9), italijanski jezik (9), geografija (8), računalništvo (7), religije in verstva (6). Ostali izobraževalni programi so zastopani z manj kot 5 novimi vpisniki.

Usposabljanje mentorjev in študentov UTŽO za izobraževanje na daljavo

Tudi v letu 2021 smo namenili posebno pozornost usposabljanju mentorjev in študentov UTŽO za izobraževanje na daljavo. Četudi smo že poleti 2020 izvedli 35 brezplačnih delavnic v ta namen, smo tudi septembra 2021 organizirali osnovno in dopolnilno izobraževanje za uporabo Zoom aplikacije, tako za mentorje kot študente UTŽO. Usposabljanje je izvajal Miha Kržič, mentor za računalništvo. Osnovnega usposabljanja za uporabo Zoom aplikacije se je udeležilo 26 študentov, nadaljevalnega 13 študentov UTŽO. Dopolnilnega usposabljanja se je udeležilo 16 mentorjev. Skupaj se je računalniških delavnic udeležilo 55 udeležencev. Posodobili smo tudi pisno gradivo (priročnik) za namestitvev in uporabo Zoom aplikacije, posebej priročnik za mentorje in posebej za študente UTŽO.

Študijsko leto 2021/22

Priprave na študijsko leto 2021/22 smo konec avgusta oziroma v septembru začeli glede na tedanjo epidemiološko sliko dokaj optimistično, del izobraževanj smo organizirali na daljavo, kar nekaj študijskih skupin pa se je odločilo za izobraževanje v predavalnicah, ob upoštevanju navodil in ukrepov NIJZ, predvsem upoštevanju PCT pogoja.

Ponovno je bilo potrebno v vseh predavalnicah na Poljanski cesti 6 in ostalih najetih prostorih po mestu zagotoviti razkužila za roke in sredstva za razkuževanje površin (miz, stolov, vratnih kljuk itd.). Pripravili smo več navodil in dopisov (plakate, pisna navodila, navodila po elektronski pošti) za upoštevanje higienskih ukrepov, redno zračenje prostorov in upoštevanje PCT pogoja. Oblikovali smo posebne sezname članov študijskih skupin, v katerih so se s svojimi podpisi obvezali za upoštevanje PCT pogoja. V vsaki študijski skupini, ki se je odločila za izobraževanje v živo, smo se dogovorili za odgovorno osebo za preverjanje tega pogoja (mentor, animator ali drug odgovorni član študijske skupine).

Veliko prizadevanj smo namenili v obveščanje, obrazložitev in utrjevanje novega načina poravnavanja individualne članarine. Oblikovali smo pisne obrazložitve, veliko je bilo individualnega pojasnjevanja po telefonu in e-pošti. Pripravili in dali v tisk smo vzorce položnic, delno že izpolnjenih z našimi podatki, da bi študentom olajšali poravnavanje članarin. Zaradi lažjega evidentiranja članarin smo vsakemu članu dodelili individualno sklicno številko, ki je enaka zaporedni številki posameznega člana v naši evidenčni bazi.

V oktobru je začelo delovati skupno 198 študijskih skupin, kar je približno 71 % glede na običajno stanje prek korono, ko je delovalo 280 študijskih skupin. Število študentov se je v oktobru gibalo med 2.200 in 2.300.

Od 198 študijskih skupin je 97 skupin delovalo prek spleta, 101 pa v živo v predavalnicah. Vendar so spletne študijske skupine neprimerno večje (s po 30 in več člani), oktobra je bilo vanje vključenih 65 % vseh vpisanih študentov UTŽO.

Že v začetku meseca novembra je prišlo v državi do izrazitega porasta okužb in posledično zaostrenih ukrepov delovanja. Ponovno je bila potrebna uvedba varnostne razdalje med člani študijskih skupin v predavalnicah, kar je otežilo pogoje delovanja skupin. Del študijskih skupin, ki so oktobra delovale v predavalnicah, se je v novembru preselil na splet. Udeležba v skupinah se je s tem nekoliko zmanjšala, saj vsi člani niso bili zainteresirani za izobraževanje na daljavo. Nekaj študijskih skupin, ki so izrazile to željo in smo jim lahko omogočili predpisano varnostno razdaljo, je nadaljevalo z izobraževanji v predavalnicah.

Nekatere študijske skupine pa so že v drugem tednu novembra začasno prenehale z delovanjem. Zaradi (pre-)majhnih prostorov na Poljanski cesti 6 je ukrep zagotavljanja varnostne razdalje najmanj 1,5 m med posameznimi člani študijskih skupin za veliko študijskih skupin pomenil prekinitev delovanja, saj te razdalje nismo mogli zagotoviti. Kar nekaj študijskih skupin pa se je odločilo za začasno prekinitev izobraževanja zgolj zaradi izrazitega poslabšanja epidemiološke slike v državi in posledično strahu pred širjenjem okužbe med člani študijskih skupin.

Tako se je novembra v primerjavi z mesecem poprej udeležba študentov občutno zmanjšala:

	Oktober 2021	November 2021	Upad v novembru glede na oktober
Število študijskih skupin	198	172	26 študijskih skupin manj (- 13 %)
Število študentov	2.282	2.089	193 študentov manj (- 8,5 %)
Število študijskih mest	2.756	2.471	285 študijskih mest manj (- 10,3 %)

V novembru/decembru 2021 je delovalo v živo v predavalnicah 45 študijskih skupin, na daljavo pa 127 študijskih skupin. Tudi v študijskem letu 2021/22 je potrebna stalna tehnična podpora, tako mentorjem kot članom študijskih skupin, pri izobraževanju na daljavo. To delo v največji meri opravlja Urška Telban, delno tudi mentorja za računalništvo Miha Kržič in Martin Razpotnik. V decembru se je za svetovanje in tehnično pomoč pri izobraževanju na daljavo usposabljala tudi Alenka Gabriela Ščuka.

Izvajanje mestnega programa izobraževanja odraslih

Mestna občina Ljubljana je v letu 2021 sofinancirala dva izobraževalna programa UTŽO Ljubljana, ki smo ju izvedli kot del mestnega programa izobraževanja odraslih:

- *Človek je družbeno bitje: program za razumevanje medosebnih odnosov* (mentorica prof. dr. Ana Krajnc),
- *Notranja oprema in kultura bivanja: prilagodimo svoje bivalno okolje potrebam v starosti* (mentorica arh. Barbara Železnik Bizjak).

Programa smo začeli izvajati prvi teden januarja 2021 in zaključili konec mesec maja. Programa sta potekala prek spleta, skupno ju je obiskovalo 64 udeležencev: 17 udeležencev program *Človek je družbeno bitje* in 47 udeležencev program *Notranja oprema in kultura bivanja*. Skupno smo izvedli 80 pedagoških ur programa. Izobraževanje v programih je bilo za udeležence brezplačno.

Abonma Gledališče ob petih

**ABONMA
GLEDALIŠČE OB PETIH**

Univerza za tretje življenjsko obdobje sodeluje s Slovenskim mladinskim gledališčem v abonmaju *Gledališče ob petih*. Po ogledu predstave sledi pogovor z ustvarjalci in igralci gledališke predstave. Abonma v letu 2020 zaradi epidemije ni bil izveden in so bile vse načrtovane predstave prestavljene v sezono 2021/22: *Gejm; Norišnica, d. o. o.; Jerebika, štrudelj, ples pa še kaj; Pojedina pri Trimalhionu*.

Več: <https://mladinsko.com/sl/abonmaji/abonma-gledalisce-ob-petih>

Abonma Filmska srečanja ob kavi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je partnerska ustanova Mestnega kina Kinodvor v abonmaju *Filmska srečanja ob kavi*. Vloga UTŽO je predvsem promocija filmskega programa med študenti UTŽO. Tudi Kinodvor se je v izvedbi filmskega abonmaja sproti prilagajal predpisanim ukrepom za preprečevanje širjenja virusnih okužb.

Več: <https://www.kinodvor.org/filmska-srecanja-ob-kavi>

2. Število študentov in študijskih mest, udeležba po izobraževalnih programih

Število študentov

Podatke o številu študentov, številu študijskih mest (udeležbi) in številu študijskih skupin za pripravo letnega poročila vedno zajemamo v mesecu decembru. Iz predhodnega poglavja poročila je razvidno, da se je število udeležencev in študijskih skupin decembra zaradi porasta okužb (v mesecu novembru) v primerjavi z oktobrom precej zmanjšalo.

V nadaljevanju navajamo številčne primerjave med decembrom 2021 in predhodnim letom, to je decembrom 2020.

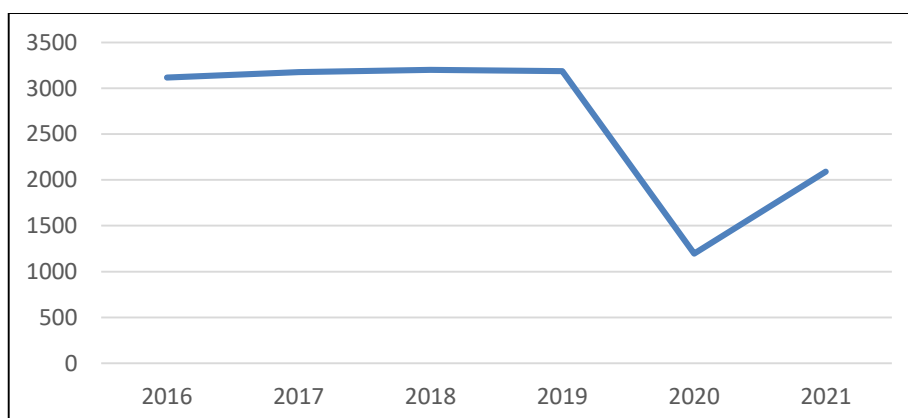
Število študentov je v študijskem letu 2021/22 v primerjavi s predhodnim študijskim letom višje za 895 študentov oziroma za 42,8 %.

Študijsko leto 2020/2021: 1.194 študentov

Študijsko leto 2021/2022: 2.089 študentov

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Število študentov	3.117	3.175	3.199	3.186	1.194	2.089
Indeks	100	101,9	102,6	102,2	38,3	67

Tabela 1: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2016–2021
Leto 2016 je indeks 100.

Graf 1: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2016–2021

Udeležba po študijskih mestih

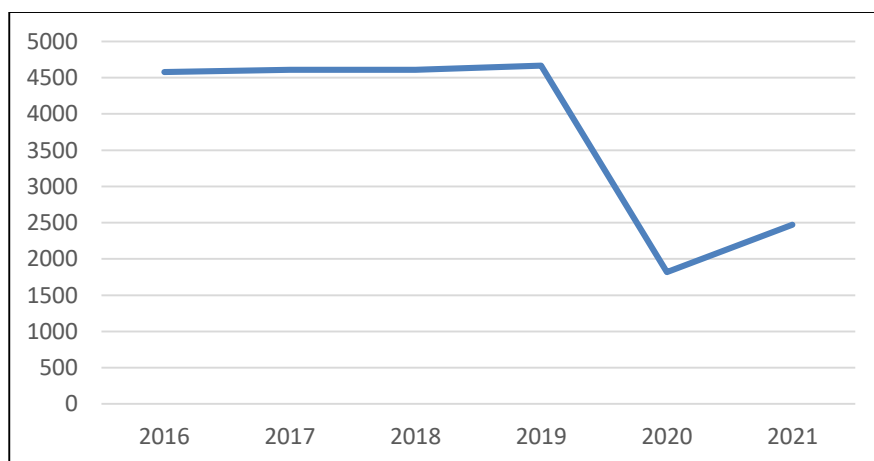
Udeležba po študijskih mestih je v primerjavi s predhodnim študijskim letom večja za 652 študijskih mest, to je za 26,4 %.

Študijsko leto 2020/2021: 1.819 študijskih mest

Študijsko leto 2021/2022: 2.471 študijskih mest

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Udeležba študentov po študijskih mestih	4.579	4.607	4.608	4.667	1.819	2.471
Indeks	100	100,6	100,6	101,9	39,7	54

Tabela 2: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2016–2021
Leto 2016 je indeks 100.

Graf 2: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2016–2021

Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih programih v študijskem letu 2021/22

Študijski program	Udeležba	Odstotek
Umetnostna zgodovina	622	25,2
Zgodovina	261	10,6
Angleški jezik	249	10,1
Računalništvo in nove tehnologije	235	9,5
Geografija	235	9,5
Italijanski jezik	182	7,4
Francoski jezik	85	3,4
Španski jezik	72	2,9
Svetovne religije in verstva	60	2,4
Nemški jezik	59	2,4
Arhitektura (Trgi, ulice in stavbe okoli nas, Krajinska arhitektura, Notranja oprema in kultura bivanja)	56	2,3
Naravoslovni programi (Človek in okolje, Naravno vrtnarjenje, Kaj vse živi in raste okoli nas)	45	1,8
Književnost, Od branja do pisanja, Ustvarjalno pisanje	38	1,5
Spoznavanje glasbe	33	1,3
Drugi programi (udeležba je nižja od 30 članov): Antropologija; Keramika, Latinski jezik; Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas; Medsebojni odnosi in sporazumevanje; Novinarstvo; Ruski jezik; Slikarstvo; Slovenske umetnice; Spoznajmo svoje mesto in domovino; Vpliv klime na zgodovino itd.	239	9,7
Skupaj	2.471	100,0

Tabela 3: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih programih

Udeležba moških v izobraževalnih programih v študijskem letu 2021/22

Izobraževalni program	Odstotek vključenih moških
Računalništvo in nove tehnologije	16,3
Umetnostna zgodovina	12,1
Geografija	11,9
Angleški jezik	10,9
Zgodovina	9,6
Italijanski jezik	7,5
Španski jezik	4,6
Nemški jezik	4,6
Francoski jezik	4,1
Risanje in slikanje	2,8
Ruski jezik	2,3
Svetovne religije in verstva	1,8
Od branja do pisanja; Vpliv klime na zgodovino; Človek in okolje; Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas	1
Književnost; Medsebojni odnosi in sporazumevanje; Vrtna umetnost in krajinska arhitektura; Ljubljana in znani Ljubljančani; Naravno vrtnarjenje	0,8
Ustvarjalno pisanje; Trgi, ulice in stavbe okoli nas; Spoznavanje glasbene umetnosti; Latinski jezik	0,5
Znamenite zgodovinske osebnosti; Novinarstvo; Kultura vedenja; Spoznajmo svoje mesto in domovino; Slovenske umetnice; Keramika; Notranja oprema in kultura bivanja; Kaj vse živi in raste okoli nas	manj kot 0,5

Tabela 4: Udeležba moških v študijskih programih

Udeležba študentov po številu obiskovanja študijskih skupin

Število študijskih skupin	Udeležba po študijskih mestih v odstotkih
Eno študijsko skupino obiskuje 1.429 študentov	68,4
Dve študijski skupini obiskuje 497 študentov	23,8
Tri študijske skupine obiskuje 125 študentov	6,0
Štiri študijske skupine obiskuje 21 študentov	1,0
Pet študijskih skupin obiskuje 13 študentov	0,6
Šest študijskih skupin obiskujeta 2 študenta	0,1
Osem študijskih skupin obiskujeta 2 študenta	0,1
Skupaj: 2.089 študentov	100,0

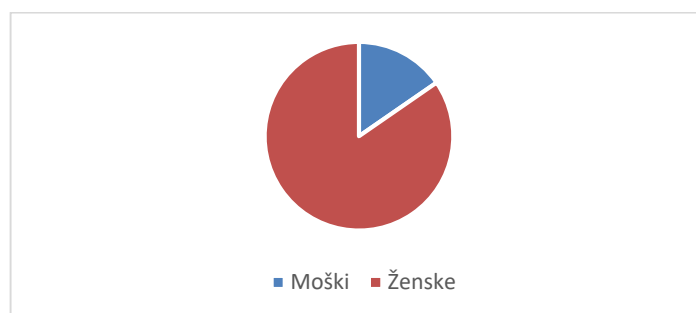
Tabela 5: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po številu obiskovanja študijskih skupin

3. Študenti UTŽO Ljubljana po spolu, starosti, izobrazbi in poklicih

Študenti UTŽO Ljubljana po spolu

Spol	Število študentov	Odstotek
Ženske	1.769	84,7
Moški	320	15,3
Skupaj	2.089	100,0

Tabela 6: Študenti UTŽO po spolu

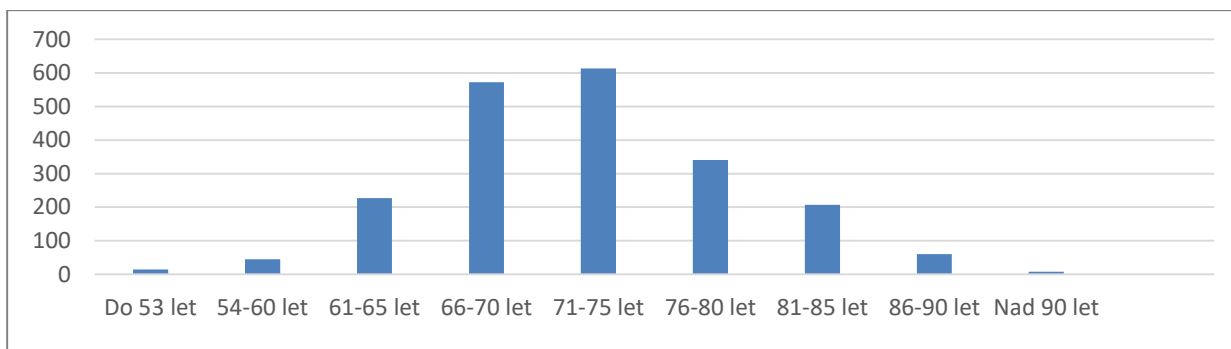

Graf 3: Študenti UTŽO Ljubljana po spolu

Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

Starost	Število študentov	Število študentov v %
do 53 let	14	0,7
54 do 60 let	45	2,1
61 do 65 let	227	10,9
66 do 70 let	573	27,4
71 do 75 let	614	29,4
76 do 80 let	341	16,3
81 do 85 let	207	9,9
86 do 90 let	60	2,9
nad 90 let	8	0,4
Skupaj	2.089	100,0

Tabela 7: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

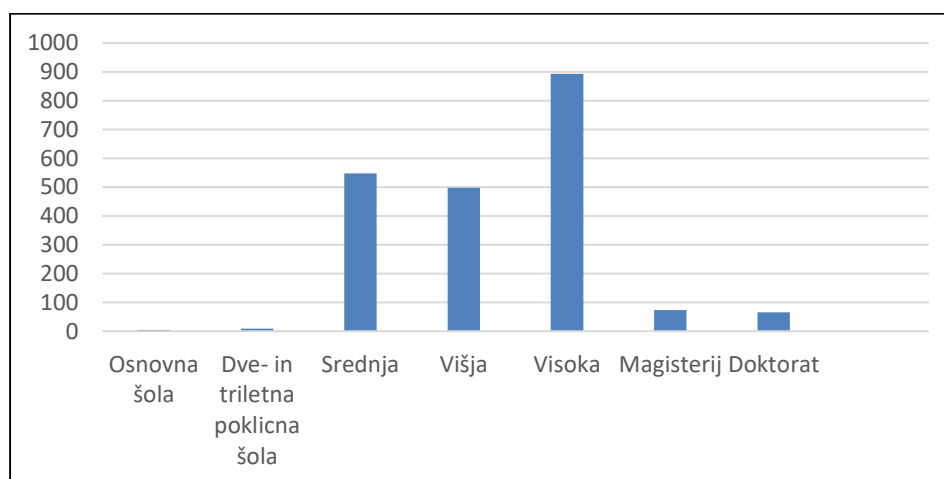

Graf 4: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi

Izobrazba	Število študentov	Odstotek
Osnovna šola	4	0,2
Dve- in triletna poklicna šola	9	0,4
Srednja	548	26,2
Višja	497	23,8
Visoka	893	42,8
Magisterij	73	3,5
Doktorat	65	3,1
Skupaj	2.089	100,0

Tabela 8: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi

Graf 5: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi

Študenti UTŽO Ljubljana po poklicih

Poklic	Odstotek
Poklici s področja ekonomije	16,6
Vzgojitelji in učitelji	6,9
Poklici v zdravstvu	6,3
Administrativni poklici	5,1
Družboslovci	3,2
Pravniki	3,0
Kemiki	2,8
Jezikoslovci	2,4
Arhitekti	1,9
Farmacevti	1,8
Naravoslovci	1,7
Računalničarji	1,3
Mehaniki in strojniki	1,3
Gradbeniki	1,2
Električarji	1,1

**Tabela 9: Najbolj pogosti poklici študentov UTŽO Ljubljana
(ostali poklici so zastopani z manj kot 1 %)**

4. Pregled dogodkov na UTŽO Ljubljana, njenega delovanja v javnosti in sodelovanja z drugimi organizacijami v okolju

V pregledu niso zajeti dogodki v okviru nacionalnih in mednarodnih projektov ter dogodki, izvedeni v ostalih sekcijah združenja. Ti so navedeni v poročilu posamezne sekcije ali posameznega projekta.

Januar–maj, spletno okolje UTŽO

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana, T: 01 433 20 90, E: univerza3@siol.net, I: www.utzo.si		
SPLETNA UNIVERZA 2020/2021		
PROGRAM	MENTOR / MENTORICA	TERMIN
Antična mitologija	Miloš Klemen Mahorčič	Ponedeljek, 12.30 do 14.00
Trgi, stavbe in mostovi okoli nas	Meta Kutin	Ponedeljek, 16.00 do 17.30
Geografija	Erik Logar, mag.	Ponedeljek, 16.00 do 17.30
Prazniki, praznovanja, šege in navade, verovanja	Dr. Urša Valič	Torek, 11.00 do 12.30
Kako so živeli nekoč	Dr. Boštjan Plut	Torek, 13.00 do 14.30
Naravno vrtnarjenje: zelenjavni vrt	Barbara Podlogar	Sreda, 15.00 do 16.30
Vrhunci slovenske likovne umetnosti	Doc. dr. Rajka Bračun Sova	Četrtek, 10.00 do 11.30
Velike mojstrovine v likovni umetnosti	Donovan Pavlinec	Četrtek, 12.30 do 14.00
Glasbeno popotovanje z Debussyjem, Beethovnom, Tartinijem in Mendelssohnem	Veronika Brvar	Petek, 9.30 do 11.00
Življenja pomembnih in zanimivih zgodovinskih osebnosti	Dr. Boštjan Plut	Petek, 10.00 do 11.30

Spletna univerza in Jezikovna spletna univerza.

14. januar, prispevek za Poročilo UMAR o razvoju

Prispevek Alijane Šantej za *Poročilo UMAR o razvoju* (prispevek o posledicah epidemije Covid-19 na izobraževanje starejših).

4. februar, spletno okolje Botaničnega vrta Univerze v Ljubljani

Botanični vrt Univerze v Ljubljani ob slovenskem kulturnem prazniku. Dogodka se je udeležila Urška Telban.

25. februar, spletno okolje Statističnega urada RS

Ustanovna seja Statističnega sosveta za tretje življenjsko obdobje. Udeležba Alijana Šantej, predstavnik SUTŽO v Statističnem sosvetu za tretje življenjsko obdobje pri SURS.

1.–5. marec, spletno okolje mreže EDEN

Posredovanje vabila mentorjem za udeležbo na Odprtem tednu izobraževanja evropske mreže EDEN (ang. The European Distance and E-learning Network).

16. marec, spletno okolje Mestne galerije Ljubljana

»Učenje in pozabljanje.« Spletno vodenje arhitekta in kiparja Jožeta Baršija po svoji avtorski razstavi (v Mestni galeriji Ljubljana) za študente UTŽO Ljubljana.

16. in 17. marec, spletno okolje Usak University

»Digital Network-in«, Usak University, Turčija. Sodelovanje dr. Dušane Findeisen in udeležba Lučke Šiće, mentorice za keramiko.

26. marec, spletno okolje Konzorcija vsebinskih mrež NVO Slovenije

Digitalizacija nevladnega sektorja: razvojne prioritete in praktične potrebe nevladnih organizacij na področju digitalne preobrazbe. Posvetovalne delavnice Konzorcija vsebinskih mrež NVO Slovenije in Mreže regionalnih stičišč NVO se je udeležila Urška Telban.

31. marec, spletno okolje Pisarne evropskega poslanca dr. Milana Brgleza

Nacionalni posvet o evropskih demografskih izzivih. Udeležba Alijana Šantej, ki je na posvetu predstavila pripombe mreže SUTŽO na Zeleno knjigo o staranju.

31. marec-30. april, UTŽO

Izvedba raziskave o izobraževanju na daljavo med študenti UTŽO Ljubljana.

13. in 14. april, spletno okolje ACS

Načrtovanje in organizacija dela izobraževalca odraslih. Delavnice ACS se je udeležila Urška Telban.

15. april, spletno okolje MIZŠ

Posvet MIZŠ o prihodnjem evropskem programu za izobraževanje odraslih. Posveta sta se udeležili prof. dr. Ana Krajnc in Alijana Šantej.

20. april, Španski borci – Center kulture v Mostah

Ustanovni sestanek delovne skupine Mreže za boj proti revščini (EAPN Slovenija) za promocijo in uveljavljanje univerzalnih temeljnih storitev. Udeležba dr. Dušane Findeisen, predstavnice SUTŽO v mreži EAPN Slovenija.

Maj

Analiza odgovorov v anketnih vprašalnikih o izobraževanju na daljavo na UTŽO Ljubljana in oblikovanje poročila. (Urška Telban)

Junij-september, spletno okolje UTŽO

Poletna spletna univerza.

Junij, spletno okolje UTŽO

Delavnica *Moja pametna naprava – osnovni program.*

Junij, spletno okolje UTŽO

Delavnica *Moja pametna naprava – napredni program.*

3. junij, spletno okolje

Sodelovanje mentorja dr. Damirja Josipoviča v prispevku za revijo Elm Magazine – predstavitev primera dobre prakse izobraževanja na prostem (Adult Learning Outdoors).
Več: <https://elmmagazine.eu/theme-issue/adult-learning-outdoors>

10. junij, spletno okolje UTŽO

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE V LJUBLJANI

Dr. Rajka Bračun Sova

Slovenski parlament: besedo imajo umetnine

10. junij 2021 ob 10. uri (spletno okolje)

Slovenski parlament: vhodni portal

Slovenski parlament: besedo imajo umetnine. Predavanje mentorice doc. dr. Rajke Bračun Sova za študente UTŽO ob 30. obletnici samostojnosti Slovenije.

10. junij, spletno okolje UTŽO

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost
Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana
www.utzo.si

**MESTO ŽIVI V LJUDEH.
POGLEDI STAREJŠIH**

Procesni model raziskovalnega učenja in delovanja starejših študentov
na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje

Četrtek, 10. junij 2021, od 14.00 do 16.00 ure
Spletno okolje

Študijska skupina »Trije, ulice in stavbe okoli nas« pod vodstvom arh. Metke Kutin se na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje ukvarja z raziskovalnim učenjem, pri čemer uporabljajo različne metode. To je zdaj zajeto v model, ki ga bo prikazala na primeru svojega raziskovanja Poljanske ceste in četrtni Poljane v starem mestnem jedru Ljubljane, model, ki ga boste lahko uporabili v svojem kraju.

Spoznali boste zgodovino te že dolgo »loške ulice«, ulice mladih in starih, nekdanji tudi ulice vrtov in obrtnikov. Starejši študenti bodo prikazali svoje spomine na ta predel. Predstavili bodo svoje posplošene poglede na kakovost in kontinuiteto mestnega predela in življenja v njem. Spradeli se bodo, v kakšni meri so arhitekti in urbanisti in drugi odločevalci ob zdajšnji obnovi ulice uspešni zajeli »mesto, ki živi v njih«. Nakazali bodo poti prihodnjega razvoja mestne četrti Poljane.

Program

Dušana Findelsen
Spomini starejših so pomembni – uvod v procese urbanizacije in projekt Sanjska soseska

Meta Kutin
Mesto živi v ljudeh. Zakaj in kako smo raziskovali našo ulico in naš predel?

Neeli Berger, Pika Blizjak, Nada Ključar, Mira Rajh, Anamarija Rančič, Andrej Šolar, Vida Vilhar Pobegajlo
Naša spoznanja in priporočila

Lepo vabljeni!

Aktivnost deljenja modela raziskovalnega učenja študentov Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje v mednarodno okolje spletnice Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RRS.

Mesto živi v ljudeh. Pogledi starejših. Mednarodna spletna konferenca: predstavitev procesnega modela raziskovalnega učenja in delovanja študijske skupine *Trgi, ulice in stavbe okoli nas* pod vodstvom mentorice arh. Mete Kutin.

17. junij, spletno okolje Gerontološkega društva Slovenije

Ljubljana – starejšim prijazno mesto: izboljšanje socialne vključenosti starejših v Mestni občini Ljubljana po pandemiji Covid-19. Na strokovnem posvetu sta s prispevkom sodelovali Alijana Šantej in Urška Telban.

17. junij, spletno okolje ACS in CMEPIUS

Digitalna preobrazba družbe. Nacionalnega foruma EPUO o prihodnosti izobraževanja odraslih in spletne razprave EPALE se je udeležila dr. Dušana Findeisen.

8. julij, UTŽO

Študijski obisk strokovnih delavcev in študentov UTŽO iz Bytoma na Poljskem (Bytom University of the Third Age). Gostom je Slovensko UTŽO predstavila Urška Telban.

20. september, Kreativno središče Center Rog

Srečanje Alijane Šantej s predstavnicama Centra Rog, Renato Zamida in Meto Štular, glede možnosti za partnersko povezovanje UTŽO in Kreativnega središča Center Rog.

21. september, dvorana UTŽO

Usposabljanje študentov za delo z Zoom orodjem na začetni stopnji.

22. september, spletno okolje UTŽO

Usposabljanje študentov za delo z Zoom orodjem na izpopolnjevalni stopnji.

23. september, spletno okolje UTŽO

Usposabljanje mentorjev za nadgradnjo uporabe Zoom orodja.

30. september, Velika dvorana Mestne hiše Ljubljana

Rade Mikačič: slikarstvo, med, testenine in čokolada. Predstavitev raziskovalnega projekta študijske skupine *Spoznajmo svoje mesto in domovino* pod mentorstvom mag. Olge Paulič na 31. Dnevih evropske kulturne dediščine in 9. Tednu kulturne dediščine 2021.

16.–21. oktober, Kongresni trg

Vizije so 16: Mesto 65+, Staranje med umikom in urbanostjo. Uvodna razstava Društva arhitektov Ljubljana v sodelovanju z Univerzo za tretje življenjsko obdobje (študijski krožek *Trgi, ulice in stavbe okoli nas* pod mentorstvom arh. Mete Kutin).

27. oktober–9. november, Galerija Kresija, Ljubljana

Foto: Kaja Brezočnik

Vizije so 16: Mesto 65+, Staranje med umikom in urbanostjo. Sodelovanje članov študijske skupine Trgi, ulice in stavbe okoli nas pod mentorstvom arh. Mete Kutin na razstavi Društva arhitektov Ljubljane.

27. oktober, spletno okolje ZDUS

Delavnica ZDUS na temo človekovih pravic, starizma in medgeneracijskega sodelovanja. Sodelovale so: dr. Dušana Findeisen, Mirjam Bevc Peressutti in Alijana Šantej.

November-december, spletno okolje ILEU, Ulm

CODANEC qualification seminar for educators. Udeležba Alenka Gabriela Ščuka.

12. november, UPI Žalec, spletno okolje

Znanje za odličnost v neformalnem izobraževanju odraslih. Na raziskovalni okrogli mizi je s predstavitvijo delovanja SUTŽO med epidemijo sodelovala Alijana Šantej.

24. november, spletno okolje Mestne hiše Ljubljana

Spletno odprtje razstave slik Radeta Mikačiča: Obujanje.

24. november–15. december, Zgodovinski atrij Mestne hiše Ljubljana

Obujanje. Razstava slik Radeta Mikačiča. Razstava je bila del raziskovalnega projekta študijskega krožka *Spoznajmo svoje mesto in domovino* pod mentorstvom mag. Olge Paulič.

25. november, spletno okolje ACS

Prihodnost dela in spretnosti. Četrty forum EPUO o prihodnosti izobraževanja odraslih. Udeležba prof. dr. Ana Krajnc in Alijana Šantej.

26. november, spletno okolje CNVOS

Krizno komuniciranje: kako se odzivati na napade na nevladne organizacije? Delavnice se je udeležila Urška Telban.

30. november, spletno okolje ACS

Starajoča se družba in medgeneracijsko povezovanje. Peti forum EPUO o prihodnosti izobraževanja odraslih. Na forumu so s prispevki sodelovale prof. dr. Ana Krajnc, dr. Dušana Findeisen in mentorica arh. Meta Kutin.

10. december, spletno okolje Listine raznolikosti Slovenije

Digitalna preobrazba za raznolikost. Virtualne okrogle mize ob praznovanju mednarodnega dneva človekovih pravic se je udeležila Urška Telban.

15. december, spletno okolje ACS

Vključenost in dejavno državljanstvo. Šesti forum EPUO o prihodnosti izobraževanja odraslih. Udeležba Alijana Šantej.

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE IN RAZVOJ IZOBRAŽEVANJA

I. SNOVANJE, VODENJE IN IZVAJANJE TRANSNACIONALNIH IN DRUGIH PROJEKTOV

1. Projekti v teku

1.1 *True to Age, true to Gender, TAG* (slov. Blizu starosti, blizu socialno-kulturnemu spolu)

1.2 *Funmilies – intergenerational solutions for healthy ageing* (slov. Funmilies – oblike medgeneracijskega športa za zdravo staranje)

1.3 *Dreamlike Nighbourhood. Older people connect in their community* (slov. Sanjska soseska. Starejši se povezujejo v skupnosti)

1.4 *Timeless* (slov. Brezčasno)

1.5 *Keep going, reach goals, get an award: empowering senior volunteerism, GGA* (slov. Vztrajaj, doseži cilj, prejmi nagrado: opolnomočenje starejših prostovoljcev)

1.6 *LearnersMot2 – Creating a continuous supportive learning environment for the 45+, low educated and low skilled learners* (slov. Ustvarjanje nenehnega podpornega učnega okolja za nizko izobražene in nizko usposobljene posameznike nad 45 let)

1.7 *DAICE – Digital Approaches for Intergenerational Cultural Education* (slov. Digitalni pristopi za medgeneracijsko kulturno vzgojo)

2. Drugi projekti

2.1. *Vizije so*

3. Dogovori o prijavi projektov/potrjeni projekti za leto 2022-2024

II. SODELOVANJE NA KONFERENCAH

III. INFORMIRANJE IN OSVEŠČANJE JAVNOSTI

IV. IZDAJANJE ZNANSTVENIH IN STROKOVNIH PUBLIKACIJ

Uvod

V kovidnem letu 2021 je bilo delovanje Inštituta posvečeno predvsem transnacionalnim in drugim projektom, dejavnostim, ki jih spremljajo, digitalizaciji ter digitalizaciji izobraževalnih vsebin. V tem času vidimo kot prednost pogosto pojavljanje na domačih in mednarodnih konferencah. Nastajajo znanstvene objave. Beležimo sodelovanje pri nastanku učbenika o izobraževanju starejših *Procesi staranja* (ur. prof. dr. Nives Ličen, avtorici dr. Dušana Findeisen in arh. Meta Kutin), ki bo kmalu izšel na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Raziskovalne dejavnosti so potekale predvsem v okviru projektov. Rezultati so dosegljivi v angleščini in slovenščini na spletnih podstraneh (www.utzo.si). Projektni rezultati so raznovrstni, obsegajo konceptualna ozadja projektov, priročnike in smernice za izvajalce izobraževanja, multimodalne izobraževalne programe, digitalne knjige ipd. Močno je navzoča digitalna razsežnost projektov, tistih, ki so namenjeni neposredni ciljni skupini, tj. izobraževalcem odraslih in hkrati tudi posrednim ciljnim skupinam, največkrat starejšim v po-poklicnem obdobju, ki se vključujejo v zanje organizirano izobraževanje.

Naloga Inštituta je predvsem, da raziskuje in napoveduje potrebe različnih skupin starejših po izobraževanju zaposlenih in tistih v po-poklicnem obdobju pa tudi onih v visoki starosti; da ugotavlja družbene potrebe ter razvija ustrezne inovativne izobraževalne programe za starejše odrasle in odrasle. Inštitut skrbi za razvoj programov usposabljanja za odrasle, ki delajo na področju starejših in si želijo pridobiti posebno znanje o izobraževanju starejših ter o drugih vprašanjih v povezavi z njimi.

V tem poročilu so predstavljene dejavnosti, ki so potekale v letu 2021, dejavnosti Inštituta pa so sicer širše in obsegajo:

- (1) snovanje, vodenje in izvajanje transnacionalnih projektov;
- (2) raziskovanje in oblikovanje modelov dejavnega staranja;
- (3) razvoj vsebinskega sodelovanja s partnerskimi ustanovami/združenji;
- (4) sodelovanje na konferencah, konceptualiziranje, organiziranje konferenc in posvetov;
- (5) spremljanje razvoja področja izobraževanja starejših in referenčnih področij;
- (6) informiranje in osveščanje javnosti;
- (7) izdajanje znanstvenih in strokovnih publikacij.

I. Snovanje, vodenje in izvajanje transnacionalnih projektov

1. Projekti v teku

Poleg intelektualnih dosežkov so projekte spremljali številni transnacionalni sestanki po Zoomu, Skypu ali/in v živo (Gouda, Padova, Sofija, Palermo, Riga), objave na Facebook strani SUTŽO in na spletnih straneh projektov. Objave zvečine navajamo v ločenem poglavju tega poročila.

1.1 *True to Age, true to Gender, TAG* (slov. Blizu starosti, blizu socialno-kulturnemu spolu)

Trajanje: 1. 11. 2020-31. 10. 2022

Številka projekta: Erasmus+ KA 2, 2020-1-RO01-KA204-079845

Spletna stran: <https://tagproject.eu/>

Partnerji

ATFCT, Romunija

DOMSPAIN CONSULTING SL, Španija

DESINCOOP, Portugalska

LES APPRIMEURS, Francija

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Slovenija

Associazione N. E. T., Italija

WISAMAR, Nemčija

Utemeljitev

V izobraževanju odraslih so starejši navadno obravnavani kot skupina starejših posameznikov, opredeljenih predvsem s starostjo in starizmi ter bolj malo s svojim socialno-kulturnim spolom. Tako se malo upoštevajo izkušnje njihovega socialno-kulturnega spola, ki so si jih nabirali skozi življenje, a socialno-kulturni spol je v starosti še pomembnejši kot v otroštvu, mladosti ali odraslosti (največkrat zaradi družbenih pogledov in manj zaradi psiholoških sprememb ter fizioloških značilnosti poznejših let življenja). Neenakosti med socialno-kulturnima spoloma se gradijo vse življenje (razlike v izobraženosti, poklicna segregacija, dohodek itd.). V starosti so neenakosti še močnejše in tako privedejo do "akumulacije neprednosti" (Cruikshank, 2013).

Cilji

- Izobraževalce uvesti v vprašanja socialno-kulturnega spola.
- Obogatiti izobraževalne programe z vsebinami socialno-kulturnega spola.

- Opolnomočiti starejše študentke in študente na vseh področjih življenja.
- Primerjati vrednote starejših žensk in evropske vrednote.
- Opozoriti na v preteklosti in/ali sedanjosti prezrte ženske.
- Primerjati vrednote žensk s temeljnimi evropskimi vrednotami.

Dosedanji rezultati

Naloge, ki jih je Slovenska UTŽO izvedla doslej, so bile ključnega pomena za ta projekt in obsegajo:

- sprotno raziskovanje ženskih vprašanj, pravic in odgovornosti;
- dograjevanje vsebinske dipozicije projekta TAG;
- predstavitev projekta in intelektualnih izdelkov;
- sodelovanje pri dograjevanju in razvoju spletne strani TAG;
- dopolnjevanje konceptualnega ozadja projekta;
- odkrivanje prezrtih žensk in pisanje zgodb o Angeli Vode in kirurginji Zori Janžekovič;
- pisanje modula 3 in 4 za multimodalni izobraževalni program;
- snovanje, urejanje in pisanje modula 6 za Priročnik o ženskih vprašanjih na poti v enakost socialno-kulturnih spolov in odnosov med njimi (https://www.utzo.si/wp-content/uploads/2022/02/Handbook_SI.pdf) v angleščini in slovenščini;
- prevajanje nastalega gradiva.

1.2 *Funmilies – intergenerational solutions for healthy ageing* (slov. Funmilies – oblike medgeneracijskega športa za zdravo staranje)

Trajanje: 1. 1. 2021-31. 12. 2022

Št. projekta: Erasmus+: Šport, 622408-EPP-1-2020-1-EL-SPO-SCP

Spletna stran: <https://www.funmilies-project.eu/>

Partnerji

ANCE (Athens Network of Collaborating Experts), Grčija

ABS (Active Bulgarian Society), Bolgarija

BAIS (Budapest Association for International Sport), Madžarska

SCS Danilo Dolci, Italija

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Slovenija

Utemeljitev

Sodobna družba je vse bolj fragmentirana, ljudje se delimo na tiste, ki vedo in tiste, ki ne vedo, na zdrave in bolne, bogate in revne, tehnološko usposobljene in tehnološko

neusposobljene, velike pregrade so tudi med generacijami. Evropska unija si na različne načine prizadeva, da bi ustvarila trdno povezano družbo. Vrsta evropskih projektov svoja prizadevanja vodi v tej smeri, pri tem se loteva različnih družbenih vprašanj in tematik. V projektu Funmilies gre za medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje generacij v dobro skupnosti. V več evropskih državah poznajo športne dejavnosti za mlade in športne dejavnosti za stare, ni pa pravih medgeneracijskih športnih dejavnosti.

Cilji

- Raziskati stanje v državah projektnih partnerjev na področju medgeneracijskih športnih dejavnosti.
- Opredeliti pojem medgeneracijskosti.
- Prepoznati športe, ki so pri mladih ali starih najbolj priljubljeni.
- Ustvariti znanje, ki ga športni klubi in druga kontaktna območja potrebujejo za ustvarjanje medgeneracijskih dejavnosti.
- Osvestiti ponudnike športnih dejavnosti in trenerje o pomenu medgeneracijskih športov za posameznike in skupnost.
- Ustvariti občutljivost za vprašanja starosti in starejših.

Dosedanji rezultati

Slovenska UTŽO je prispevala svoje znanje s področja vprašanj starejših, medgeneracijskega izobraževanja, skupnostnega izobraževanja in lokalnega razvoja.

Partnerji so ji zaupali:

- Predstavitev zasnove projekta in raziskave o medgeneracijskem športu PowerPoint-u;
- Guidelines for the Research On Intergenerational Sporting Activities (PPT): <https://www.utzo.si/wp-content/uploads/2021/09/Funmilies-WP2-presentation.pdf>
- Raziskovanje o nagnjenjih mlajših in starejših do posameznih športov;
- Izdelavo smernic za raziskovalce Guidelines for the field research: <https://www.utzo.si/wp-content/uploads/2021/09/Funmilies-Research-Protocol.pdf>
- Izdelavo raziskovalnega anketnega vprašalnika Research Questionnaire: <https://www.utzo.si/wp-content/uploads/2021/09/Annex-3-Research-Questionnaire.pdf>
- Vodenje nacionalne raziskave. Slovenian National Report: https://www.utzo.si/wp-content/uploads/2021/09/Funmilies_Research-Report_SI.pdf
- Analizo in interpretacijo rezultatov;
- Izdelavo Sestavljene evropske raziskave o medgeneracijskem športu in potrebah po njem v angleščini in prevod v slovenščino;
- So-oblikovanje izobraževalnega programa za trenerje in ponudnike športnih dejavnosti.

1.3 Dreamlike Neighbourhood. Older people connect in their community (slov. Sanjska soseska. Starejši se povezujejo v skupnost)

Trajanje: 1. 12. 2020-30. 11. 2022

Številka projekta: Erasmus+ KA 2, 2020-1-AT01-KA204-077953

Spletna stran: <https://www.dreamlike-neighbourhood.eu/>

Partnerji

queraum. cultural- and social research, Dunaj, Avstrija

Letokruh, z.ú., Praga, Češka

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Ljubljana, Slovenija

AfEdemy, Academy on Age-Friendly Environments in Europe B. V., Gouda, Nizozemska

AGE Platform Europe, Bruselj, Belgija

Utemeljitev

Zaradi prebivalstvenih sprememb in široko podprte politike staranja doma, se število starejših, ki živijo sami, veča. Potrebujemo stanovanjske soseske v pomoč starejšim, takšne, ki bodo starejšim omogočile, da se starajo uspešno. Možnosti za povezovanje starejših v soseski so bistvene. Starejši, ki imajo trdnejše vezi v socialnem okolju, so srečnejši, so boljšega duševnega zdravja, so pri boljšem telesnem zdravju in živijo dlje.

V projektu smo v Sloveniji doslej ustanovili eno izobraževalno skupino.

Cilji

- Omogočati delovanje skupin starejših in starejših v visoki starosti v soseskah. Te se redno srečujejo in si med seboj pomagajo. Prispevajo svoje znanje in nadarjenost, načine, kako dejavno podpreti delovanje skupnosti.
- Zagotoviti, da bodo starejši študenti sodelovali kot so-voditelji skupin.
- Podpreti delovanje študijske skupine *Trgi, ulice in stavbe okoli nas* pod vodstvom arh. Mete Kutin. Vključiti njeno delovanje v projekt.

Dosedanji rezultati

- Izdelava nacionalnega poročila;
- Raziskava o soseski in njenem pomenu;
- So-zasnova in prevod spletne strani;
- Povzetek dejstev in podatkov – brošura v angleškem in slovenskem jeziku, ki je nastala na temelju predhodnih dejavnosti: https://www.utzo.si/wp-content/uploads/2021/08/210722_DLNH_Factsheet_slo_singlepages_web_FINAL.pdf
- Sooblikovanje priročnika/učbenika za izobraževanje starejših/ustvarjanje skupnosti;
- Spletni skupek virov in pripomočkov.

Skupina Trgi ulice in stavbe okoli nas je sodelovala v pripravi dveh razstav (na Kongresnem trgu in v Galeriji Kresija) *Vizije so, 2021*, v okviru Društva arhitektov Ljubljane.

Razstavi je pripravila arh. Meta Kutin ob pomoči dr. Dušane Findeisen. Spremlja ju film, ki ga je zasnovala Meta Kutin ob pomoči dr. Dušane Findeisen ter katalog, ki daje pregled

dejavnosti na področju izobraževanja, delovanja in socializacije starejših in predstavlja dejavnosti SUTŽO. S prispevkom je sodelovala je tudi arh. Barbara Železnik.

Dr. Dušana Findeisen je za katalog prispevala »Esej o prostoru«.

Dogodka sta bila medijsko izjemno pokrita (Delo, RTV, Outsider itd.).

1.4 Timeless (slov. Brezčasno)

Trajanje: 1. 12. 2019-30. 11. 2021 (zaradi kovida je projekt podaljšan do 31. 5. 2022)

Številka projekta: Erasmus+ KA 2, 2019-1-TR01-KA204-073839

Spletna stran: <https://www.eutimeless.info/en>

Partnerji

DomSpain, Reus, Španija

Nikanor Ltd., Sofija, Bolgarija

EUROGEO, Bruselj, Belgija

Usak University, Usak, Turčija

Foundation for Innovation and Education "Zini", Ogre, Latvija

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Ljubljana, Slovenija

Utemeljitev

Ko napredujejo v starosti, so starejši vse manj vključeni v izobraževanje. V obdobju življenja, ki sledi zaključku poklicnega dela, pogosto izstopijo iz izobraževanja, pri čemer se ne zavedajo, da se morajo izobraževati vsi odrasli, ne glede na to ali so zaposleni ali ne. Izobraževanje je potrebno v vseh življenjskih obdobjih zato, da znamo, pripadamo, da smo, da živimo. Izobraževalci odraslih navadno dobro obvladajo delo s tistimi odraslimi, ki so v glavnem toku družbenega dogajanja, težave pa imajo lahko z razumevanjem značilnosti starejših študentov in njihovega dragocenega prispevka k vsebinam izobraževalnih programov zanje.

Cilji

- Širiti poznavanje značilnosti starejših študentov.
- Razvijati inkluzivno učno kulturo in medkulturno izobraževanje.
- Dopolnjevati metode za izobraževanje starejših.

- Omogočiti starejšim študentom, da sami upravljajo s svojim izobraževanjem in prispevajo vedenje o nesnovni kulturni dediščini po njihovem izboru.

Dosedanji rezultati

- Zbiranje in predstavitev virov učenja na področju vprašanj starejših, metod jezikovnega izobraževanja, novih medijev v jezikovnem izobraževanju in za spodbujanje inkluzivne učne kulture
- Knjižnica virov: <https://eutimeless.info/si/database>
- Multimodalni tečaj za izobraževalce odraslih: <https://eutimeless.info/si/course>
- Partnerji so sprva pripravili tečaj/izobraževalni program za izobraževalce starejših. Slovenska UTŽO je prispevala poglavje o sodelovalnem učenju <https://eutimeless.info/si/course/2>
- Prevod spletne strani
- Prevod izobraževalnega programa

1.5 Keep going, reach goals, get an award: empowering senior volunteerism, GGA (slov. Vztrajaj, dosezi cilj, prejmi nagrado; opolnomočenje prostovoljstva starejših)

Trajanje: 1. 10. 2020-31. 1. 2023

Številka projekta: Erasmus+ Ka2, 2020-1-LT01-KA204-077

Spletna stran: <https://gogetaward.eu/sl/home-slovenscina/>

Zgibanka https://gogetaward.eu/wp-content/uploads/2021/10/Leaflet_1_EN_web.pdf

Partnerji

Kaunas Region University of the Third Age, Kaunas, Litva

University of Ruse "Angel Kanchev", Ruse, Bolgarija

NGO "Vecmāmiņas.lv" (Grannies.lv), Riga, Latvija

S.A.F.E. (Sustainable Attitude For Environment), Amsterdam, Nizozemska

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Ljubljana, Slovenija

Utemeljitev

V času velikih družbenih sprememb je prostovoljstvo *vseh*, ne glede na to, koliko smo stari, dragocen način, kako se upreti, rasti in razvijati kot posameznik/ca ali skupnost. Bolj kot se večja delež starejših od 65 let, bolj se krepi njihovo dejavno sodelovanje v družbi, bolj je navzoče, cenjeno in potrebno.

Izboljšati velja vključenost v družbo in položaj starejših v naši, v mreže povezani, družbi. Še več, projekt prispeva k doseganju cilja Evropa 2000, tj. delež več kot 15 % odraslih, vključenih v izobraževanje. Projekt bo vplival predvsem na starejše odrasle, saj jim bo omogočil, da živijo in delujejo kot dejavni državljani.

Projekt ima dve ciljni skupini. Izobraževalce odraslih in starejših odraslih ter starejše, ki so že ali si želijo postati prostovoljci.

Cilji

- Sprožati primarno motivacijo za organizirano učenje, prostovoljsko in športno udejstvovanje ter delovanje pri starejših;
- Spodbujati prostovoljstvo starejših, ki bo vplivalo na starejše same in njihove skupnosti;
- Podpreti izobraževalce odraslih, ki izobražujejo starejše;
- Omogočati osebno rast;
- Krepi zavest o dejavnem državljanstvu in učinke tega na vseh ravneh;
- Menjati znanje o tradicijah in dobrih praksah med petimi partnerji, njihovimi ustanovami in širše.

Dosedanji rezultati

- Slovenska UTŽO je pripravila konceptualno ozadje projekta: <https://www.utzo.si/wp-content/uploads/2021/08/GGA-Conceptual-Background-Of-Volunteering.pdf>;
- Sooblikovala in so-razvila je dokumentacijsko knjižnico učnih virov: <https://gogetaward.eu/sl/dokumentacijska-knjiznica/>;
- Oblikovala je vsebino zgibanke projekta in zgibanko prevedla v slovenščino;
- Prispevala je nacionalno poročilo o prostovoljstvu;
- So-oblikovala je brošuro projekta in napisala dva prispevka o slovenskih prostovoljkah;
- Izdelala je matriko za učbenik v podporo izobraževalcem odraslih.

1.6 LearnersMot2

Trajanje: 1. 11. 2020-31. 10. 2022

Številka projekta: Erasmus+ KA 2, 2020-1-ES01-KA204-081775

Spletna stran: <https://learnersmot2.eu/>

Partnerji

Edensol Danmarc, Španija

UPI – Ljudska univerza Žalec, Slovenija

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Slovenija

Republic of Macedonia Goce Delcev State University Stip, Republika Makedonija

OIC Poland Foundation, Poljska

Eurosucces Consulting, Ciper

Utemeljitev

Današnji delodajalci morajo zaupati *vsem* zaposlenim, da so se ti zmožni učiti. Morajo podpirati razvoj podjetja v spreminjajočem se svetu. Še več, starejši delavci v stanju funkcionalne nepismenosti, nizko izobraženi in nizko usposobljeni delavci *se morajo* vključiti v izobraževanje, če naj ostanejo na trgu dela.

Projekt, ki je nadaljevanje nagrajenega projekta *LearnersMot*, razvijamo v programu Erasmus+. LearnersMot2 se usmerja k izobraževalcem odraslih, posredno pa tudi k nizko izobraženim starejšim delavcem. Obstaja potreba po krepitvi njihove pismenosti in numeričnosti, pa tudi kulturnih, komunikacijskih, socialnih in tehnoloških spretnosti za izvajanje vsakdanjih osebnih in poklicnih nalog ter samostojno učenje iz okolja.

Cilji

- Zagotoviti, da izobraževalci odraslih pridobijo znanje in spretnosti, potrebne za ustvarjanje plodovitih in učinkovitih učnih okolij za odrasle;
- Pripravljati nizko izobražene za bolj uspešno delovanje v vsakdanjih situacijah v socialnem, delovnem in kulturnem okolju;
- Učiti nizko izobražene starejše sporazumevanja in reševanja problemov;
- Sprožati njihovo avtonomno učenje ob uporabi razvite aplikacije z vajami.

Dosedanji rezultati

- Slovenska UTŽO je razvila konceptualno ozadje in študijsko gradivo za multimodalni tečaj za izobraževalce odraslih.
- Multimodalni tečaj *Zares globoko v pismenost*.
- Sooblikovala je Learners Mot Gym: dokumentacijsko knjižnico.
- Podala je koncepcijo in razvila vaje za mobilno aplikacijo za nizko izobražene in nizko usposobljene odrasle.

1.7 DAICE. Digital Approaches for Intergenerational Cultural Education (slov. Digitalni pristopi za medgeneracijsko kulturno vzgojo)

Iz številnih razlogov se projekt začenja komaj zdaj. Njegovo trajanje se podaljšuje za šest mesecev in se zaključi ob koncu leta 2022. Koordinira ga Odprta univerza, Zagreb.

2. Drugi projekti

2.1 Vizije so v sodelovanju z Društvom arhitektov Ljubljane

Mednarodna konferenca z udeležbo Nemčije in Hrvaške. Dr. Dušana Findeisen pomaga pri strukturiranju programa konference, ki jo je s svojo študijsko skupino pripravila Meta Kutin. Več: <https://www.youtube.com/watch?v=u1yGBMVAfhk>

Dr. Dušana Findeisen pripravi prispevek Older People's Memories Matter. An Introduction to the Processes of Urbanisation and Dreamlike Neighbourhood Project: <https://www.utzo.si/wp-content/uploads/2021/06/Programme-1.pdf>.

2.2 CODANEC – Osebni zakladi kulturne dediščine (ang. Share your personal cultural treasure – Connecting Danube Neighbours by Culture)

Povezava na projekt: https://codanec.eu/cultural_treasure/

Projekt CODANEC je namenjen preučevanju in ugotavljanju, katere regionalne ali nacionalne kulturne zaklade je za posamezne skupine ali posameznike vredno ohraniti in podariti mlajšim za prihodnost. Cilj projekta CODANEC je prikazati znanje in veščine starejših iz podonavskih držav, ki prispevajo k ohranjanju kulturne dediščine. Hkrati je projekt namenjen gradnji mostu do mlajše generacije, ki bo prispevala svoje ideje na temo kulturnih dobrin.

Projekt koordinira ILEU (Institut für virtuelles und reales Lernen in der Erwachsenenbildung an der Universität Ulm) iz Ulma, Nemčija. Obdobje trajanja projekta je oktober 2019-december 2021. Projekt finančno podpira Ministrstvo nemške zvezne dežele Baden-Württemberg.

Nabiranje divjih špargljev

Foto: Katja Gorup Pegan

Alenka Gabriela Ščuka je za projekt zbrala deset prispevkov slovenske kulturne dediščine, ki jo želimo predstaviti evropskim sosedom. Teme posameznih kulturnih zakladov so raznolike in se naslanjajo na smernice UNESCO o določitvi kulturne dediščine:

- Zlata poroka – obnova poročnih zaobljub
- Trgatev
- Jota
- Festival sivke v Ivanjem Gradu
- Pohod na Triglav
- Literarni festival Vilenica

- Živi muzej Krasa
- Nabiranje divjih špargljev
- Tamburice
- Kosovelova pot

3. Dogovori o prijavi projektov/potrjeni projekti za leto 2022-2024

3.1 Four elements –Turnhout Belgija Art; že potrjen projekt

3.2 Sure – Digitalizirana soseska; koordinator je Queraum, Avstrija

3.3 Green Apple – koordinator je DomSpain, Španija

3.4 Dante – področje spretnosti

II. Sodelovanje s prispevki na konferencah

Poti večgeneracijskega učenja izobraževanja odraslih, 10. marec, Lizbona, po spletu

Portugalsko predsedstvo Svetu Evropske unije je pripravilo konferenco o večgeneracijskem izobraževanju. Povabilo na konferenco *Adult learning developing paths of multigenerational learning* (slov. Poti večgeneracijskega učenja izobraževanja odraslih) je prispelo na temelju uspešnega dela SUTŽO in partnerjev v evropskem projektu LearnersMot (projekt je bil v Španiji proglašen za najboljšo prakso) in LearnersMot2. Naslov slovenskega prispevka je bil *Multigenerational literacy in work place – LearnersMot's contribution* (slov. Večgeneracijska pismenost na delovnem mestu – prispevek LearnersMot).

Skrivnostni čar izobraževanja na daljavo, 17. marec 2021, Usak, po spletu

V okviru Mednarodnega tedna univerzitetnih učiteljev na Univerzi v Usaku (partnerica v projektu Timeless) sta se izobraževanja udeležili dr. Dušana Findeisen in Lučka Šičarov, mentorica v študijskih krožku keramike na UTŽO Ljubljana. Učenje o starodavni turški keramiki – dr. Dušana Findeisen je prispevala razmišljanja na temo *Building community in online (older) adult education projects* (slov. Ustvarjanje skupnosti v evropskih spletnih projektih izobraževanja starejših).

Medsebojno izobraževanje v projektu Timeless, 5.-7. maj 2021, Sofija, po spletu

Od koncepta kulture do nesnovne kulturne dediščine. Program smo oblikovali brez prevelikega pogovarjanja. Vsak je prevzel svoj del odgovornosti. Slovenija je prispevala poglavje o sodelovalnem učenju, kjer učitelj da primer, natančna navodila, člani skupaj postopoma opravijo nalogo, ob tem analitično sledijo skupinski dinamiki. To poglavje je UTŽO prispevala kot modul v multimodalnem programu izobraževanja izobraževalcev starejših. Izobraževanja so se udeležile mentorica Lidija Bertoncelj, Urška Majaron in dr. Dušana Findeisen.

OPRO in Slovenska EAPN za humano in dostojanstveno staranje, april 2021, Ljubljana, v živo – eureka!

V Domu kulture Španski borci in kasneje v Mestni knjižnici se je sestala nova delovna skupina mreže nevladnih organizacij, ki tvorijo slovensko podružnico evropske EAPN, prav tako mreže, ki opozarja na rastočo neenakost v družbi, zgubljanje socialne države in pohod revščine. Znotraj te mreže deluje skupina, ki se je namenila spremljati družbena vprašanja starejših in njihovo participacijo v družbi.

Mesto živi v ljudeh. Pogledi starejših nanj so pomembni, 10. junij 2021, Ljubljana, po spletu
Študijska skupina »Trgi, ulice in stavbe okoli nas« pod vodstvom arh. Mete Kutin se na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje ukvarja z raziskovalnim učenjem, pri čemer uporablja različne metode. Te je zdaj zajela v model, ki ga je prikazala na primeru svojega raziskovanja Poljanske ceste in četrti Poljane v starem mestnem jedru Ljubljane; model, ki ga boste lahko uporabili v svojem kraju. Arhitektura in urbanizem sta socialni umetnosti. Srečanje/konferenca je bila v angleškem jeziku. Več: <http://www.utzo.si/mesto-zivi-v-ljudeh-pogledi-starejsih/>

III. Informiranje in osveščanje javnosti

Zaradi sanitarne krize in Covida-19 se je upočasnilo pisanje informativnih publikacij. V letu 2020 smo objavili:

1. Mentor in znanje

Mentor in znanje je publikacija, ki nima vnaprej določenega programa, saj sledi vprašanjem, ki se pojavljajo in ko se pojavijo kot potreba mentorjev/ic ali kot odzven novih spoznanj o izobraževanju odraslih.

Objavili smo tri številke te publikacije:

Mentor in znanje, oktober 2021: O zaupanju in nezaupanju. <https://www.utzo.si/wp-content/uploads/2021/10/Mentor-in-znanje-3-2021.pdf>

Mentor in znanje, junij 2021: Razmislek ob forumu Digitalna preobrazba družbe. <https://www.utzo.si/wp-content/uploads/2021/06/Mentor-in-znanje-2-2021.pdf>

Mentor in znanje, januar 2021: O vzgoji, edukaciji starejših. <https://www.utzo.si/wp-content/uploads/2021/01/Mentor-in-znanje-1-2021.pdf>

2. E-novice SUTŽO

Izšle so štiri številke **elektronskih novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje**, katerih napovednik smo občasno objavili na EPALE: <https://www.utzo.si/2021/>

Izdali smo publikacijo, zbirko novic, **Teklo je leto 2021**: <https://www.utzo.si/wp-content/uploads/2021/12/Teklo-je-leto-2021.pdf>

3. Platforma Moja leta.si

V partnerskem sodelovanju z **Moja leta.si** smo objavili:

Nikoli nismo prestari ne za šport ne za študij športa.

<https://mojaleta.si/Clanek/Nikoli-nismo-prestari-ne-za-sport-ne-za-studij-sporta>

Dejavno staranje ščiti in zbližuje.

<https://mojaleta.si/Clanek/Dejavno-staranje-sciti-in-zblizuje>.

Ko se v družbi zgubi zaupanje.

<https://mojaleta.si/Clanek/Ko-se-v-druzbi-izgubi-zaupanje>

Ste že v sanjski soseski? Če ne, pojdite tja z nami. Čakamo vas.

<https://mojaleta.si/Clanek/Ste-ze-v-sanjski-soseski-Ce-ne-pojdite-tja-z-nami-Cakamo-vas>

O radostih starosti – razmišljanja z grškega otoka.

<https://mojaleta.si/Clanek/O-radostih-starosti-razmisljanja-z-grskega-otoka>

4. EPALE

EPALE interview: Dušana Findeisen and the digitisation and digitalisation of education for older people. Več: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/epale-interview-dusana-findeisen-and-digitisation-and-digitalisation-education-older-people>

Findeisen, D.: When adult educators learn from their learners. Več:

<https://epale.ec.europa.eu/en/blog/when-adult-educators-learn-their-learners>

Findeisen, D.: The educational “journey” of the Timeless partnership. Več:

<https://epale.ec.europa.eu/en/blog/educational-journey-timeless-partnership>

Findeisen, D.: All is still to be done in the field of women's rights?. Več:

<https://epale.ec.europa.eu/en/blog/all-still-be-done-field-womens-rights>

Facebook stran True to age true to gender: <https://m.facebook.com/TrueAgeGender>

Findeisen, D.: Did You Say Older Citizens, Older Learners, Older Volunteers? Več:

<https://epale.ec.europa.eu/en/blog/did-you-say-older-citizens-older-learners-older-volunteers>

Findeisen, D.: We Need To Think Big. About The GGA Project And Older People's

Volunteering. Več: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/we-need-think-big-about-gga-project-and-older-peoples-volunteering>

Findeisen, D.: Nothing Much Is Expected from Older People. You Don't Say? Več:

<https://epale.ec.europa.eu/en/blog/nothing-much-expected-older-people-you-dont-say>

Facebook stran Go Get Award: <https://m.facebook.com/GoGetAward>

5. Novičke Andragoškega centra

S starejšimi in mlajšimi o medgeneracijskem sodelovanju. Več: <https://enovicke.acs.si/s-starejsimi-in-mlajsimi-o-medgeneracijskem-sodelovanju/>

6. Academia edu.

Older women and gender equality in the programmes of older adult education (Academia.edu). Več:

[https://www.academia.edu/49352850/OLDER WOMEN AND GENDER EQUALITY IN THE PROGRAMMES OF OLDER ADULT EDUCATION UNTRODUCTION Men and women and gender in equalities are rarely addressed in older adult education to which however older men and women turn to know to](https://www.academia.edu/49352850/OLDER_WOMEN_AND_GENDER_EQUALITY_IN_THE_PROGRAMMES_OF_OLDER_ADULT_EDUCATION_UNTRODUCTION_Men_and_women_and_gender_in_equalities_are_rarely_addressed_in_older_adult_education_to_which_however_older_men_and_women_turn_to_know_to)

Older women and gender equality in the programmes of older adult education (Academia.edu). Več: [\(DOC\) OLDER WOMEN AND GENDER EQUALITY IN THE PROGRAMMES OF OLDER ADULT EDUCATION UNTRODUCTION Men and women, and gender \(in\) equalities are rarely addressed in older adult education to which, however, older men and women turn to know, to | Dusana Findeisen - Academia.edu](#)

7. Filmi

Letni posvet o izobraževanju odraslih. V živo je sodelovala arh. Meta Kutin.

Z dr. Dušano Findeisen je bil posnet film: <https://web.acs.si/lp2021/>

IV. Izdajanje znanstvenih in strokovnih publikacij

Findeisen, D.: Starost II. Biti v svetu. *Andragoška spoznanja*. 1/2021 str. 178-181

Ličen, N., Findeisen, D. (2021) Zakaj ne skupaj. V ur. Borut Mikulec, Sonja Kump, Tadej Košmerl. *Premisleki o izobraževanju in učenju odraslih: Andragoška dediščina Sabine Jelenc Krašovec*. Filozofska fakulteta v Ljubljani.

Dostopno na: <https://e-knjige.ff.uni-lj.si/znanstvena-zalozba/catalog/book/326>

INŠTITUT ZA DISLEKSIJO

Dejavnosti Inštituta za disleksijo

Osveščanje javnosti:

- širjenje zavedanja o obstoju disleksije,
- širjenje razumevanja pojavov disleksije in oseb z disleksijo,
- širjenje zavedanja o prednostih disleksije,
- širjenje zavedanja o možnostih razvoja strategij za uspešno učenje in življenje oseb z disleksijo.

Izobraževanje, testiranje in svetovanje:

- izvajanje javnih predavanj za spoznavanje in razumevanje disleksije ter specifičnih učnih težav,
- izvajanje testiranj za prepoznavanje in razumevanje disleksije ter specifičnih učnih težav,
- nudenje svetovalne opore in spodbude otrokom in odraslim z disleksijo ter specifičnimi učnimi težavami za premagovanje teh težav in razvijanje uspešnih strategij za učenje, delo in življenje,
- usposabljanje mentorjev, učiteljev, prostovoljcev in drugih o disleksiji ter specifičnih učnih težavah.

Raziskovanje in razvoj:

- izvajanje teoretičnih in praktičnih raziskav na področju disleksije in specifičnih učnih težav,
- razvijanje in izvajanje nacionalnih in mednarodnih projektov,
- razvijanje teoretičnih temeljev disleksije,
- raziskovanje motivacije za učenje pri osebah z disleksijo,
- prilagajanje raziskovalnih rezultatov praksi,
- razvijanje kakovosti izobraževanja za osebe z disleksijo.

Poročilo o delu Inštituta za disleksijo za leto 2021

Strokovni svet Inštituta za disleksijo

Člani strokovnega sveta Inštituta za disleksijo (IDIS), ki je bil ustanovljen aprila 2019, so se v letu 2021 sestali 12. 11. 2021 na virtualnem srečanju.

Testiranja za disleksijo

Zanimanja za splošne informacije in več védenja in spoznanj o disleksiji ter za testiranja za disleksijo je več kot leto poprej. Razlog je v tem, da je v času epidemije covid-19 šolanje potekalo na daljavo in so starši opazili težave pri otrocih, ki jih sicer ne bi. Posamezniki, ki so

iskali informacije in možnosti testiranja zase in predvsem za svoje otroke, so stik z nami našli na spletni strani ali po priporočilu. Redno, v določenih obdobjih celo vsak dan, beležimo klice ali e-dopise posameznikov (staršev, zdravstvenih delavcev, pedagogov, logopedov ...), ki potrebujejo nasvet, pomoč, informacijo ali se želijo dogovoriti za datum testiranja. Vse več naročanj na testiranje prihaja tudi z nove spletne strani – preko obrazca za naročanje.

Testiranja za disleksijo v letu 2021 zaradi pandemije covid-19 niso potekala redno. Trenutno imamo na čakalnem seznamu za testiranje 69 otrok in odraslih.

V letu 2021 smo izvedli 59 testiranj za disleksijo, 51 za otroke in 8 za odrasle osebe. V primerjavi z letom 2020 to pomeni 37 oseb več (v letu 2022 je bilo 22 testiranj). Dva testiranja v testiranju nista želela sodelovati, pri vseh ostalih je bila ugotovljena primarna disleksija. Izdelali smo 42 mnenj (v letu 2019 smo izdelali 11 mnenj), ki smo jih prejemnikom naknadno poslali po pošti (od tega tri brezplačno).

Za testiranje skotopičnega sindroma smo testirance napotili na IRLLEN kliniko Ljubljana.

Javna predavanja

Z namenom informiranja in ozaveščanja javnosti smo tudi v letu 2021 organizirali brezplačna javna predavanja, ki so bila namenjena staršem, starim staršem, pedagoškim delavcem, učiteljem, medicinskim sestram in drugim posameznikom, ki so v stiku z osebami z disleksijo. Predavanja smo izvedli preko spletne aplikacije Zoom. Pri pripravi vsebin in povezovanju s predavatelji sodeluje mag. Marija Velikonja, organizacijski del opravlja Petra Bališ.

V letu 2021 smo izvedli naslednja javna predavanja:

- *Kaj je disleksija?* Predavateljica: prof. dr. Ana Krajnc (22. 4. 2021, predavanje je bilo namenjeno Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana in je bilo za udeležence brezplačno);
- *Šola je tu – ima moj otrok disleksijo?* Predavateljici: prof. dr. Ana Krajnc in dr. Dušana Findeisen (2. 9. 2021, predavanje je bilo za udeležence brezplačno);
- *Kaj je disleksija in kako jo prepoznamo?* Predavateljica: prof. dr. Ana Krajnc (9. 11. 2021, predavanje je nastalo v sodelovanju s Knjižnico Hrastnik in je bilo za udeležence brezplačno).

Vsa predavanja so zbudila veliko zanimanja in so bila dobro obiskana. Udeleženci so aktivno sodelovali, delili in izmenjevali svoje izkušnje. Opažamo, da mnogo staršev že vsa leta redno prihaja na predavanja, kjer veliko zvedo o disleksiji, s tem premagajo strah pred njo in doma lažje pomagajo svojim otrokom. Učijo se tudi drug od drugega ter si pomagajo z izmenjavo medsebojnih izkušenj. Izražajo, da si tovrstnih predavanj močno želijo tudi v bodoče.

Usposabljanje za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju

23. marca 2021 smo oddali prijavo na razpis MIZŠ za vpis v Katalog programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju za šolsko leto 2021/22 (Katalog KATIS). Prijavili smo dve 8-urni usposabljanji z naslovom »Nikoli sam z disleksijo«. Prvo usposabljanje smo izvedli 18. in 19. novembra 2021, drugo načrtujemo 4. in

5. marca 2022. MIZŠ je Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje s sklepom z dne 14. 5. 2021 potrdilo za izvajalca profesionalnega usposabljanja. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport usposabljanj ne sofinancira.

Prvo usposabljanje smo izvedli po načrtovanem urniku, 18. in 19. novembra 2021. Predavatelji usposabljanja so bili: prof. dr. Ana Krajnc, dr. Vesna Radonjić Miholič, dr. Dušana Findeisen in Alenka Knez (S.O.S. šola). Usposabljanje sta moderirali mag. Marija Velikonja in Petra Bališ. Udeležilo se ga je 35 učiteljic in strokovnih delavk. Cena usposabljanja za zaposlene v vzgoji in izobraževanju (VIZ) je 41,96 €.

Inštitut za disleksijo na Facebook strani

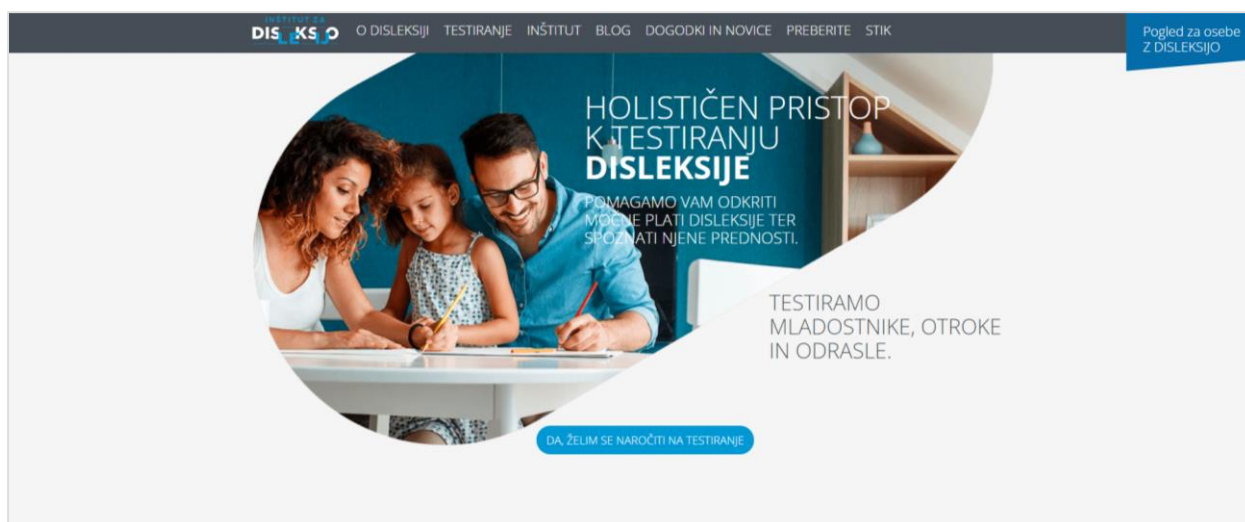
Inštitut za disleksijo ima svojo Facebook stran, ki ima že 3.233 sledilcev (291 več kot lansko leto v tem času). Stran nudi vpogled v razne oddaje, video prispevke, članke o disleksiji in skotopičnem sindromu ter obvešča in vabi na naše in druge dogodke na temo disleksije. Naslov FB strani: <https://www.facebook.com/disleksijainstitut/>

Facebook stran Inštituta za disleksijo ureja Petra Bališ. Zanimanje je veliko in še narašča, prav tako doseg objav. Posamezniki, ki sledijo Facebook strani Inštituta, so v objave izredno vpleteni, radi jih komentirajo, vsebine priporočajo naprej ali jih delijo. Izredno veliko zanimanje pokažejo uporabniki za prenos predavanj v živo. Video posnetek predavanja pa si lahko pogledajo tudi kasneje.

Inštitut za disleksijo na domači spletni strani SUTŽO

Leta 2016 je bila postavljena spletna stran Inštituta za disleksijo v okviru domače strani Slovenske UTŽO. Dostopna je na spletnem naslovu: www.utzo.si, kjer ima svojo podstran: <http://www.utzo.si/o-institutu-za-disleksijo/>.

Decembra 2020 je zaživela tudi samostojna spletna stran Inštituta za disleksijo: www.institutzadisleksijo.si. Vsebinsko smo stran dopolnjevali tudi v letu 2021. Stran je prilagojena osebam z disleksijo in je kot taka ena prvih in redkih tovrstnih spletnih strani. Spletna stran omogoča pogled za osebe z disleksijo in skotopičnim sindromom, kjer je možno izbrati izbor in velikost pisave, zamenjati barvo ozadja, barvo črk ter ožiti stolpce z besedili.

Ali razumete disleksijo in otroke z disleksijo?

Leta 2021 smo pričeli z načrtovanjem sklopa plačljivih spletnih predavanj z naslovom »*Ali razumete disleksijo in otroke z disleksijo?*«, ki so namenjena učiteljem, strokovnim delavcem v šolah, staršem, starim staršem in vsem, ki jih zanima tematika disleksije. Sodelujoči predavatelji so: prof. dr. Ana Krajnc, dr. Dušana Findeisen, dr. Vesna Radonjić Miholič, mag. Marija Velikonja, prof. dr. Zvezdan Pirtošek, Alenka Knez, dr. Anica Mikuž Kos, Silvestra Perčič in Uroš Ferlin.

Sklop predavanj nastaja z namenom povezovanja staršev in omogočanja medsebojne pomoči, spoznavanja sveta oseb z disleksijo, iskanja njihovih talentov in posebnosti ter razbijanja mitov o neuspešnosti oseb z disleksijo.

Program predavanj imamo oblikovan kot tudi sprejete dogovore s predavatelji. Nadaljevanje izvedbe plačljivih spletnih predavanj bomo izpeljali v letu 2022, ko bomo tudi določili točne termine ter višino kotizacije.

Sodelovanje z mediji in drugimi organizacijami

Na Inštitutu za disleksijo smo se povezali z različnimi institucijami in organizacijami. Še vedno ostajamo povezani s S.O.S. šolo in Irlen kliniko, povezali smo se z Društvom medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov ter Knjižnico Hrastnik. Na nas se je v želji po izvedbi izobraževanja obrnila svetovalna delavka iz Srednje šole Veno Pilon iz Ajdovščine. Ker niso želeli predavanja prek spleta, ostaja za sedaj dogovor za izvedbo predavanja v živo, ko bo ta mogoča.

V letu 2021 smo se dogovorili za sodelovanje s podjetjem Microsoft. Podjetje Inštituta za disleksijo ne bo podprlo finančno, pripravljeno pa ga je podpreti tehnično in z brezplačno uporabo aplikacije Teams za naša izobraževanja in predavanja na daljavo.

Še naprej si bomo prizadevali za sodelovanje z Zavodom RS za šolstvo, Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport RS, Mestno občino Ljubljana in drugimi organizacijami, ki delujejo na tem področju oziroma sodelujejo z osebami z disleksijo.

DRUGE DEJAVNOSTI ZDRUŽENJA

Projekt KORAK – Kompetence za razvoj kariere 2018-2022

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v okviru projekta **KORAK – Kompetence za razvoj kariere 2018-2022** izvaja izobraževalne programe zaboljšanje temeljnih in poklicnih kompetenc manj izobraženih in manj usposobljenih starejših zaposlenih. Je partnerica v konzorciju organizacij, izbranim na Javnem razpisu za pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc od 2018-2022. Operacijo sofinancirata *Republika Slovenija, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport* in *Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada*.

Projekt KORAK **poteka** od 14. 9. 2018 do 31. 10. 2022.

Koordinator projekta (konzorcija partnerskih organizacij) je Javni zavod Cene Štupar. V projektu sodelujejo naslednje organizacije: Micro team, družba za računalniški inženiring, d. o. o., Srednja ekonomska šola Ljubljana, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO) in Izobraževalni center Geoss, d. o. o.

Cilj projekta je izboljšati temeljne in poklicne zmožnosti zaposlenih in brezposelnih nad 45 let, ki so doslej imeli manj možnosti vključevanja v organizirano izobraževanje, zdaj pa si želijo izboljšati svoje znanje in spretnosti ter biti poklicno še bolj uspešni.

Namen projekta je povečati vključenost zaposlenih in brezposelnih v izobraževanje in vseživljenjsko učenje ter izboljšati kompetence udeležencev izobraževanja za potrebe trga. Pomemben cilj je povečati njihovo zaposljivost in mobilnost ter spodbuditi njihovo osebno rast in participacijo v družbi.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje izvaja neformalne programe za pridobivanje digitalnih kompetenc in temeljnih kompetenc komuniciranja, tudi komunikacije v tujem jeziku. Udeležba v programih je brezplačna.

V letu 2021 smo izvedli programe:

- *Tečaj računalništva: Spletna orodja za delo in komunikacijo na daljavo* (8. 3.–31. 3. 2021);
- *Mozaik v tujem jeziku* – ponovitveni 40-urni tečaj angleščine (16. 3.–25. 5. 2021);
- *Mozaik v tujem jeziku* – začetni 40-urni tečaj angleščine (2. 9.–30. 9. 2021).

Program *Tečaj računalništva: Spletna orodja za delo in komunikacijo na daljavo* je namenjen zaposlenim in brezposelnim starejšim od 45 let, ki imajo le osnovno znanje za delo z računalnikom in internetom, so manj kompetentni za delo v digitalnih okoljih in potrebujejo osnovne veščine za učinkovito sporazumevanje na daljavo, ki je še posebej pomembno v času epidemije covid-19. Temeljni namen 40-urnega programa je bil omogočiti udeležencem, da pridobijo znanja za uporabo različnih aplikacij in orodij za virtualno povezovanje. Program je vodil mentor Miha Kržič in je potekal v dvorani UTŽO na Poljanski cesti 6 v Ljubljani.

Programa za pridobivanje temeljnih kompetenc znanja tujega jezika z naslovom *Mozaik v angleškem jeziku: začetni in ponovitveni tečaj angleščine* omogočata razvijanje veščin, ki jih zaposleni potrebujejo za učinkovito delo in komunikacijo s strankami v tujem jeziku. Udeleženci se seznaniijo z izborom besedišča in slovničnih struktur, ki so potrebne za delo in komunikacijo s strankami. Program je bil izpeljan v obliki praktičnih delavnic. Udeleženci so preko iger vlog in igranih situacij aktivno sooblikovali delavnice in se tako urili za kasnejšo samostojno rabo tujega jezika. Cilji programa so tudi spoznavanje uporabe IK tehnologije, tako za delo s strankami kot tudi za pomoč pri nadaljnjem učenju tujega jezika. Program je vodila mentorica Urška Drobnič in je potekal v dvorani UTŽO na Poljanski cesti 6 v Ljubljani.

Skupaj se je navedenih programov v letu 2021 udeležilo 41 udeležencev.

Specialna knjižnica

Specialna knjižnica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje je namenjena vsem, ki preučujejo starost in starejše, predvsem pa mentorjem, študentom, novinarjem in študentom fakultet, ki prihajajo na UTŽO na organizirano študijsko prakso.

V letu 2021 je bilo zaradi epidemičnih razmer obiskovalcev manj, najpogostejši so bili mentorji in študenti UTŽO v Ljubljani, ki so iskali odgovore na različna vprašanja starejših. Evidenco izposoje vodi Urška Telban.

Knjižnica šteje skupno 2.285 enot. V letu 2021 smo jo dopolnili z 44 novimi knjižničnimi enoti. Celotno knjižnično gradivo je javno objavljeno v elektronski obliki na naši domači spletni strani: <http://www.utzo.si/knjiznica/http-www-utzo-si-wp-content-uploads-2018-10-knjiznica-gradivo-1-pdf/>

Gradivo knjižnice je urejeno po različnih področjih in prevladujočih ključnih besedah. Vsebinska področja, v katera je knjižnično gradivo umeščeno, imajo sledeče oznake (v oklepaju):

- Raziskovalne naloge (RN): 59 enot;
- Strokovne in predstavitvene publikacije Univerze za tretje življenjsko obdobje (SPU): 134 enot;
- Izdelki študijskih krožkov (IŠK): 70 enot;

- Študijska praksa študentov (ŠP): 26 enot;
- Članki v Andragoških spoznanjih (ČAS): 39 enot;
- Andragoška spoznanja (AS): 89 enot;
- Kakovostna starost (KS): 58 enot;
- Umetnost (U): 20 enot;
- Umetnostna zgodovina (UZ): 26 enot;
- Psihogeriatija (PG): 15 enot;
- Starejši in prostovoljstvo (SIP): 56 enot;
- Gerontologija (G): 106 enot;
- Socialna gerontologija (SG): 147 enot;
- Socialno varstvo (SV): 75 enot;
- Narodopisje (NAR): 104 enote;
- Andragogika in geragogika (ANDR): 433 enot;
- Jezikoslovje (JEZ): 37 enot;
- Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje (SU): 168 enot;
- Drugo knjižno gradivo (DG): 332 enot;
- UMAR publikacije (UP): 46 enot;
- Avdio-video gradivo (AVG): 194 enot;
- Multimedijско gradivo (MG): 2 enoti;
- Disleksija (DIS): 49 enot.

Starejše gradivo in malokrat uporabljeno ali iskano gradivo hranimo v arhivu. Ta obsega 514 knjižnih enot in 101 enoto avdio-video gradiva.

Mentorstvo študentom in podpora raziskovalcem

V letu 2021 smo omogočili andragoško prakso, študijske vaje ali podprli raziskovalne naloge 24-im študentom fakultet Univerze v Ljubljani ter raziskovalcem inštitutov, fakultet in sorodnih raziskovalnih ustanov. Mentorstvo na UTŽO Ljubljana koordinira Alijana Šantej.

Osmim študentom andragogike Filozofske fakultete v Ljubljani smo v okviru vaj pri predmetu Izobraževanje starejših omogočili spletno udeležbo v študijskih skupinah Človek in okolje (mentor dr. Tomaž Rijavec) in Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas (mentor dr. Damir Josipovič). Študenti so po zaključenih hospitacijah napisali svoje refleksije, ki odražajo izjemno pozitivno doživljanje aktivnega sodelovanja starejših študentov UTŽO na izobraževalnih srečanjih. Zelo pozitivno so doživeli tudi tehnično usposobljenost starejših za sodelovanje na spletnih izobraževalnih srečanjih UTŽO.

Maruška Slavec, študentka druge stopnje anglistike in primerjalne književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani, je v naši organizaciji opravljala andragoško opazovalno prakso od 6. do 19. aprila 2021. Študentka se je udeležila spletnih izobraževalnih srečanj v študijskih skupinah: Umetnostna zgodovina (mentorica dr. Rajka Bračun Sova), Naravno vrtnarjenje (mentorica Barbara Podlogar), Glasbena umetnost (mentorica Veronika Brvar), Antična mitologija (mentor Miloš Klemen Mahorčič). Posameznega spletnega izobraževalnega srečanja se je udeležila v dveh terminih ter na ta način spoznala način dela in učenja starejših na UTŽO. 8. aprila se je udeležila spletnega posveta članic mreže Slovenska univerza

za tretje življenjsko obdobje, ki ga je vodila prof. dr. Ana Krajnc in je bil namenjen psihološkemu obvladovanju epidemije: kako razumeti, sprejeti in psihološko obvladovati epidemijo ter kako ostati ustvarjalen v času epidemije.

Za raziskavo *doc. dr. Boštjana Kerblerja*, mentorju za geografijo na UTŽO Ljubljana in raziskovalcu na Urbanističnem inštitutu RS, smo med člane posredovali vprašalnik za izvedbo raziskave o navadah in preferencah ljudi glede uporabe zelenih površin za telesno dejavnost.

Članom UTŽO smo posredovali vabilo za sodelovanje v raziskavi Inštituta za nevrofiziologijo UKC Ljubljana in URI Soča (vodila jo je *Jana Matelič* iz URI Soča) o delovanju dihalnih funkcij.

Katarini Marjanovič, podoktorski raziskovalki na Filozofski fakulteti v Ljubljani in Nevrološki kliniki UKC Ljubljana, smo med študenti UTŽO omogočili izvedbo raziskave v projektu Primerjava učinkovitosti kognitivnega in lingvističnega zdravljenja: vedenjske metode in metode transkranijske magnetne stimulacije.

Mateji Kovšca, študentki magistrskega študija andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani, smo omogočili izvedbo intervjuja z mentorico arh. Meto Kutin in strokovno sodelavko Uršo Kramberger o profesionalnem razvoju izobraževalcev odraslih.

Lari Tekavec in še dvema študentkama Biotehniške fakultete v Ljubljani smo za izdelavo seminarske naloge omogočili distribucijo vprašalnikov o možnostih trženja ekoloških toplih napitkov med člani UTŽO Ljubljana.

Strokovnim sodelavcem Fakultete za socialno delo v Ljubljani smo omogočili delitev vprašalnika na temo raziskovanja učnih potreb v povezavi s koncepti aktivnega staranja med člane UTŽO. Raziskava je bila del širšega projekta, katerega namen je bil razviti skupni magistrski program šestih držav EU na temo aktivnega staranja in starosti prijazne družbe. Nosilka projekta je bila *izr. prof. dr. Jana Mali*.

Meta Furlan, doktorska študentka andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani, je za namen empiričnega dela doktorske naloge izvedla med člani UTŽO polstrukturirane intervjuje o učenju, dojemanju in identiteti Poti spominov in tovarištva.

Študenti UTŽO so sodelovali v raziskavi *Centra za družboslovno informatiko pri FDV Ljubljana*, katere namen je bil preučiti uporabo novih tehnologij med starejšimi za večjo kakovost njihovega življenja ter bolj zdravo in aktivno staranje. V raziskavi, s katero so testirali izkušnjo uporabnikov s podporno tehnološko rešitvijo za e-oskrbo GoLiveClip, so sodelovali člani študijskih skupin za računalništvo na UTŽO Ljubljana.

Laura Petrica, študentka magistrskega študija na Visoki zdravstveni šoli v Celju, je med študenti UTŽO izvedla spletno anketo o vplivu prehranskega stanja na krhkost pri osebah nad 65 let.

Mag. Kaji Katarini Breclj, lektorici italijanskega jezika na Filozofski fakulteti v Ljubljani, smo v okviru njene znanstvene raziskave na področju fonetike in fonologije, omogočili sodelovanje članov UTŽO – moških govorcev z znanjem italijanskega jezika.

Saša Kmet, študentka Alma mater europaea, smer Socialna gerontologija, je v okviru diplomske naloge Spletno nakupovanje starejših ljudi izvedla med študenti UTŽO anketo, s katero je ugotavljala, kakšen pomen ima spletno nakupovanje za starejše ljudi, kakšne so njihove izkušnje ter katere prednosti in slabosti vidijo v spletnem nakupovanju.

Klara Hudournik, študentka magistrskega študija španščine in andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani, je v okviru raziskave o razvijanju učnega gradiva za učenje španščine, prilagojenega starejšim odraslim, opravila intervju z mentorico Marijo Cizelj.

Špeli Muhič, študentki 2. letnika Fakultete za arhitekturo, smo za njeno projektno nalogo *Snovanje prostorov za starejše študente* predstavili prostore Univerze za tretje življenjsko obdobje na Poljanski cesti 6. Na temo pomena prostorov za izobraževanje starejših je opravila intervju z Alijano Šantej.

Programi organiziranega prostovoljnega dela v javnih ustanovah

UTŽO Ljubljana že vrsto let razvija modele vzporednega izobraževanja in prostovoljskega dela v javnih kulturnih, izobraževalnih, humanitarnih in sorodnih organizacijah, ki omogočajo aktivno tretje življenjsko obdobje in izmenjavo znanja ter izkušenj. Programe prostovoljnega dela študentov UTŽO koordinirata Alijana Šantej in Urška Telban. Pomemben partner pri organizaciji prostovoljstva je Slovenska filantropija, združenje za promocijo prostovoljstva, ki nam omogoča izobraževanje o prostovoljstvu, nudi strokovno oporo in nas informira o novostih na tem področju.

Epidemične razmere so tudi v letu 2021 močno vplivale na že obstoječe programe organiziranega prostovoljstva na UTŽO Ljubljana in jih močno okrnile ali nekatere celo prekinile.

Programsko partnersko sodelovanje s Prirodoslovnim muzejem Slovenije, v okviru katerega deluje študijska skupina *Narava – znana neznanka*, ki jo vodi dr. Staša Tome, kustosinja muzeja, se je v letu 2021 začasno ustavilo. Člani te in drugih študijskih skupin UTŽO Ljubljana se sicer vključujejo v delo muzeja kot *prostovoljni kulturni mediatorji* (vodijo delavnice za otroke, vodijo obiskovalce po razstavi Dotikanje dovoljeno, pripovedujejo Krilate in kosmate zgodbe ipd.).

Več kot desetletje smo povezani z Botaničnim vrtom Univerze v Ljubljani. Naši člani in članice sodelujejo v programu *Vrtni prostovoljci v Botaničnem vrtu* in se vključujejo v delo pri zunanjih in notranjih vrtnarskih delih, pri delu v sprejemnici tropskega rastlinjaka in rastlinjaka Tivoli, pripravljajo semena, pomagajo pri različnih delavnicah in vodenjih obiskovalcev. Vrtni prostovoljci, študenti UTŽO Ljubljana, so se tudi v letu 2021 v okviru možnosti vključevali v prostovoljno delo v Botaničnem vrtu.

Prostovoljsko delo razvijajo tudi v Tehniškem muzeju Slovenije v Bistri, kjer študenti UTŽO sodelujejo pri pripravi razstav ter vodijo ogleda razstavnih eksponatov, tudi v tujem jeziku.

Ko so epidemične razmere to omogočale, so člani študijskih skupin za slikarstvo sodelovali kot prostovoljci pri postavljanju razstav ter informiranju, usmerjanju in spremljanju obiskovalcev po razstavnih prostorih Galerije Društva likovnih umetnikov Ljubljana (Galerije DLUL).

Z UNICEF-om nas povezuje dolgoletno sodelovanje v humanitarnem projektu *Punčka iz cunj*, ki je namenjen cepljenju otrok v državah v razvoju. Projekt poteka pod geslom *Posvoji punčko in reši otroka*. Punčka iz cunj predstavlja otroka iz države v razvoju, ki ga je potrebno cepiti in potrebuje našo pomoč. Posameznik punčko posvoji z donacijo v višini 20 evrov, kolikor stane cepljenje enega otroka proti šestim otroškim nalezljivim boleznim.

13 študentk UTŽO, članic prostovoljk skupine Punčka iz cunj, je v letu 2021 izdelalo kar 328 punčk in fantov. Prodajale so jih v poslovalnicah Pošte Slovenije in na spletnih ter FB straneh UNICEF-a. Tradicionalnih razstav na sedežu UTŽO in Ljubljanskem gradu zaradi epidemičnih razmer tudi v letu 2021 žal ni bilo mogoče izpeljati. Prostovoljkam v projektu Punčka iz cunj je zahvalo za njihovo izjemno delo izrekel tudi izvršni direktor Unicefa Slovenija, Tomaž Bergoč.

Skupina prostovoljk UTŽO Ljubljana v projektu »Punčka iz cunj«
Vir: FB Unicef Slovenija, junij 2021

Sodelovanje z drugimi organizacijami

Z namenom uresničevanja svojega poslanstva se SUTŽO povezuje s sorodnimi organizacijami v svojem okolju, kot so: Oddelek za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Andragoški center Slovenije, Andragoško društvo Slovenije, Mladinska knjiga – Knjigarna Konzorcij, Mestni kino Kinodvor, Slovenska kinoteka, Slovensko mladinsko gledališče, CNVOS, Zveza društev upokojencev Slovenije, Slovenska filantropija, UNICEF, Botanični vrt Univerze v Ljubljani, Prirodoslovni muzej Slovenije, Slovenski etnografski muzej, Revija Vzajemnost itd. Z navedenimi in drugimi organizacijami nas povezuje kontinuirano programsko sodelovanje ali sodelovanje v posameznih ali občasnih dogodkih in akcijah.

Z Oddelkom za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani smo povezani od začetkov delovanja UTŽO (1985/86), saj je ena od so-ustanoviteljic UTŽO, prof. dr. Ana Krajnc, vodilna andragoginja v slovenskem prostoru in tedanja predavateljica na tem oddelku. Študenti andragogike so od samih začetkov UTŽO raziskovalno spremljali in se prostovoljsko vključevali v razvoj izobraževanja starejših in nastanek UTŽO.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je učna baza za študente andragogike: na andragoško prakso sprejemamo študente andragogike, nudimo jim svetovanje in pomoč pri opravljanju raziskovalnih nalog, organiziramo zanje vaje v študijskih skupinah UTŽO v okviru predmeta *Izobraževanje starejših*. Predavatelji in sodelavci Oddelka za pedagogiko in andragogiko so člani Zbora članov združenja SUTŽO (prof. dr. Sonja Kump, izr. prof. dr. Nives Ličen, Tanja Šulak). Strokovnjaki z navedenega oddelka sodelujejo v dejavnostih SUTŽO (kot predavatelji na strokovnih posvetih in izobraževanjih mreže SUTŽO). Z Oddelkom za pedagogiko in andragogiko se v zadnjih dveh letih povezujemo predvsem pri razvoju in izvajanju novega predmeta *Izobraževanje starejših*. Študenti andragogike v okviru tega predmeta pri nas na UTŽO opravljajo študijske vaje, strokovni sodelavci obeh ustanov (FF in UTŽO) sodelujejo pri razvoju učnega gradiva za predmet *Izobraževanje starejših*.

V okviru potreb in možnosti se udeležujemo tudi usposabljanj, ki jih za nevladne organizacije izvaja CNVOS.

S Slovensko filantropijo se povezujemo na področju *prostovoljstva*, občasno se udeležujemo njihovih izobraževalnih dogodkov.

Z Mladinsko knjigo, knjigarno Konzorcij, smo povezani v programu *Enajsta šola v knjigarni*. Vsak prvi torek v mesecu mentorji Univerze za tretje življenjsko obdobje predstavijo študijska področja in teme, zanimive za študente UTŽO in širšo javnost. V letu 2021 je bil program Enajsta šole zaradi epidemioloških razmer prekinjen.

Z Zvezo društev upokojencev Slovenije (ZDUS) se povezujemo na skupnih posvetih. Združujejo in povezujejo pa nas tudi skupna prizadevanja v dobro starejših.

Z javnim mestnim zavodom za izobraževanje odraslih Cene Štupar – CILJ se povezujemo v skupnih programih in projektih: UTŽO sodeluje v izvedbi letnega *mestnega programa izobraževanja odraslih* in v projektu *Korak – Kompetence za razvoj kariere*.

Mestna občina Ljubljana, Služba za lokalno samoupravo, nam omogoča brezplačno uporabo prostorov mestnih četrtnih skupnosti (nekdanjih krajevnih skupnosti) za delovanje študijskih skupin na več lokacijah po mestu: na Štefanovi 11 v centru mesta, Rozmanovi 12 na Taboru, Vojkovi 1 in Dunajski 101 za Bežigradom.

Z Andragoškim centrom Slovenije nas povezuje skupno področje našega delovanja: izobraževanje odraslih in vseživljenjsko učenje. Naša prizadevanja se prepletajo v iskanju možnosti za nadaljnji razvoj področja izobraževanja odraslih, v skupni javni kampanji, sodelovanju na posvetih in konferencah, sodelovanje v Tednih vseživljenjskega učenja ipd. Prof. dr. Ana Krajnc, dr. Dušana Findeisen in mentorica Meta Kutin so 20. novembra s svojimi prispevki sodelovale na forumu ACS »Starajoča se družba in medgeneracijsko povezovanje – Peti forum EPUO o prihodnosti izobraževanja odraslih«.

Mentorje UTŽO Ljubljana in mreže SUTŽO smo vključili v spletno raziskavo Andragoškega centra Slovenije (vodila jo je dr. Tanja Možina) o vplivu pandemije covid-19 na vključenost odraslih v izobraževanje in svetovanje, posredno pa tudi na uspešnost odraslih v izobraževanju ter na kakovost njihovega znanja.

Za zbirko zgodb ACS o doživljanju pandemije in izkušnjah izobraževalcev z izobraževanjem na daljavo sta svoji zgodbi prispevali prof. dr. Ana Krajnc in Alijana Šantej. ACS je zgodbe

izobraževalcev izdal v knjižni obliki z naslovom »Povejmo si zgodbe. Doživljanje izobraževalcev odraslih med pandemijo«.

Z UNICEF-om, Botaničnim vrtom Univerze v Ljubljani, Društvom likovnih umetnikov Ljubljana (DLUL), Tehniškim muzejem Bistra in občasno še z nekaterimi drugimi organizacijami se povezujemo v programih organiziranega prostovoljnega dela v javnih ustanovah in humanitarnih organizacijah. V letu 2021 je bilo zaradi zdravstvene krize sodelovanje prostovoljcev UTŽO v javnih ustanovah skoraj v celoti prekinjeno.

Tudi programsko sodelovanje s Prirodoslovnim muzejem Slovenije in Etnografskim muzejem Slovenije je bilo v letu 2021 prekinjeno.

Na *Dnevih evropske kulturne dediščine* (DEKD) in *Tednu kulturne dediščine* (TDK) v organizaciji Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije že nekaj let zapored sodeluje študijska skupina *Spoznajmo svoje mesto in domovino* pod mentorstvom mag. Olge Paulič, ki predstavlja nasledke svojih raziskovalnih nalog. Na letošnjih DEKD 2021 so predstavili raziskovalni projekt o življenju in delu slikarja Radeta Mikačiča: izdali so tudi monografijo z naslovom *Rade Mikačič in njegov slikarski opus* ter jo 30. septembra predstavili v Mestni hiši. V nadaljevanju je med 24. novembrom in 15. decembrom 2021 potekala v Zgodovinskem atriju ljubljanske Mestne hiše razstava *Obujanje. Razstava slik Radeta Mikačiča*.

Z Mestnim kinom Kinodvor nas povezuje filmski abonma za poznejša leta *Filmska srečanja ob kavi*. Partnersko sodelovanje nas povezuje tudi s Slovenskim mladinskim gledališčem (SMG) v gledališkem abonmaju *Gledališče ob petih*. Naša vloga je promocija abonmajev *Filmska srečanja ob kavi* in *Gledališča ob petih* med člani UTŽO.

S ciljem širjenja gibalne kulture je UTŽO v letu 2021 nadalje razvijala sodelovanje s plesno šolo Plesna zvezda, ki je za študente UTŽO razvila plesni program Ples – igra gibanja. V letu 2021 so plesni programi potekali v okviru možnosti v živo, sicer pa preko spleta.

UTŽO Ljubljana se povezuje z univerzami za tretje življenjsko obdobje v Zagrebu (Sveučilište za treću životnu dob) in Frankfurtu (Universität des 3. Lebensalters an der Goethe-Universität Frankfurt am Main). Povezovanje poteka v duhu slogana *Most znanja in sodelovanja*. V letu 2021 smo se srečali zgolj enkrat, na virtualni predstavitvi raziskovalnega projekta »Od peglezna do peglezna« študijske skupine UTŽO Ljubljana Trgi, ulice in stavbe okoli nas. Namen srečanja je bil predstaviti model raziskovalnega učenja študentov UTŽO Ljubljana partnerskima univerzama za tretje življenjsko obdobje v Frankfurtu in Zagrebu.

Javna kampanja

Spletne novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje

V letu 2021 smo izdali štiri številke *E-novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*. Pripravlja jih dr. Dušana Findeisen in so namenjene informiranju študentov, mentorjev in sodelavcev Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, novinarjem, andragogom, socialnim gerontologom, psihologom, geragogom in drugim strokovnjakom s področij, ki se dotikajo starosti, staranja in izobraževanja starejših. V e-novicah odpiramo vprašanja o starejših in izpostavljamo pomembna dogajanja v mreži SUTŽO.

Domača spletna stran, elektronske in pisne okrožnice, oglasna deska

Na domači spletni strani www.utzo.si seznanjamo naše člane in članice, mentorje, slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje in širšo javnost o dogodkih, novostih in aktivnostih v projektih, ki potekajo na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje. S soglasjem naših študentov jih obveščamo tudi z elektronskimi dopisi in okrožnicami. Tiste, ki niso uporabniki elektronske pošte, obveščamo s pisnimi okrožnicami. Obveščamo tudi z objavami na oglasnih deskah, ki so razporejene tematsko (Obvestila in vabila UTŽO, E-novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, Novice iz partnerskih ustanov, Kulturni dogodki).

Objavljanje v drugih elektronskih medijih

Obvestila o aktualnih dogodkih in novostih na UTŽO objavljamo tudi na naši Facebook strani (*UTŽO Ljubljana*), na spletnem portalu *Moja občina*, na spletnem portalu *MojaLeta.si*, na spletni strani *EPALE*, *Seniorji.info*, v *CNVOS* obvestilih, *e-novičkah ACS* in na spletni strani ACS. Študijske programe UTŽO Ljubljana redno objavljamo in predstavljamo na nacionalnem spletnem portalu ACS »Kam po znanje«.

Mentor in znanje

V letu 2021 smo izdali tri številke elektronske publikacije Mentor in znanje, ki je namenjena predvsem mentorjem na univerzah za tretje življenjsko obdobje, pa tudi izobraževalcem starejših iz drugih okolij:

- Mentor in znanje 1: *Vzgoja v izobraževanju starejših odraslih. Čas je za vzgojo, socializacijo in čas je za premislek*, januar 2021
- Mentor in znanje 2: *O digitalni preobrazbi družbe*, junij 2021
- Mentor in znanje 3: *O zaupanju in nezaupanju. Kadar se družba vznemiri, se vznemirijo tudi naši študenti in študentke*, oktober 2021

Učna pisma Mentor in znanje pripravlja dr. Dušana Findeisen.

Sodelovanje v radijskih in televizijskih oddajah

Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 13. 5. 2021

Tema: Študij nam bogato zapolnjuje čas

Sodelovali: Judita Bagon, Meta Havliček

Novinarka: Lucija Fatur

Povezava: <https://radioprvi.rtv slo.si/2021/04/storz-233/>

Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 10. 6. 2021

Tema: Oblikovanje keramike me bogati

Sodelovala: Lučka Šičarov

Novinarka: Lucija Fatur

Povezava: <https://radioprvi.rtv slo.si/2021/05/storz-237/>

Planet TV, oddaja Jutro na Planetu, 21. 9. 2021

Tema: Aktivna starost in staranje

Sodelovala: dr. Dušana Findeisen
Novinarja: Taiji Tokuhisa in Suzana Kozel
Povezava: <https://www.planeteka.si/d/RRywupJvV2>

Radio Slovenija 1, oddaja Intervju, 22. 9. 2021
Tema: »Moj pogled na staranje je privilegiran.«
Sodelovala: Alijana Šantej
Novinarka: Lucija Fatur
Povezava: <https://radioprvi.rtv slo.si/2021/09/intervju-297/>
Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 23. 9. 2021
Tema: Novo študijsko leto na Univerzi za tretje življenjsko obdobje
Sodelovali: Marjeta Savnik Tuma, Luka Šparl, Urška Telban
Novinarka: Lucija Fatur
Povezava: <https://radioprvi.rtv slo.si/2021/09/storz-251/>

RTV SLO 1, oddaja Podoba podobe, RTV Slovenija, 22. 11. 2021
Tema: Starost in prostor
Sodelovali: arh. Meta Kutin, Vida Vilhar Pobegajlo, Mira Rajh, Andrej Šolar (člani študijskega krožka Trgi, ulice in stavbe okoli nas)
Povezava: <https://www.rtv slo.si/4d/arhiv/174824546?s=tv>

Članki in objave v javnih občilih izpod našega peresa

Šantej, A.: *Priložnost za osebnostno rast in dejavno vključenost v družbo*. ZPIZ, Življenje 55+. Dostopno na: <https://www.zivljenje55plus.si/priloznost-za-osebnostno-rast-in-dejavno-vkljucenost-v-druzbo/> (januar 2021)

Findeisen, D.: *Ali je tako težko razumeti in mi priti naproti?* Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Ali-je-to-tako-tezko-razumeti-in-mi-priti-naproti> (8. 1. 2021)

Findeisen, D.: *Ste že v sanjski soseski? Če ne, pojdite tja z nami. Čakamo vas*. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Ste-ze-v-sanjski-soseski-Ce-ne-pojdite-tja-z-nami-Cakamo-vas>. (1. 2. 2021)

Findeisen, D.: *O radostih starosti – razmišljanja z grškega otoka*. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/O-radostih-starosti-razmisljanja-z-grskega-otoka>. (11. 5. 2021)

Pasino, S.: *Outdoor study sessions brought surprising benefits to university and elderly students*. ELM Magazine. Dostopno na: <https://elmmagazine.eu/adult-learning-outdoors/outdoor-study-sessions-brought-surprising-benefits-to-university-and-elderly-students/> (3. 6. 2021)

Findeisen, D.: *Zasvojen z računalnikom*. Naša žena, 6. junij 2021 (str. 30).

Findeisen, D.: *Dejavno staranje ščiti in zbližuje*. Portal Mojaleta.si (kolumna Moj čas). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Dejavno-staranje-sciti-in-zblizuje> (13. 8. 2021)

Bališ, P.: *Prilagodljivost prinaša dolgoživost*. Sončnica, glasilo zveze društev bolnikov z osteoporozo. Dostopno na: <https://osteoporoza.si/prilagodljivost-prinasa-dolgozivost/> (26. 8. 2021)

Šantej, A.: *Recite znanju DA! E-novičke ACS (Kotiček je vaš)*. Dostopno na: <https://enovicke.acs.si/recite-znanju-da/> (30. 8. 2021)

Šantej, A., Telban, U. 2021. *Izobraževanje starejših kot podlaga za njihovo socialno vključenost. V Ljubljana – starejšim prijazno mesto: izboljšanje socialne vključenosti starejših v mestni občini Ljubljana po pandemiji Covid-19*, ur. Lipič, N., 75–84. Ljubljana: Gerontološko društvo Slovenije.

Krajnc, A., 2021. *Starejši in študij na daljavo. Nenaden prehod v virtualno družbo. V: Povejmo si zgodbe. Doživljanje izobraževalcev odraslih med pandemijo*. Ur. Možina, T., 87–100. Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

Šantej, A., 2021. *Naša zgodba – zgodba Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani. V: Povejmo si zgodbe. Doživljanje izobraževalcev odraslih med pandemijo*. Ur. Možina, T., 189–194. Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

Članki in objave drugih o nas in/ali v sodelovanju z nami

Žmahar, A.: *Brez prostovoljcev bi bilo še težje*. Vzajemnost, januar 2021, str. 12–13.

Pavlin Dvoršak, J.: *Zoom tudi za starejše*. Vzajemnost, januar 2021, str. 11.

Fajfar, S.: *Pri vsakem človeku se kaže drugače*. DELO, Generacija+, 18. 1. 2021.

Fajfar, S.: *Disleksija je lahko pri starejših še bolj poudarjena*. DELO, Generacija+. Dostopno na: <https://www.delo.si/magazin/generacija-plus/disleksija-je-lahko-pri-starejsih-se-boli-poudarjena/> (18. 1. 2021)

Čurin, J.: *U mirovini sam, što sad?* Školske novine, št. 3-4, februar 2021, Zagreb, str. 14–15.

Ličen, N. *Učiti se ob srečanju generacij. Medgeneracijsko učenje in (re)generacija skupnosti*. Ljubljana: Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, 2021.

UNICEF: *Punčke iz cunj 2020*. Bilten. Unicef: 2021.

Fajfar, S.: *Kaj se dogaja z izobraževanjem starejših na Univerzi za tretje življenjsko obdobje?* DELO, Generacija+. Dostopno na: <https://www.delo.si/magazin/generacija-plus/kaj-se-dogaja-z-izobrazevanjem-starejsih-na-univerzi-za-tretje-zivljenjsko-obdobje/> (19. 5. 2021)

Vovk, L.: *Babica in nigerijski princ*. Mladina, 6. 8. 2021, str. 48.

Primic, H.: *Oktobra se začnejo bogati programi na Tretji univerzi*. Portal Mojaleta.si (kolumna Moje učenje). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Oktobra-se-zacnejo-bogati-programi-na-Tretji-univerzi> (31. 8. 2021)

Granda, N.: *Potreba po lepoti se s starostjo krepi*. Dostopno na: <https://outsider.si/meta-kutin-potreba-po-lepoti-se-s-starostjo-krepi/> (23. 9. 2021)

Žibert Ifko, A.: *Izobraževali se bodo na daljavo in v živo*. DELO, Generacija+, 27. 9. 2021.

Rožman, A.: *Za vključevanje starih v javni prostor*. Dostopno na: <https://www.utzo.si/wp-content/uploads/2021/10/Dnevnik-14.9.21..png> (14. 10. 2021)

Primic, H.: *Priložnosti za učenje zlepa ne zmanjka*. Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/INTERVJU-Priloznosti-za-ucenje-zlepa-ne-zmanjka> (18. 10. 2021)

Združenje SUTŽO in Društvo arhitektov Ljubljana: Mesto 65+. Staranje med umikom in urbanostjo. Dostopno na: https://youtu.be/Q3CAWF8c_mQ (oktober 2021)

Staranje med umikom in urbanostjo. Vzajemnost, november 2021, str. 8.

Peklenik, A.: *S starejšimi in mlajšimi o medgeneracijskem sodelovanju*. E-novičke ACS. Dostopno na: <https://enovicke.acs.si/s-starejsimi-in-mlajsimi-o-medgeneracijskem-sodelovanju/> (15. 12. 2021)

Uredništvo MojaLeta.si: *Nikoli nismo prestari ne za šport ne za študij športa*. Portal MojaLeta.si (kolumna Moje učenje). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Nikoli-nismo-prestari-ne-za-sport-ne-za-studij-sporta> (17. 12. 2021)

Objave novinarskega študijskega krožka

Članice in člani novinarskega študijskega krožka pod mentorstvom Neve Železnik objavljajo svoje prispevke v reviji Vzajemnost in drugih revijah in časopisih (Zarja/Jana, Naša žena, Nedeljski ipd.).

Zgibanke, plakati in drugo promocijsko gradivo

Findeisen, D., Majaron, U.: »Zdaj je čas za vpis. Cepljenje zbližuje«, (plakat).

Šantej, A., Telban, U.: »Zdaj je čas za vpis«, (telop).

Šantej, A., Telban, U.: »Obujanje. Razstava slik Radeta Mikačiča«, (plakat).

FINANČNO POROČILO ZA LETO 2021

PRIHODKI	EUR
Članarine	367.474
Dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev	29.751
Dotacije drugih fundacij, skladov in ustanov	110.556
Dotacije drugih pravnih in fizičnih oseb	995
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	9.230
Ostali prihodki od dejavnosti	22.206
PRIHODKI SKUPAJ	540.212

ODHODKI	EUR
Stroški porabljenega materiala	11.850
Stroški storitev	319.557
Stroški dela	205.307
Odpisi vrednosti (amortizacija)	1.185
Drugi poslovni odhodki	593
ODHODKI SKUPAJ	538.492

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2021 = 1.720 EUR

Presežek odhodkov nad prihodki v letu 2020 = 8.339 EUR

PRILOGE

Priloga 1: Izobraževalni programi, študijske skupine, število in udeležba študentov v študijskih letih 2019/2020, 2020/2021 in 2021/2022

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2019/2020	Število študijskih skupin 2020/2021	Število študijskih skupin 2021/2022
Angleški jezik	57	22	32
Antropologija	1	/	1
Arheologija	1	/	/
Astronomija	1	/	/
Človek in njegove pisave (kaligrafija)	2	/	/
Človek in okolje	1	1	1
Čudoviti svet križank in ugank	1	/	/
Etnologija	1	1	/
Francoski jezik	12	8	10
Geografija (Slovenije, Evrope, sveta)	12	6	10
Igra – predstava	1	/	/
Italijanski jezik	28	18	22
Kaj vse živi in raste okoli nas?	/	/	1
Keramika	5	/	4
Kitajska nekoč in danes	1	/	/
Kitajski jezik	1	/	/
Književnost	1	1	1
Kultura vedenja	/	/	1
Latinski jezik in kultura	1	1	1

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2019/2020	Število študijskih skupin 2020/2021	Število študijskih skupin 2021/2022
Ljubljana in znani Ljubljančani	1	1	1
Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas	1	1	1
Medsebojni odnosi in sporazumevanje	6	1	1
Misleče telo	2	/	/
Moji starši so stari – kritična geragogika	1	/	/
Narava – znana neznanka	1	/	/
Naravno vrtnarjenje	3	2	1
Nemški jezik	15	8	8
Notranja oprema in kultura bivanja	1	1	1
Novinarstvo	1	1	1
Od branja do pisanja	2	2	2
Portugalski jezik	2	1	/
Računalništvo in nove tehnologije	23	22	22
Rad(-a) imam gledališče	1	/	/
Rastlinstvo Slovenije	1	/	/
Razvijamo kognitivne spretnosti	1	/	/
Restavratorstvo predmetov	1	/	/
Ruski jezik	4	3	3
Slikarstvo	8	1	3
Slovenska in svetovna stavbna dediščina	1	/	/
Slovenske umetnice	1	/	1
Spoznajmo svoje mesto in domovino	1	1	1
Spoznavanje glasbene umetnosti	2	1	1

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2019/2020	Število študijskih skupin 2020/2021	Število študijskih skupin 2021/2022
Svetovne religije in verstva	2	2	2
Španski jezik	10	7	9
Tradicionalna ljudstva sveta	1	/	/
Trgi, ulice in stavbe okoli nas	3	2	1
Umetniška fotografija	1	/	/
Umetnostna zgodovina	36	15	17
Ustvarjalno pisanje	3	2	1
Ustvarjamo vrtove/Vrtna umetnost in krajinska arhitektura	3	/	1
Vpliv klime na zgodovino	/	/	1
Zgodovina (slovenska, evropska, svetovna)	16	11	9
Zgodovina in civilizacije Bližnjega vzhoda	1	1	/
Z znanjem do dejavnega državljanstva	1	/	/
Število študijskih skupin	280	143	172
Število študentov	3.186	1.194	2.089
Udeležba študenti	4.667	1.819	2.471

Priloga 2: Mentorji UTŽO Ljubljana v študijskem letu 2021/2022

V študijskem letu 2021/2022 sodeluje z UTŽO Ljubljana 75 mentorjev.

Zap. št.	Ime in priimek	Izobraževalni program
1.	Todorče Atanasov	Slikarstvo
2.	Magdalena Ažman Bizovičar	Angleški jezik
3.	Ines Babnik	Vrtna umetnost in krajinska arhitektura
4.	Lidija Bavec	Španski jezik
5.	Kristina Bertok	Italijanski jezik
6.	Lidija Bertoncelj	Angleški jezik; Francoski jezik
7.	Matej Bizovičar	Risanje in slikanje
8.	Rajka Bračun Sova	Plemstvo in umetnost; Vrhunci evropske likovne umetnosti
9.	Veronika Brvar	Spoznavanje glasbene umetnosti
10.	Marija Cizelj	Francoski jezik; Španski jezik
11.	Vitja Dominkuš Dreu	Po poteh slovenskega filma
12.	Urška Drobnič	Angleški jezik
13.	Soča Fidler	Angleški jezik
14.	Neli Filipič	Ustvarjalno pisanje
15.	Dušana Findeisen	Angleški jezik
16.	Uršula Fujs	Književnost
17.	Vitoslava Gačša	Nemški jezik
18.	Alla Gorše	Ruski jezik
19.	Marjeta Havliček	Spoznajmo svoje mesto in domovino
20.	Barbara Hrovatin	Človek, zdravje, medicina
21.	Adica Jamnišek	Geografija

22.	Stanislava Jelenc	Angleški jezik
23.	Duša Jesih	Slikarstvo
24.	Ana Jevševar	Zgodovina Slovencev v evropski zgodovini
25.	Damir Josipovič	Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas
26.	Nejc Kavka	Izbrane vsebine iz geografije
27.	Boštjan Kerbler	Geografija Slovenije in sveta
28.	Drago Kladnik	Izbrane vsebine iz geografije
29.	Ana Kocjančič	Umetnostna zgodovina
30.	Alenka Kolman Kavčič	Francoski jezik; Angleški jezik
31.	Katarina Koren	Italijanski jezik
32.	Nina Košir	Angleški jezik
33.	Bojana Košnik Čuk	Kultura vedenja
34.	Adriana Kozamernik Jukić	Nemški jezik
35.	Ana Krajnc	Medsebojni odnosi in sporazumevanje
36.	Miha Kržič	Računalniško usposabljanje in spoznavanje novih tehnologij; Fotografija in računalnik
37.	Robert Kukovec	Angleški jezik
38.	Jurij Kunaver	Geografija
39.	Meta Kutin	Trgi, ulice in stavbe okoli nas
40.	Gašper Kvartič	Latinski jezik in kultura
41.	Erik Logar	Geografija Evrope
42.	Biserka Luznar Dobernik	Angleški jezik
43.	Miloš Klemen Mahorčič	Italijansko renesančno slikarstvo; Antična mitologija; Rim 1592–1669: zibelka baroka; Antična mitologija; Zgodovina Velike Britanije
44.	Štefan Markovič	Čudoviti svet križank in ugank
45.	Denija Marmilić Peršič	Španski jezik; Italijanski jezik
46.	Marija Močnik	Človek in njegove pisave

47.	Irena Mrak	Izbrane vsebine iz geografije
48.	Nives Palmić	Risanje in slikanje
49.	Olga Paulič	Spoznajmo svoje mesto in domovino
50.	Donovan Pavlinec	Renesansa; Umetnost starega Egipta
51.	Miha Pavšek	Izbrane vsebine iz geografije
52.	Tjaša Pavšič Klasinc	Ruski jezik
53.	Boštjan Plut	Zgodovina Evrope; Svetovna zgodovina; Svetovne religije in verstva; Ljubljana in znani Ljubljančani; Vpliv klime na zgodovino; Znamenite zgodovinske osebnosti
54.	Barbara Podlogar	Naravno vrtnarjenje: Zelenjavni in sadni vrt; Okrasne grmovnice in drevnine
55.	Irma Potočnik	Izbrane vsebine iz geografije
56.	Anny Elizabeth Prada Stopar	Španski jezik
57.	Tadej Praprotnik	Komuniciranje in medsebojni odnosi
58.	Jaka Racman	Umetnostna zgodovina
59.	Martin Razpotnik	Računalniško usposabljanje in spoznavanje novih tehnologij; Fotografija in računalnik
60.	Lea Rebernik	Izbrane vsebine iz geografije
61.	Tomaž Rijavec	Človek in okolje
62.	Kaja Rožman	Slovenske umetnice
63.	Marjeta Bibijana Savnik Tuma	Nemški jezik; Angleški jezik
64.	Mateja Seliškar Kenda	Od branja do pisanja
65.	Nina Strašek	Nemški jezik
66.	Matic Šavli	Umetnostna zgodovina
67.	Lučka Šičarov	Keramika
68.	Henrika Škrlič	Angleški jezik
69.	Luka Šparl	Kaj vse živi in raste okoli nas
70.	Marjeta Tadel Sušnik	Angleški jezik

71.	Nataša Helena Tomac	Italijanski jezik; Francoski jezik
72.	Kristina Velkaverh	Nemški jezik
73.	Janez Zalaznik	Slikarstvo
74.	Barbara Železnik Bizjak	Notranja oprema in kultura bivanja
75.	Nevenka Železnik	Novinarstvo

Priloga 3: Članice mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v letu 2021

Zap. št.	Kraj	Ime in naslov UTŽO
1.	AJDOVŠČINA	Društvo MOST – Univerza za tretje življenjsko obdobje Ajdoščina Gregorčičeva 21, 5270 Ajdovščina
2.	BISTRICA OB SOTLI	Knjižnica Šmarje pri Jelšah Univerza za tretje življenjsko obdobje Bistrica ob Sotli Bistrica ob Sotli 9, 3256 Bistrica ob Sotli
3.	BRDA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Brda - Unitri Brda Trg 25. maja 2, 5212 Dobrovo
4.	CELJE	Osrednja knjižnica Celje Univerza za tretje življenjsko obdobje Muzejski trg 1a, 3000 Celje
5.	ČRNOMELJ	Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj Univerza za tretje življenjsko obdobje Ul. Otona Župančiča 1, 8340 Črnomelj
6.	DOMŽALE	Društvo Lipa Domžale Univerza za tretje življenjsko obdobje Ljubljanska cesta 58, 1230 Domžale
7.	GROSUPLJE	Univerza za tretje življenjsko obdobje Grosuplje Adamičeva cesta 16, 1290 Grosuplje
8.	HOČE-SLIVNICA	Univerza za tretje življenjsko obdobje Hoče-Slivnica Rogoška cesta 60, 2204 Rogoza
9.	IDRIJA	Društvo upokojencev Idrija Univerza za tretje življenjsko obdobje Rožna ulica 2, 5280 Idrija
10.	ILIRSKA BISTRICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica Kidričeva ulica 15, 6250 Ilirska Bistrica
11.	IVANČNA GORICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Ivančna Gorica Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica
12.	IZOLA	Andragoško društvo Morje - Univerza za tretje življenjsko obdobje Izola Ulica Giordana Bruna 6, 6310 Izola

13.	KOČEVJE	Podjetniški inkubator Kočevje OE Ljudska univerza – UTŽO Kočevje Trg Zbora odposlancev 30, 1330 Kočevje
14.	KOPER	Društvo Pristan Univerza za tretje življenjsko obdobje Ulica pri vodnjaku 2, 6000 Koper
15.	KOZJE	Knjižnica Šmarje pri Jelšah – enota Kozje Univerza za tretje življenjsko obdobje Kozje 150, 3260 Kozje
16.	KRANJ	Društvo upokojencev Kranj Univerza za tretje življenjsko obdobje Tomšičeva 4, 4000 Kranj
17.	KRAS	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras Gorjansko 84, 6223 Komen
18.	KRŠKO	Ljudska univerza Krško Univerza za tretje življenjsko obdobje Dalmatinova ulica 6, 8270 Krško
19.	LAŠKO	Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško Aškerčev trg 4, 3270 Laško
20.	LENART V SLOVENSKIH GORICAH	RASG, Izobraževalni center Slovenske Gorice Univerza za tretje življenjsko obdobje Nikova 9, 2230 Lenart v Slovenskih goricah
21.	LENDAVA	Ljudska univerza Lendava Univerza za tretje življenjsko obdobje Lendava Kidričeva ulica 1, 9220 Lendava
22.	LITIJA–ŠMARTNO	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Litija in Šmartno Parmova ulica 9, 1270 Litija
23.	LJUBLJANA	Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana
24.	LOG–DRAGOMER	Društvo DVIG - Univerza za tretje življenjsko obdobje Dolina 21, Lukovica pri Brezovici, 1351 Brezovica pri Ljubljani
25.	LOGATEC	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Logatec Notranjska 14, 1370 Logatec

26.	MARIBOR	Mariborska knjižnica Univerza za tretje življenjsko obdobje Rotovski trg 2, 2000 Maribor
27.	MARIBOR	Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza Univerza za tretje življenjsko obdobje Maistrova ulica 5, 2000 Maribor
28.	MARIBOR	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Maribor Prešernova ulica 1, 2000 Maribor
29.	MURSKA SOBOTA	Društvo – Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Ljudski univerzi Murska Sobota Slomškova ulica 33, 9000 Murska Sobota
30.	NAZARJE	Univerza za tretje življenjsko obdobje Zgornje Savinjske doline Center za samostojno učenje Nazarje pri Andragoškem zavodu LU Velenje Zadrečka cesta 35, 3331 Nazarje
31.	NOVA GORICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Nova Gorica Erjavčeva ulica 4, 5000 Nova Gorica
32.	NOVO MESTO	Društvo upokojencev Novo mesto Univerza za tretje življenjsko obdobje Čitalniška ulica 1, 8000 Novo mesto
33.	ORMOŽ	Ljudska univerza Ormož Univerza za tretje življenjsko obdobje Vrazova ulica 12, 2270 Ormož
34.	PIRAN	Društvo Faros Univerza za tretje življenjsko obdobje Piran Fazanska 1, 6320 Portorož
35.	PIVKA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Pivka Kolodvorska cesta 4, 6257 Pivka
36.	POSTOJNA	Zavod Znanje Postojna – OE Ljudska univerza Postojna, Univerza za tretje življenjsko obdobje Ljubljanska cesta 2, 6230 Postojna
37.	PTUJ	Ljudska univerza Ptuj Univerza za tretje življenjsko obdobje Mestni trg 2, 2250 Ptuj
38.	RADOVLJICA	Ljudska univerza Radovljica Univerza za tretje življenjsko obdobje Kranjska cesta 4, 4240 Radovljica

39.	RAKIČAN	Raziskovalno izobraževalno središče – RIS Rakičan Univerza za tretje življenjsko obdobje Lendavska ulica 28, Rakičan, 9000 Murska Sobota
40.	RAVNE NA KOROŠKEM	Andragoško društvo Koroške – UTŽO Ravne na Koroškem Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem
41.	RIBNICA	Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje, Univerza za tretje življenjsko obdobje Ribnica, Sodražica, Loški potok Knafljev trg 2, 1310 Ribnica
42.	ROGAŠKA SLATINA	Ljudska univerza Rogaška Slatina Univerza za tretje življenjsko obdobje Celjska cesta 3a, 3250 Rogaška Slatina
43.	SEVNICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Sevnica Savska 2, 8290 Sevnica
44.	SLOVENJ GRADEC	U3ŽO - Univerza za tretje življenjsko obdobje MOCIS Slovenj Gradec Meškova ulica 21, 2380 Slovenj Gradec
45.	SLOVENSKA BISTRICA	Ljudska univerza Slovenska Bistrica Univerza za tretje življenjsko obdobje Partizanska ulica 22, 2310 Slovenska Bistrica
46.	ŠENTJUR	Razvojna agencija Kozjansko OE Ljudska univerza Šentjur Univerza za tretje življenjsko obdobje Mestni trg 5, 3230 Šentjur
47.	ŠKOFJA LOKA	Društvo U3 Škofja Loka Univerza za tretje življenjsko obdobje Škofja Loka Partizanska ulica 1, 4220 Škofja Loka
48.	ŠMARJE PRI JELŠAH	Knjižnica Šmarje pri Jelšah Univerza za tretje življenjsko obdobje Aškerčev trg 20, 3240 Šmarje pri Jelšah
49.	TRBOVLJE	Društvo U3 Univerza za tretje življenjsko obdobje Zasavska regija Trg svobode 11a, 1420 Trbovlje
50.	TREBNJE	Center za izobraževanje in kulturo Trebnje Univerza za tretje življenjsko obdobje Kidričeva 2, 8210 Trebnje
51.	TRŽIČ	Ljudska univerza Tržič Univerza za tretje življenjsko obdobje Šolska ulica 2, 4290 Tržič

52.	VELENJE	Andragoško društvo Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje Efenkova cesta 61, 3320 Velenje
53.	VELIKE LAŠČE	KUD Primož Trubar Velike Lašče Univerza za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče Stritarjeva cesta 1, 1315 Velike Lašče
54.	VRANSKO	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Vransko Vransko 143a, 3305 Vransko
55.	VRHNIKA	Cankarjeva knjižnica Vrhnika Univerza za tretje življenjsko obdobje Vrhnika Tržaška cesta 32 1360 Vrhnika
56.	ŽALEC	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Žalec Ulica Savinjske čete 4 3310 Žalec

Priloga 4: Organi Združenja SUTŽO

Organi združenja so:

- Zbor članov združenja
- Upravni odbor
- Predsednik/-ca
- Nadzorni odbor

Zbor članov je najvišji organ, ki ga sestavljajo vsi redni člani združenja.

Upravni odbor je izvršilni in najvišji strokovni organ združenja.

Vodi ga **predsednica** prof. dr. Ana Krajnc, ki je hkrati tudi predsednica združenja.

Upravni odbor ima poleg predsednice sedem članov:

dr. Dušana Findeisen, članica
izr. prof. dr. Nives Ličen, članica
Tanja Šulak, članica
Alijana Šantej, članica
Petra Bališ, članica
Nevenka Železnik, članica
Boža Bolčina, članica

Nadzorni odbor izvaja nadzor nad razpolaganjem s premoženjem združenja ter nad finančnim in materialnim poslovanjem združenja.

Nadzorni odbor ima tri člane:

Marko Živec, predsednik
Majda Ažman Bizovičar, članica
Marija Močnik, članica

Priloga 5: Zaposleni in zunanji sodelavci v letu 2021

Zaposleni

Dr. Dušana Findeisen

Predstojnica Inštituta za raziskovanje in razvoj izobraževanja

Alijana Šantej, prof. ped.

Predsednica Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, izvršni vodja združenja

Alenka Gabriela Ščuka, univ. dipl. ped. in andr.

Koordinacija jezikovnih izobraževalnih programov

Petra Bališ, univ. dipl. ped. in andr.

Vodja projektov

Urška Majaron, inž. med. prod.

Projektna sodelavka

Urška Telban, prof. slov. in org. soc. mreže

Koordinacija izobraževalnih programov

Urša Kramberger, univ. dipl. ped. in andr.

Obračuni in evidence, koordinacija izobraževalnih programov

Pogodbeni strokovni sodelavci

Prof. dr. Ana Krajnc

Predsednica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost

Predsednica Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Miha Kržič

Vodja programov za računalniško izobraževanje in nove tehnologije

Dr. Vesna Radonjić Miholič, univ. dipl. psih.

Strokovna sodelavka Inštituta za disleksijo

Mag. Marija Velikonja

Strokovna sodelavka Inštituta za disleksijo